

Delavci tovarne pohištva Alples v Železnikih odhajajo z dopoldanske izmene! — Foto: F. Perdan

Leto XXVII. Številka 95

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

G L A S I L O S O C I A L I S T I Č N E Z V E Z E D E L O V N E G A L J U D S T V A Z A G O R E N J S K O

Prometnih nesreč, v katerih so udeleženi vozniki traktorjev, v primerjavi z nesrečami, ki jih povzročijo drugi udeleženci v cestnem prometu, na Gorenjskem ni veliko. Kljub temu pa je kamera našega fotoreporterja v preteklih dneh zabeležila kar dva taka primera. V soboto se je taka nesreča prijetila na obvoznici v Šutni pri Žabnici (slika zgoraj), v pondeljek pa na odseku ceste Železniki—Ojstri vrh v bližini naselja Smoleva (slika spodaj). (tg) — Foto: F. Perdan

Zadeva Surovina pred sodiščem

»Dober skladiščnik ima vedno višek«

Pred senatom peterice, ki ga vodi sodnik Borut Kobi, se je do slesj zvrstilo že kar precej obtoženih uslužbencev kranjske odkupne postaje Surovina. Nekateri med njimi se kar ne morejo več spomniti, na kakšen način so pritehtavali kovine in koliko so si potem delili, čeprav so v preiskavi imeli še dokaj svež spomin. Tako se je le s težavo spomnjal preteklih dogodkov obtoženi Antun Ivičič, nič ni vedel o pritehtavanju s pomočjo zniževanja tare tovornjaka, s katerim sta s šoferjem Štirnom vozila kovine. Res je dobival od Štirna denar, to je polovico zaslužka, ki sta ga dobila s pritehtavanjem, toda Ivičič se ni zanimal, zakaj je dobival ta denar. Vprašanje je seveda, če bodo sodniki verjeli, da nekdo dobiva dokajšnje vsote denarja, ne da bi vedel zakaj.

Priznal pa je, da je nekaterim obrtnikom prodal ukraden baker, o čemer je že obširnejše in bolj odkritosčno povedal Pavel Štirn.

Med obtoženimi je tudi blagajničarka odkupne postaje Tončka Zrimšek. Javni tožilec ji očita grabež, ponareditev uradne listine in jemanje podkupnine. Zrimškova je na podlagi lažnih dostavnic vpisovala v prejemnice neresnične podatke. Vsota tako prigoljufanih kovin je po teh prejemnicah presegla 94.000 kilogramov, vrednost kovin pa presega 655.000 din. Prejemnice je podpisal šef odkupne postaje Bukovnik. Denar za te kovine, ki jih v skladišču seveda ni bilo, so delili med seboj Zrimšek, Bukovnik in pa šofer ali delavec, ki je ukradeno blago, pritehtano ali kako drugače odvzeto, pripeljal.

Za pritehtavanje je Zrimškova vedela, vendar ne od vsega začetka. Povedala je, da je pri tej delitvi na račun pritehtavanja dobila okoli 25.000 din. Res je tudi, da je vedela, da piše v prejemnice lažne podatke, vendar pa ji je to naročil njen šef Bukovnik. Vendar pa dvojnega knjigovodstva, eno za pritehtavanje in drugo pravo ni vodila. V obtožnici javni tožilec Zrimškovi tudi očita, da sta si z Bukovnikom razdelila znesek 8000 din, ki sta ga dobila od Marka Bezenška, razen tega pa naj bi si z Bukovnikom razdelila še več večjih vsot v višini 38.000 din. Zrimškova in Bukovnik sta zanikala, da bi se okoristila z vsoto 33.600 din, ki so jih sešeli po skladišču.

Nadaljevanje na na 20. str.

Kranj, petek, 13. 12. 1974

Cena: 1 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, in januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

5. stran:

Že skoraj dva meseca prazen Park hotel na Bledu čaka na začetek rušenja — Foto: F. Perdan

Organiziran razvoj turizma

Pred nedavnim se je na Bledu na prvi seji sestal koordinacijski odbor za razvoj turizma na Gorenjskem. Odbor deluje pri Gorenjski turistični zvezi in si je zadal nalogo, da bo v prihodnje pospeševal in razvijal propagandno dejavnost, informacijsko službo, turistično izobraževanje, kmečki turizem in druge oblike s področja turizma na Gorenjskem. Gre predvsem za to, da gost, ki bo prišel na Gorenjsko, ne bo imel več občutka, da so nekatere oblike turistične dejavnosti na nekem področju oziroma v nekem kraju visoko razvite, druge, le nekaj kilometrov stran, pa jih sploh-ni. Skratka, gre za celovito turistično ponudbo, s katero se namerava Gorenjska v prihodnje pojavljati na domačem in tujem turističnem trgu. Za to nalogo so se pri Gorenjski turistični zvezi odločili, ker menijo, da je danes turizem sestavni del gospodarskega in družbenega razvoja in kot takšen v regionalnem pogledu ne sme biti neusklaen.

Takšno usklajevanje in dogovaranje bo odbor v prihodnje skušal doseči s sklepanjem samoupravnih sporazumov, s povezovanjem članstva pri vseh akcijah, katerih cilj je hitrejši razvoj turizma. Na prvi seji 17-članskega koordinacijskega odbora so za predsednika izvolili Bogdana Šanco z Bleda, za tajnika pa Karla Ceja, tajnika Gorenjske turistične zveze. A. Ž.

Linhartove proslave v Radovljici

Po sklepnu izvršnega odbora kulturne skupnosti Radovljica so na predlog kulturnih društev, zvez kulturno-prosvetnih organizacij, temeljne izobraževalne skupnosti in glasbene šole Radovljica v sredo zvečer v avli osnovne šole v Radovljici na tradicionalni Linhartove plakete in druga priznanja. Srebrne plakete A. T. Linharta — delo akademskega kiparja in medaljerja Staneta Dremija — so dobili: **akademski slikar profesor Janez Ravnik** z Bleba za umetniške dosežke na likovnem področju, **harmonikarski orkester** glasbene šole Radovljica za dolgoletno uspešno kulturno delovanje na glasbenem področju in **knjižnica A. T. Linharta Radovljica** za vzorno organizacijo in uspehe pri širjenju knjižnične mreže.

Posebna priznanja — diplome kulturne skupnosti — so dobili: **Jože Ažman** za dolgoletno požrtvalno in strokovno vodenje harmonikarskega orkestra, **Marjan Eržen** za požrtvalno in uspešno vodenje pevskih zborov in **Anton Noč** za dolgoletno požrtvalno delovanje na glasbenem področju.

Na slovensosti so dobili v znak priznanja za tvorno in požrtvalno delo v izvršnem odboru kulturne

skupnosti Radovljica knjižna darila — letošnjo zbirko Prešernove knjižnice — Jošt Rolc, Maruša Avguštin, Franc Mencinger, Svetozar Pezdrič, Franc Podjed, prof. Niko Rupel in Zvonko Savnik.

O pomenu in zaslugah začetnika slovenske dramatike — pesnika in narodnega buditelja, radovljškega rojaka A. T. Linharta je na slovensnosti govoril predsednik skupščine kulturne skupnosti Radovljica Jože Bohinc. V kulturnem programu so se predstavili komorni zbor A. T. Linhart iz Radovljice, ženski pevski zbor Murka iz Lesc, harmonikarski orkester glasbene šole Radovljica in recitatorska skupina radovljške delevske univerze.

Proslava gorenjskih DU

Ob 15-letnici delavskih univerz Slovenije bo drevi ob 17. uri v kinodvorani v Radovljici osrednja proslava vseh gorenjskih delavskih univerz. Zasluznim sodelavcem, organizatorjem izobraževanja in predavateljem bodo ob tej priliki podeli posebna priznanja in odličja. Ob tej priliki bo na novo ustanovljena dramska skupina delavske univerze Radovljica uprizorila znano slovensko veseligo iz čitalniških časov J. Ogrinca V Ljubljani jo dajmo. Igrico je režiral direktor delavske univerze Radovljica Miran Kenda, pri gledališki opremi pa je pomagalo Prešernovo gledališče iz Kranja.

JR

Naročnik:

XV. JUBILEJNI NOVOLETNI SEJEM V KRAJU od 15. do 26. DECEMBRA 1974

Delovnemu človeku je treba omogočiti stalno izobraževanje v vsej delovni dobi

Misel vzeta iz resolucije 7. kongresa slovenskih komunistov je bila okvir in moto dvodnevnega posvetovanja, ki je bilo ob 15-letnici delavskih univerz v Sloveniji pretekli teden v Kranju. Začelo se je s slavnostno sejo skupščine delavskih univerz in se nadaljevalo s podelitevijo priznanj dolgoletnim sodelavcem ter se sklenilo z razpravo in sklepi za usmeritev nadaljnega razvoja.

Delavske univerze so nastale in se razvijale z zasnovno in razvojem delavskega samoupravljanja in z uveljavljanjem položaja delavcev v družbi. Zato je razumljivo, da imajo korenine v izobraževanju, ki je bilo v zgodbini povezano s potrebami delavskega gibanja, osvobodilnega boja, utrjevanja ljudske oblasti in z gradnjo novih gospodarskih, kulturnih in drugih zmogljivosti, ki so vse terjale osveščanje človeka, da se je hitro usposobil za nove naloge.

Podatki o petnajstletnem delu, s katerimi so predstavniki delavskih univerz na posvetovanju nastopili pred javnostjo, so plod vztrajnega in zavestnega dela majhne skupine nekaj sto delavcev delavskih univerz in pa množice nekaj tisoč sodelavcev, strokovnjakov z najrazličnejšimi področji.

V zvezi delavskih univerz je trenutno včlanjenih 48 delavskih univerz. Le-te imajo približno 4500 stalnješih sodelavcev, ki se poleg svojega osnovnega poklica ob večerih posvečajo izobraževanju delovnih ljudi. Kljub temu pa delovanje delavskih univerz še marsikje v naši družbi pomeni pravo izjemno uspešnost, saj pogosto materialno, tehnično in kadrovsko zelo skromne organizacije uspejo organizirati izredno širok krog izobraževalnih oblik in dosegajo izredno množičnost.

Izvenšolske oblike izobraževanja, ki so jih delavske univerze pri nas uveljavile kot nenadomestljiv del izobraževalnega sistema, so v 15 letih na 34.800 seminarjih in tečajih, ki so trajali skupaj 1,7 milijona ur, zajele več kot 1.250.000 udeležencev — od 46.000 v prvem letu delovanja do 132.000 v lanskem šolskem letu. Lani je bila tretjina tečajev s približno četrtino vseh udeležencev namejena usposabljanju za samoupravljanje in politično delovanje. V ta namen so delavske univerze pripravile tudi več tisoč predavanj, ki so

zajela prek 30.000 ljudi. Druga tretjina tečajev s približno četrtino udeležencev pa je bila namenjena usposabljanju za delo na delovnem mestu in dopolnilnemu strokovnemu izobraževanju.

Približno 18.000 zaposlenih se je v pripravah na izpite posluževalo pomoči delavskih univerz. V šolskih oddelkih za strokovno šolanje odraslih se je v 15 letih izobraževalo 58.000 delavcev in drugih občanov. Poleg tega so delavske univerze pomagale visokošolskim organizacijam organizirati centre izrednega študija.

Izredno množičnost so dosegli tudi na nekaterih drugih vzgojnih in izobraževalnih področjih kot je civilna zaščita, vzgoja mladine, šole za starešine in še nekatere druge.

Ob vsem tem bi veljalo poudariti, da v vseh petnajstih letih ni bilo nobene večje naložbe v učne prostore delavskih univerz. Morda se bo tudi v tem pogledu obrnilo na bolje, saj so podporo zahtevam za boljši materialni položaj, zlasti pa zahteve po boljših prostorih in delovnih pogojih podprtih vse družbenopolitične organizacije, predvsem pa zveza slovenskih sindikatov, ki je bila pokrovitelj posvetovanja.

VZGAJATI IN IZOBRAŽEVATI ZATO, DA BO ČLOVEK SPREMINJAL SVET

Delavske univerze so bile ustanovljene za izobraževanje samoupravljalcev. Ali so svoji družbeni nalogi in vlogi ostale zveste vseh petnajst let?

Delavci delavskih univerz so si to vprašanje zastavili pred približno dvema letoma. Ugotovili so, da je tehnikratizem, elitizem in liberalizem imel svoje tudi v odnosu do izobraževanja pri delavskih univerzah. Izobraževanje je bilo vse bolj namenjeno delavcu le kot delovni sili in je začelo dobivati zna-

čilnosti, ki spremiljajo mezdne odnose. Zato je začelo slabeti družbeno izobraževanje in idejna vzgoja. Vse bolj so bile delavske univerze postavljene v ekonomski odnos, ki je vsebinsko dela podrejal ekonomskim učinkom. Delavske univerze so le z zavestnim vztrajanjem uspele ohranjati nekatere družbeno vzgojne oblike, čeprav so bile deležne vse manjše družbene in materialne podpore.

Prelom v takšnem gledanju na delavsko univerzo so napravili plenum CK ZKS o vzgoji in izobraževanju, zlasti pa pismo predsednika Tita in resolucije ter sklepi kongresov ZK.

Rezultati so že vidni. Obseg družbenega izobraževanja se je v zadnjem letu podvojil in zastavljeno je obsežno delo za preobrazbo učnih programov.

Vendar, so poudarili govoriki na posvetovanju, proces še ni in ne bo tako kmalu zaključen. Usposabljanje delavcev za samoupravljalce se vedno pogosto zadeva na odpore in v šolstvu se še vedno ohranja dualizem: drugačna merila za redno in za izredno izobraževanje. Osnovni motiv delavskih univerz pa mora biti: vzgajati in izobraževati človeka, da bo spreminjal svet, ne pa, da bo samo zbiral znanje o njem.

ENOTNA MERILA ZA VSE

Delavske univerze, ki so pred 15 leti začele delovati tako rekoč na robu šolskega sistema, imajo sedaj svoj status urejen v zakonu. Tak zakon je sprejela le naša republika. Izobraževanje odraslih pa urejajo tudi nekateri drugi predpisi oziroma dogovori. Le-te je možno uresničiti, če so uresničeni nekateri drugi dogovori, predvsem pa dogovor o kadrovski politiki.

Sedaj, ko izobraževalna dejavnost ustanavlja svojo interesno skupnost, se je pokazalo, kako upravičeno so se delavskie univerze zadnji dve leti ukvarjajo s svojo samoupravno organizirano skupnostjo. Po tem, kakšno mestu bo dobilo izobraževanje delavcev in drugih občanov oziroma izobraževanje ob delu in za delo v interesnih skupnostih, bomo lahko sodili, koliko se je resnično spremenil pogled na sodobno izobraževanje. Koliko je ta oblika šolanja postala enoten del sistema šolstva. Tako kot je zapisano v resolucijah o izobraževanju.

L. Bogataj

Pot k boljšemu obveščanju

Na torkovi konferenci ZKS Tržič so razpravljali o obveščanju v občini ter Zvezi komunistov, še posebno pa o položaju lokalnega radia, tovarniških glasil, Glasu ter o obveščanju v delegatskem in skupščinskem sistemu

V torek je bilo v Tržiču 7. zasedanje občinske konference ZKS, na katerem so razpravljali o obveščanju v tržički občini, še posebej pa o obveščanju v Zvezi komunistov. Delovna skupina, ki je skoraj eno leto pripravljala gradivo za konferenco, je obravnavala predvsem položaj in vsebino radia in tovarniških glasil ter gorenjskega glasila Glas, še posebej pa obveščanje v delegatskem sistemu in Zvezi komunistov. Zamisel o občinskem informacijskem središču, v katerega sklop bi delovala lokalna radijska postaja, časopis s posebnimi stranimi organizacijami združenega dela ter sčasoma tiskarna, ninaletela na popolno podporo v dveh največjih organizacijah združenega dela Peku in Bombažni predilnici in tkalnici. Organizacije združenega dela pa so pripravljene svoja glasila obogatiti s prispevkami, ki so zanimivi za širšo občinsko skupnost in ne le za organizacijo združenega dela ter pomagati pri modernizaciji in širitvi lokalne radijske postaje. Takšna stališča so bila povedana že na zadnjem razširjenem seji komiteja občinske konference ZKS, na torkovi konferenci pa so bila še dopolnjena. Predvsem kaže omeniti sklep, da morajo organizacije združenega dela brez svojih rednih glasil izdajati vsaj tedenske informacije in da morajo sredstva obveščanja slediti in tvorno sodelovati pri kreplitvi samoupravnih odnosov ter na razumljiv način prispeti in spremiljati uresničevanje kongresov ZK in ZKS. Nedvomno bo pomembna vloga sredstev obveščanja pred sprejemanjem odločitev, izdajateljski sveti pa naj vsaj enkrat letnjo ocenijo vsebino glasil.

Razen tega je torkova konferenca sprejela kopico drugih sklepov. Občinska konferenca SZDL naj v sode-

lovanju z občinsko skupščino in njenim izvršnim svetom najde primeren način finančiranja tržičke lokalne radijske postaje tako prihodnje leto kot v letu 1976 in kasneje in preuči možnosti za preselitev radia v izpraznjeno osnovno šolo heroja Bračiča in skrb za boljšo in primernejšo kadrovsko zasedbo na radiu. Z ljubljansko RTV se nameravajo Tržičani pogovarjati o primernejšem času oddajanja lokalne postaje, omembu vreden pa je sklep konference, da mora med radiom in glasili v organizacijah združenega dela steči sprotina in obojestranska izmenjava sporočil. Povečati se mora tudi usmerjevalna vloga programskega sveta radia. O vlogi Glasu pa naj razpravlja medobčinski svet SZDL Gorenjske.

O problemu obveščanja v delegatskem sistemu, bodisi v občinskih skupščinah ali skupščinah SIS, predlagajo Tržičani razpravo v gorenjskem merilu. Konferenca je sklenila, da morajo delegacije dobivati razumljivo gradivo najmanj 14 dni pred zasedanjem, več pa se kaže pogovarjati tudi o obveščanju v regiji, republiki in federaciji.

Po sodbi konference lahko veliko prispeva k boljšemu obveščanju v organizaciji ZK sodelovanje med osnovnimi partijskimi organizacijami in vodstvi ter samoupravnimi organi v organizacijah združenega dela ter organi krajevne samouprave v krajevnih skupnostih. Prav tako koristno in potrebno je sodelovanje med organizacijami ZK in člani komiteja ter organizacijami in konferenco.

Konferenca je ugodno ocenila sklep konference Zveze socialistične mladine, da ustavovi klub mladih novinarjev in da se pri kadrovjanju za politične šole upoštevajo tudi potrebe obveščanja v tržički občini.

J. Košnjek

Elita KRANJ

V decembru darila za vaše najdražje
Kupujte jih pri Elita Kranj, kjer vam pri nakupu
tudi strokovno svetujejo.

DROGERIJA na Titovem trgu vam nudi

- kozmetiko in parfumerijo
- fotoaparate in fotomaterial
- aranžira darilne zavite

GALANTERIJA v Prešernovi ulici 11

- igrače
- ure
- bižuterijo
- usnjeno galanterijo

ROKAVIČAR na Titovem trgu 10

- rokavice vseh vrst
- rute
- kravate
- dežnike

Nepotrebitno je vsako razmišljjanje. Pridite v trgovine Elita Kranj. Prihranili bosta čas in denar.

Potrošniki Gorenjske!

Že veste, da je Mercator, TOZD Preskrba Tržič odprla v Kranju na Gorenjskem sejmu v hali C stalni razstavni prodajni prostor za prodajo:

vseh vrst pohištva
strojev za
gospodinjstvo
lestencev in
preprog

Konkurenčne cene, prodaja na potrošniška posojila ter brezplačna dostava na dom.
Razstavno-prodajni prostor Mercatorja v Kranju je odprt vsak dan od 9. do 12. ure in od 14. do 18. ure. Ob sobotah pa od 9. do 13. ure.

Za obisk in ogled se priporoča Mercator, TOZD Preskrba Tržič.

NOVOLETNI SEJEM

novoletni
popust!

OD 15. - 25.12.1974

V KRAJU

V PAVILJONU BLAGOVNICE

- fužinar -

- ZAMRZOVALNE SKRINJE LTH
- KOTLI ZA CENTRALNO OGREVANJE - TAM-STADLER - BUDERUS
- RADIATORJI - AKLIMAT - GORENJE

posebna ugodnost:

TV SPREJEMNIKI GORENJE CENEJŠI ZA 200 000 STARIH DIN

COLOR

VELIKA IZBIRA:

- HLADILNIKI
- PRALNI STROJI
- ŠTEDILNIKI

dostava na dom

KOVINOTEHNA

Samouprava se začne v razredu

O javnem ocenjevanju, udeležbi dijakov na redovalnih konferencah in predstavnikih dijaške skupnosti v samoupravnih organih šole smo se na mladinskih sejah in v razredih pogovarjali pred desetimi in več leti. Najbolj glasno smo zahtevali javno ocenjevanje in ga tudi dosegli. Zato me je nedavno tega zelo presenetila izjava dijakinja kranjske gimnazije, ki je v razpravi na mladinski konferenci omenila, da je javno ocenjevanje še povsem odvisno od volje profesorja. Dijaki pa so pri tem nemočni.

Izjava je bila povod za pogovor z dijaki škofjeloške in kranjske gimnazije. Pogovarjali smo se o vlogi razredne skupnosti, javnem ocenjevanju in vključevanju dijakov v samoupravljanje na šoli. V pogovoru sta sodelovala tudi ravnateljka.

Najprej smo sedli skupaj s Škofjeločani. Prvo vprašanje sem zastavila ravnateljki Lojeti Malovrh.

»Kako so dijaki seznanjeni s pravicami in kako se vključujejo v samoupravljanje?«

»Včasih so prvi šolski dan v razredih brali hišni red. Sedaj pa se pogovarjam o samoupravljanju, o vlogi razredne skupnosti, njenih nalogah in pravicah, možnostih za vključevanje dijakov v svet šole in prek njihovih delegatov v družbenoekonomsko dogajanje v občini.«

V svetu šole imajo dijaki dve delegatski mesti. Delegacijo pa sestavljajo delegati vseh razrednih skupnosti. V kulturnoprosvetnem zboru občinske skupščine ima gimnazija dve delegatski mesti. Enega delegata je izvolil učiteljski zbor, drugega pa dijaki.«

»Kako je z javnim ocenjevanjem?«

»Javno ocenjevanje je pri nas že dolgo stvarnost in zapisano v delovnem načrtu šole in v učnih načrtih za posamezne predmete. Problemov z javnim ocenjevanjem ne poznamo.«

občini. Če smo v razredu emotni in se skupaj odločamo za akcije, je skupnost dobra. Največjo vlogo pa ji prisujemo spremeljanju učnega uspeha. To delamo skupaj z razrednikom. Skupaj pripravimo poročilo za redovalno konferenco in izvolimo delegata, ki nas na njej zastopa.«

Se posebno vlogo ima razredna skupnost v tistih razredih, v katerih je več učencev smučarske gimnazije. Pomagamo jim z dodatnimi urami, ki jih sami pripravljamo.«

»Dobra šola samoupravljanja so društva in krožki, ki delujejo na šoli. Sami sestavljamo programe dela, gospodarimo z inventarjem in sredstvi in jih vodimo. Teoretična vprašanja samoupravljanja pa rešujemo v marksističnem krožku,« je določila sogovornica Erna Hafner, dijakinja III. letnika.

Tudi na kranjski gimnaziji je na prvo vprašanje odgovoril ravnatelj Valentin Pivk. »Spomladi smo sprejeli nov statut. Najvišji samoupravni organ je svet gimnazije, v katerem imamo profesorji 7 delegatov, 3 deležni so izvolili dijaki, 3 temeljne organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti, enega pa svet staršev.«

Tudi v kulturnoprosvetnem zboru občinske skupščine smo dijaki in profesorji izvolili skupno delegacijo. V njej je 5 profesorjev in 2 dijaka. Podobno bodo potekale tudi volitve v samoupravnih interesnih skupnostih.

Na redovalne konference pa dijakov ne vabimo in menim, da s tem ne kršimo njihovih samoupravnih pravic. Konference imamo le za pregled stanja. To smo zapisali tudi v novem statutu. Menim, da se pot za reševanje spornih vprašanj začne v stikih med dijakom in profesorjem, šele nato naj v morebitnem spor posreže razredna skupnost in če se še ne da rešiti, naj odloča konferenca.«

»Kako je z javnim ocenjevanjem?«

»V vsakem primeru ima učenec pravico zvedeti, kakšno oceno je prejel in če je potrebno, jo mora profesor tudi utemeljiti.«

Naslednja sogovornica je bila Meri Račič, dijakinja III. letnika: »Strinjam se z ravnateljem, da ni potrebno pošiljati predstavnikov razrednih skupnosti na redovalne konference. O ocenah se pogovorimo s predmetnimi učitelji, oceno iz vedenja pa določimo skupaj z razrednikom. Mislim, da so razredne ure zato, da se pogovorimo o vseh težavah v zvezi s poukom in ne redovalne konference.«

»Res je, da imamo pravico zvedeti vsako oceno, vendar ne bi mogla trditi, da se to tudi dosledno izvaja,«

je nadaljevala Saša Drliča, dijakinja I. letnika. »Večkrat je odvisno od volje profesorja in tudi od razreda. Zlasti imajo učitelji premalo zaupanja v prvošolce.«

»Ste se na razrednih urah skušali pomeniti s profesorji, ki vas ne ocenjujejo javno ozioroma ste ta vprašanja dali na dnevni red predsedstva mladinske organizacije?«

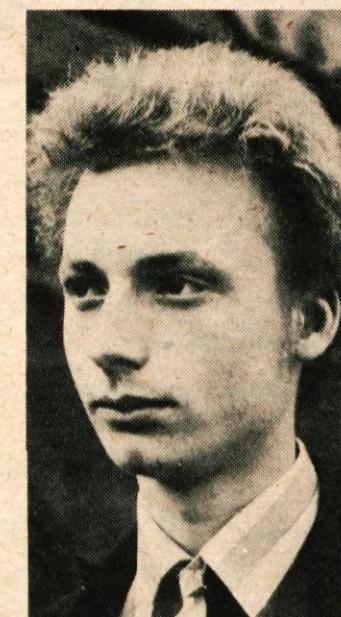
»V razredu smo se pogovarjali, vendar le med odmori. Kot razred smo še zelo neenotni. Nismo se še znali povezati v enoten kolektiv in najbrž še ne bi mogli enotno zahtevati, da profesorji upoštevajo naše predloge. Tudi mladinska organizacija je v javnem ocenjevanju še ni razpravljala.«

Rems Marjan je dijak IV. letnika. Dejal je: »Javno ocenjevanje dijaki razumemo tako, da nam profesor oceno pove in mislim, da tako misli vsaj večina pedagogov. Pri nekaterih pa smo že prešli na višjo obliko. Znanje ocenjuje tudi razred. Izkazalo se je, da smo dijaki po navadi zelo objektivni. Zelo redko se dogodi, da bi hoteli izkoristiti zaupanje profesorja. Mislim, da se prav na zaupaju lahko začnejo graditi bolj neposredni odnos med dijaki in učitelji in javno ozioroma objektivno ocenjevanje je eno od temeljev za to.«

»Kakšno vlogo ima pri tem razredna skupnost?«

»Kjer je razred res enoten kolektiv, tudi laže doseže sodelovanje s profesorji in tam po navadi tudi problem ozioroma sporov ni« je dejal

Gorazd Zupančič iz III. letnika: »Novi statut pa nam je dal tudi vse pravice in možnosti za vključevanje v samoupravljanje. Vendar dijaki prihajamo na seje sveta premalo pripravljeni in tu bi bilo treba iskati vzrok za to, da naše zahteve ne prodrejo. Zato menim, da bo treba začeti našo samoupravo graditi od spodaj navzgor. Iz razredne skupnosti, ki naj bo enoten in trden kolektiv, prek mladinske organizacije, ki naj vse zahteve in vprašanja pripravi za razpravo v svetu šole.« L. Bogataj

Razpisna komisija delavskega sveta Grafičnega podjetja Gorenjski tisk Kranj objavlja razpis delovnega mesta

direktorja podjetja

Kandidat za direktorja mora poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

— da ima visoko ali višjo izobrazbo in 10 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornih mestih v gospodarskih delovnih organizacijah. Prednost ima kandidat, ki ima delovne izkušnje v grafični ali grafično predelovalni stroki

— da ima ustrezne moralno-politične kvalitete za vodenje delovne organizacije.

Vloge po tem razpisu morajo kandidati vložiti do 5. januarja 1975 na naslov: Grafično podjetje Gorenjski tisk Kranj, Kranj Moše Pijadeja 1, pod šifro 500.

K vlogi mora kandidat priložiti dokazila o izobrazbi in praksi, kratek življenjepis in potrdilo da ni v kazenskem postopku.

Razpisna komisija pri AMATERSKEM GLEDALIŠČU »TONE ČUFAR« JESENICE na osnovi 76. člena statuta razpisuje prosto delovno mesto režiserja — upravnika gledališča

Pogoji:

- visoka izobrazba
- najmanj 5 let prakse v gledališki dejavnosti

Osebni dohodki po samoupravnem sporazumu zavoda.

Nastop zaposlitve takoj.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite najkasneje do 25. decembra 1974 na naslov: Amatersko gledališče »Tone Čufar« Jesenice, Trg Toneta Čufarja 4 — razpisna komisija.

Tekstilni center Kranj

izobraževalna in proizvajalna delovna organizacija vabi k sodelovanju

več delavk-cev za delo pri računovodsko-financnih in splošno-administrativnih poslih

Interesenti z dokončano srednjo ekonomsko in administrativno šolo z nekajletno prakso naj pošljejo svoje ponudbe v 15 dneh na naslov: Tekstilni center Kranj — Cesta Staneta Žagarja 33.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

Gozdnega gospodarstva Kranj

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

TOZD gozdarstvo Škofja Loka

1. knjigovodje osebnih dohodkov
2. obratovnega knjigovodje
3. administratorja

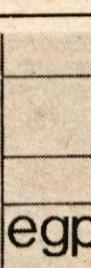
Pogoji:

pod 1.: srednja ekonomská šola ali 4-letna administrativná šola

pod 2.: srednja ekonomská šola, 4-letna administrativná šola ali nepopolna srednja šola in 8 let prakse

pod 3.: 2-letna administrativná šola ali nepopolna srednja šola

Kandidati naj pošljejo vloge na naslov Gozdro gospodarstvo Kranj, Cesta Staneta Žagarja 27 b v 15 dneh po objavi razpisa.

Komisija za osnovna sredstva pri delavskem svetu

Embalažno grafičnega podjetja Škofja Loka

razprodaja naslednja osnovna sredstva:

1. razne knjigoveške in papirne stroje

2. pisarniško pohištvo

3. razne grelne naprave

(kaloriferji, električne peći, peći na trda goriva)

4. razna svetila

(luči, lustrik itd.)

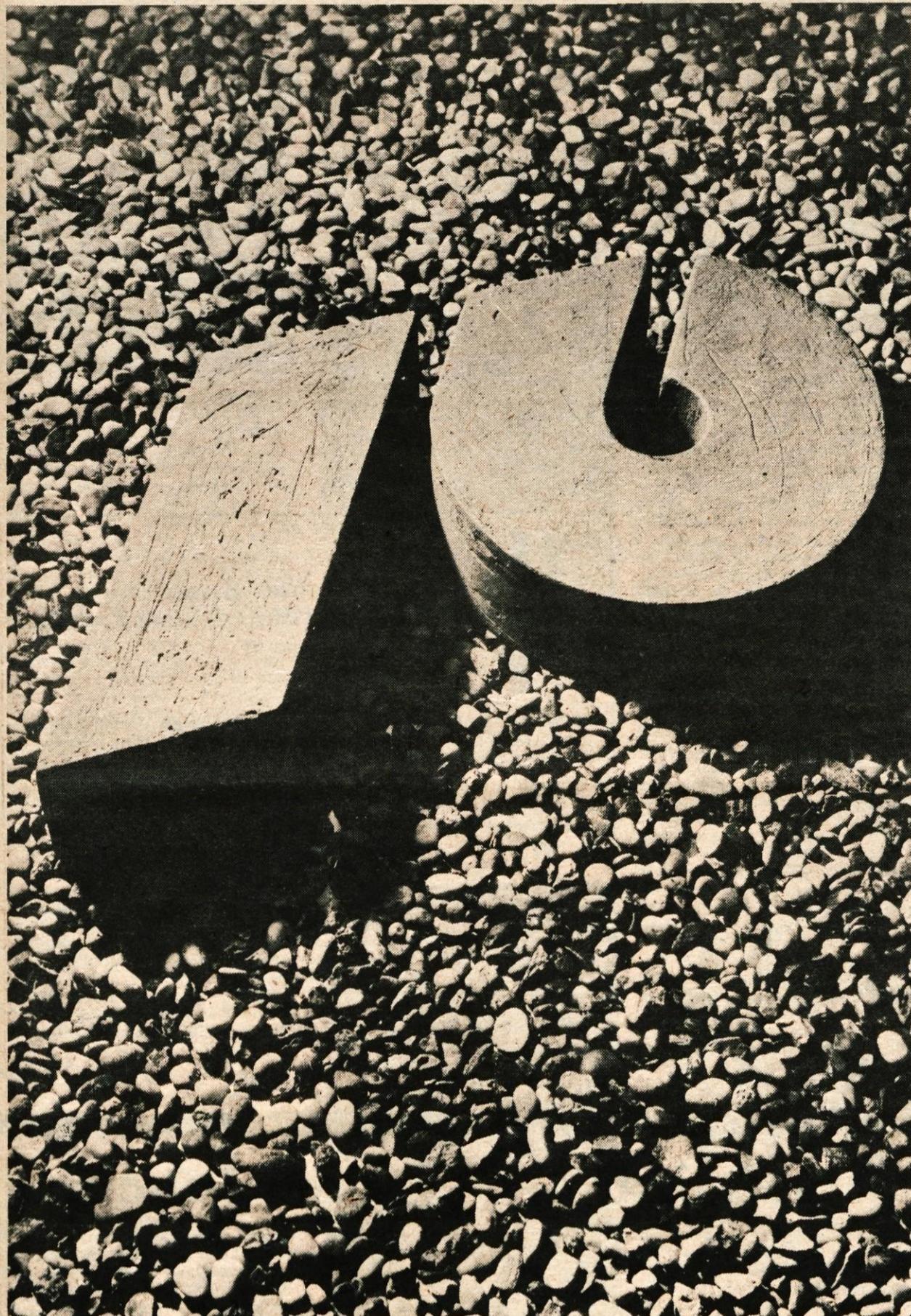
5. telefonske in telegrafske naprave

Licitacija bo v torek, 17. decembra, ob 12. uri za družbeni sektor in ob 13. uri za zasebni sektor v prostorih Škofja Loka, Puštal 21. Ogled je mogoč istega dne od 10. do 12. ure.

Predstavniki družbenega sektorja morajo imeti pooblastila, zasebni pa morajo položiti 10 % jamčino.

pravi naslov za denarne zadeve

stanovanjsko posojilo
je za naše varčevalce zidak,
ki je vedno na zalogi
in s katerim lahko zgradite
še enkrat več

Ijubljanska banka

70

**Paviljon Murka
na novoletnem gorenjskem sejmu
v Kranju
od 15. do 26. decembra 1974**

- pohištvo
- gradbeni material
- gospodinjski stroji

**Sejemski popusti
Dostava na dom**

murka

Morda bi glede na razpravo in stališča na zadnji seji radovljiške občinske skupščine glede rušenja starega in gradnje novega Park hotela na Bledu lahko dali tudi drugačen naslov. Vendar se je izkazalo, da trenutno zavlačevanje tega problema za Viator resnično postaja že nevzdržno. Če smo pred približno mesecem dni zapisali, da je imel Viator za rušenje in pripravo gradnje novega Park hotela na Bledu 6 milijonov novih dinarjev stroškov, potem danes lahko ugotovimo, da so le-ti narasli že na osem milijonov dinarjev. In če ne bo prišlo čimprej do rešitve, se bodo stroški vsak naslednji mesec povečali še za dva milijona.

Kakšno je torej trenutno stanje? Občinska skupščina je urbanistični načrt Bleba sprejela 1969. leta. Predpisi govorijo, da je treba vsakih pet let uresničevanje urbanističnega načrta pregledati in vnesti vanj morebitne spremembe in dopolnitve. Prav tako je znano, da je treba na

Vedoželen človek sem, »firbčen« še in še. Ampak ne morem pomagati. Nekateri smo pač takšni, da želimo biti vedno na tekočem, da želimo vedeti, kaj se dogaja okrog nas, kaj se je in kaj se bo zgodilo. Pravilno, kajne? Socialistična ureditev potrebuje obveščenega, osveženega človeka, vsestransko razglednega in sposobnega razpravljati o rečeh, ki mu kot samoupravljanemu ne smejo povzročati preglavic. Teh reči, teh procesov pa je vedno več. Novi sistem demokratičnega soodločanja terja, da jih spremljamo, spoznavamo in razumevamo, razumevamo ne glede na stopnjo izobrazbe. Torej naj bodo razložene v obliki jasnih, »čistih«, preglednih informacij, ki ne bi smele prihajati druga z drugo v nasprotje ali ustvarjati zmede, negotovosti in malodušja v glavah občanov. Lepo! A poglejmo, kako stojijo stvari v praksi.

V Delu iz prejšnjega torka, 3. decembra, neznani avtor pod naslovom »Nižja cena sladkorja« piše, da je na evropskih borzah čutiti tendenco znižanja cen nekaterih surovin in kmetijskih pridelkov. »Najpomembnejša novost se je pripetila pri sladkorju,« beremo. »Cena je zdrknila od 630 na 540 funtov za tono... Menijo, da bo znova padla, čeprav ne značuje.«

Novico sem v mislih brž povezal z aktualnim prispevkom znanega gospodarstvenika, objavljenim tri, štiri dni poprej v zelo resnem slovenskem tedniku. Komentar govori o zmeraj intenzivnejšem vključevanju SFRJ v mednarodno delitev dela in v blagovno menjavo ter razčlenjuje posledice, ki utegnejo slediti. Poleg ostalega trdi, kako bomo poslej mnogo krepkeje in precej bolj neposredno čutili sleherni, bodisi pozitivni bodisi negativni premik na svetovnih tržiščih.

Ker ne znam skočiti iz kože potrošnika, sem znižanje cene sladkorja uvrstil v krog pozitivnih premikov ter po logičnem sklepjanju zadovoljen dognal, da se v prodajalni za vogalom v kratkem obeta podobna razvesljiva spremembra. Ko sem potlej naslednje jutro vstal in mi je radijski napovedovalc posredoval svežo vest o »korekciji« sladkornih in oljnih cenikov, nisem bil zmeden nič manj kakor tisoči in tisoči mojih rojakov širom po Jugoslaviji.

Sladkor in »socialistično« informiranje ?

Tudi besede »korekcija«, »popravek« in »uskladitev« tarif niso ravno izrazi, ki bi prispevali k natančnosti in nedvoumnosti sporočil. Ob že itak zapletenem in »postrokovljenem« žargonu, v kakršnem je napisanih 90 odstotkov aktov raznih forumov (pozivov in protestov slavistov očitno nihče ne jemlje resno), sta previdno izogibanje suhim dejstvom in uporaba zamegljenih formulacij popolnoma brez smisla. Zakaj ne bi naravnost povedali, da združenje proizvajalcev določenih vrst blaga zahteva dvajset- štirideset- ali šestdesetodstoten dvig cen? Pojem »korekcija« si je namreč enako upravičeno mogoče razlagati v obratnem smislu — dasi ne poznam naivneža, ki bi ne uspel brž dognati, v katerem grmu tiči zajec.

Poglavlje zase so prizadevanja družbenopolitičnih organizacij, da bi prek tiska, radia in televizije ustvarile, recimo, čim ugodnejše predvolivno vzdušje. Navzlic aktivnemu sodelovanju časopisa in RTV, ki jima ni moč oceniti neangažiranosti v prosvetljevanju množic, sta bila delegatskim temam odmerjena prostor in čas marsikdaj slabo izkorisčena. Res je odziv ljudi izpolnil pričakovanja poklicanih, res niti neprijetna, taktično zgrešena podražitev sladkorja in olja ni vplivala na izide četrtekovih in nedeljskih glasovanj, vendar so številni posamezniki le približno dojeli namen, smisel, vlogo in notranji ustroj SIS. Kot novinar sem prepričan, da je razvijana mreža sredstev množičnega obveščanja ustanavljanju samoupravnih interesnih skupnosti posvetila zadosti pozornosti, da pa sta hudo šepali vsebinska in metodološka plat tolmačenja. Funkcionarji, politiki in strokovnjaki s področja ustavnih zadev, ki smo jih vabili v uredništva in v televizijske studije, so se praviloma izkazali za slabe, nepreprečljive in premalo pripravljene govornike. Zamotanemu, nenazornemu podajanju snovi je utegnil zbrano slediti kvečemu kak pravnik, politolog ali sociolog, medtem ko so gospodinje, kmetje, tovarniški delavci in celo tehnična inteligencija kmalu izgubili »rečo nit«. Nič ugodnejši vtis tudi ni zapustila poplava uvodnikov, časnikarskih razglašljajev in agitacijskih pozivov, prepolnih pridigarskega klišejstva in utrujajočih fraz, v katere je pisce gnalo nezadostno ali netočno poznavanje detajlov. Čutili smo utrujenost, odsotnost iznajdljivosti in originalnih prijmov, ki bi pojasnjevanje zapoltenega gradiva naredilo dostopnejše, bolj zanimivo in — če hočete — laže prebavljivo.

V tretjem nadaljevanju zapisa, posvečenega metodam dela ZK, objavljenem v časopisu NIN 1. decembra letos, sekretar izvršnega komiteja CK ZKS Franc Šetinc odkrito ugotavlja, da je »... predstavljanje politike (v sredstvih informiranja — op. p.) včasih preveč papirnato. Jezik bi moral biti komunikativ. Sedanja razmišljanja o obveščanju v pogojih funkciranja delegatskega sistema se ne smejo vrteti zgorj okrog vprašanja, ali naj skupščina izdaja svoj list ali pa naj izhaja priloga v javnem glasilu... Pogosteje bi kazalo tehtati propagandno vrednost raznih dokumentov in raziskovati njihovo odmevnost. Hkrati ne gre pozabiti, da je razumevanje materialov odvisno tudi od idejnopolitične in splošne kulturne ravni prebivalstva, ki ju je treba sistematično dvigati.«

Vsakršen dodatek h gornjim navedbam bi bil menda povsem odveč.

I. Guzelj

Nevzdržno zavlačevanje glede Park hotela

podlagi urbanističnega načrta sprejeti zazidalne načrte. Vsega tega pa kot kaže v radovljiški občini glede gradnje Park hotela oziroma urbanističnega načrta niso naredili.

Drugače povedano, so šele 6. decembra letos v avli krajevnega urada na Bledu razgrnili osnutka programskih zasnov zazidalnega načrta centralnega turističnega področja Bleba in zazidalnega načrta za cono I na Bledu. Zakaj je tako pozno prišlo do izdelave in razgrnitive osnutkov zazidalnih načrtov, ta hip ni moč ugotoviti. Na seji skupščine so prav zaradi tega imenovali posebno štirčlansko komisijo, ki bo skušala ugotoviti vzroke (in najti krivca), da se zavlačuje z izdajo dokumentacije za gradnjo novega Park hotela.

Zdaj torej lahko ugotovimo, da je postopek za izdajo lokacijske odločbe za gradnjo novega Park hotela, ki bi sicer že zdavnaj moral steči, končno le stekel. Osnutka zazidalnih

načrtov bosta razstavljena in na vpogled vsem, ki bi želeli nanju dati pripombe, do 6. januarja 1975. Potem bo treba pregledati in morebiti uskladiti pripombe ter obnačrta sprejeti na seji skupščine. Sele potem bo torej moč izdati lokacijsko odločbo za gradnjo novega Park hotela.

Treba je povedati, da si v občini prizadevajo, da bi napako čimprej odpravili in vprašanje ustrezeno rešili. Trenutno seveda nimo sedanega obveznega postopka ni moč ničesar narediti. To pa po drugi strani pomeni, da bo moral Viator, čeprav nič kriv, v najboljšem primeru še dober mesec čakati na odločitev. Tako se bodo njegovi stroški, ki jih je imel doslej, še povečali za okrog 2 milijona novih dinarjev ali še celo več. Razen tega pa bo potem treba rešiti še vprašanje investicijskega posojila za gradnjo novega hotela, ki ga je Ljubljanska banka pred časom sicer že odobrila, potem pa začasno zadržala. A. Žalar

Dva slikarja, dva svetova

Loški likovni paviljon tokrat gosti Pavla Florjančiča in Veljka Tomana

Zdi se, da je organizator tradicionalnih razstav v galeriji na škojeloškem gradu, Loški muzej, odkril posrečeno formulo, ki kulturnim prireditvam v nekdajni rezidenci freisinških škofov daje večjo privlačnost, večjo draž: že drugič zapored so namreč muzealci odprli vrata dvema ustvarjalcema hkrati. Glavna prednost omenjene poteze tiči v možnosti primerjave, v vtiisu pestrosti in širine, v dejstvu, da obiskovalec podzavestno vzpopreja prikazane stvaritve ter išče notri bodisi stične točke bodisi elemente, ki ustrezajo posameznemu okusu ali — če hočete — neokusu. Novembra je ta dvojnost bila v oči prav v vseh elementih likovnega izpovedovanja, saj smo ob akademskem slikarju-modernistu imeli priložnost spoznavati klasičnega kiparja-naive. Pavel Florjančič in Veljko Toman, decembris gosta paviljona, pa sta si v marsičem mnogo bližja; oba sodita v krog mlade generacije mojstrov čopiča, oba nenehno razvijata svoj način izražanja, oba želite biti originalna. Poglavitni mik sprehoda skozi dvorano torek predstavlja ugotavljanje, kako daleč narazen ju je pripehljalo iskanje samega sebe, kako različne so lahko poti, ki prek začetnega zbiranja izraznih osnov popeljejo nekoga v povsem nasprotno podajanje sveta kot je, recimo, podajanje stanovskega kolega, prijatelja in sodobnika.

Domačinu Pavlu Florjančiču ni mogoče ocitati, da sodi v krog tradicionalnih »podobarjev« realistične smeri, priljubljenih zlasti pri neukem, nedozorelem opazovalcu, ki iz platna ali papirja hoče za vsako ceno prebrati, kaj prikazuje. Čim nazornejša, čim bolj fotografksa so podajanja motivov, tem bolj je zadovoljen. Ni sposoben dojeti globljega sporocila avtorjev, skritega v navideznu odstopanju od resnice, v »neologičnem« spremenjanju predmetov ali figur, zaradi katerih konč koncev risba prerašča navaden barvni posnetek, neosebno reproducijo zunanjosti in površinskih dejstev. No, Florjančič le navidezno igra na strunu razvrednotenih gledanj. Res

najčešče črpa snov v naravi, v krajinji, ki je navdihovala že slovenske impresioniste, toda kot izrazit rationalist, osvobojen balasta romantične, ne podlega neštetim prelestim bogate škojeloške okolice. Zamenjava mozaik barvnih odtenkov in raje sledi oblikovni razgibanosti drevja, zašiljenih smrek, grebenastih holmov, valovitih polj in pogorij v daljavi. Namesto da bi kolorit potencial in oplemeniti, ga poenostavlja in zožuje v tri ali štiriposne plaskovne nanose. Občutek plastičnosti doseže zgolj skozi globinsko nizanje dvodimensionalnih silhuet. Morda bo zvenelo pretirano, toda Florjančičev pristop k obravnavani snovi je strogo analitičen, »nepesniški«, pri čemer ponavadi jemlje v pretres manjše kose, manjše izsekce celote. Očisti jih motečih, obo begajočih potankosti, in poudari obris. Sorodne prijeme uporabljajo domeselni »designe« oblikovalci, ki stol prebrisan »prestilizirajo« v žensko naročje, priročno škatlo s kompletom kozmetičnih potrebščin pa v orjaški falus. Ampak podobna je samo metoda, saj Florjančič zasleduje mnogo višje, nekomercialne cilje: dokazuje, da vsebina določenih objektov ni zaobsežena v verigi drobnih detajlov, temveč v njihovi razporeditvi ter v razsežnosti prostora, kamor so postavljeni.

Veljko Toman je posebljena Florjančičeva negacija, kar dokazuje temperamentna čutnost, strastna priravenost živahni barvitosti, ki je zanje dosledno spoštovanje danosti nesprejemljivo. Intenzivni, kričecí toni, navidezno naključno nameščani na podlagu, ne prenesejo ostrega medsebojnega razmejevanja, zato so zabrisani prehodi nujni. Nespostovanje proporcev ne bi smelo nikogar motiti; če Toman ugotovi, da je nosilec vsebine blatna luža sredi močvirne jase, jo pač desetkratno poveča, premodificira in polije z rumenilom, ki prevpije in obvlada okoliško zelenilo ali zamoliko modrino ozadja. Niti trave ne pusti zelene, ako ritmika dogajanja in intenzivnost sporocila terjata vijoličast oz. škrlnati dodatek. Urejenosti ne mara, harmonijo pregačja, umirjena racionalnost je navzoča le tu in tam, bolj kot dokaz, da kipenje, ki včasih dobesedno razganja okvirje slik, ni odsev nena-

črnosti ali pomanjkanja jasnih stremljenj. Bistvo reči zasleduje v barvah, ne v oblikah. Enako, čeprav manj brezkompromisno, so počeli ekspressionisti, še zmeraj zvesti temeljnim zakonitostim risarske obrti. Veljko Toman, po rodu Ljubljancan, dobitnik nagrade v koloniji mladih v Ivanjici, ne okleva črpati iz izkušenj zastopnikov starih, znanih sol, a samo dokler to ustreza njegovim internim idejam. Je eden od znanilcev svežega, revolucionarnega, še neutrenjega gibanja, ki izpodkopava, preživele vrednote in ki ustvarja umetnost jutrišnjega dne.

Razstava bo odprta do prvih dni januarja 1975. I.G.

Večeri v Prešernovem gledališču

Hlapec Jernej in njegova pravica

Gostovanje iz Nove Gorice

Če se zapiše, da je bilo oziroma da je doživetje prisostvovati Cankarjevemu Hlapcu Jerneju in njegovemu pravici — dramski freski v dvanajstih postajah in v dveh delih — potem lahko to izveni kakor fraza. V režiji Jožeta Babiča je morda prvič v slovenski postaviti zadnjega časa, odrski seveda, zaživel tekst z vso svojo silovitostjo in ob tem s simboliko, sporočilom in večplastnostjo spekulativnih razsežnosti, in to še z ansamblom, ki se lahko sostvarjalno odzove režiserjevemu konceptu, do mere, ko lahko gledalec Cankarja, in z njim predstavo, z radoživostjo podoživil. Ob tem je vsekakor potrebno omeniti Staneta Raztresena, gosta iz Stalnega slovenskega gledališča v Trstu, ki je nastopal v naslovni vlogi, ni pa odveč, če se omeni, da tudi sicer nastopa skoraj že dve leti prav s Hlapcem Jernejem — v Ribnici na Pohorju bo z monodramo o Jerneju nastopal prihodnji teden ob obletnici smrti Staneta Severja. Oliku, igralskih kreacijah, prav o igralski tehniki Staneta Raztresena bi bilo smiseln spreverogniti, morda v obliki eseja, v zapisu, ko poročam o govorjanju Novogoričanov, je to skoraj nemogoče.

Vendar pa bi vseeno rad opozoril na komparacijo njegovih interpretacij, hlapca Jerneja in pa Martina Čedermaca, ki smo ga lahko videli letos spomladti v tednu slovenske drame. Če ob tem še pomislimo, da igralec pretežno ustvarja v zamejstvu, in če sprejemo vesti o velikem uspehu Hlapca Jerneja in njegove pravice zadnjo soboto v Celovcu, potem je primerjanje pravzaprav bolj zunanje narave: izbira vlog, vloge, ki mu »ležijo«, ali pa je to lahko tudi dokaz njegovih zdajšnjih sposobnosti. Ta sposobnost pa je predvsem njegova izrazita sugestivnost; lahko se zapisi, da so njegovi soigralci, večinoma mnogo mlajši, prikazali več tehničnih zmogljivosti, a z (tudi) mnogo manj žara.

Posebnost Babičeve postavitev Cankarjeve (propagandistične) novele je tudi v zasedbi vlog. Skoraj vsak od nastopajočih nastopi vsaj v dveh vlogah. Posebnost: npr. Iztok Jereb je hkrati mladi Sitar in sodnik, kar je vsekakor, ne le domisleno, pač pa predvsem simbolično. Tone Šolar je v igri župan in župnik, pijani kmet in tuječ je Stane Leben in podobno. Ker je režiser tekst »idealističnega« simbolizma tudi pripredil za oder, moram omeniti spremenjeni kronološki potek Jernejevih popotovanj. Razgovor z župnikom, recimo, je, namesto da bi se izgubil na začetku poti, na sceni na kraju, tik pred požigom domačije, ki naj ponazarja revolucijo.

Sicer pa je predstava Hlapca Jer-

neja, kakor so jo pokazali Novogoričani, nekak skupek Cankarjeve filozofije, »štimunge«, prizadetosti Jerneja in nonšalantnosti drugače, mimo tega, da v dunajski kavarni pred meščani in Jernejem prepeva Dragica Kokot-Šolarjeva pesem iz Dunajskih večerov oziroma iz Erolike. Zelo dobra, če hočemo tudi funkcionalna, je bila glasbena oprema Franceta Lampeta.

Kakor ne moremo Cankarjevega teksta idejno vmesiti v vsakdanjik, tako se je angažiranosti v smislu agitke izognilo tudi novogoriško gledališče. Vneslo pa je bolj bistveno, Cankarjevo, subtilni in čisti literarni prikaz Hlapca Jerneja in njegove pravice.

Janez Poštak

Tekstilni center Kranj
TOZD Tekstilna tovarna Zvezda

Kranj, Savska cesta 46

Skladno z določbami samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo, statutarnim sklepom TOZD in sklepom delavskega sveta razpisuje razpisna komisija delavskega sveta delovno mesto

direktorja

TOZD Tekstilna tovarna Zvezda

Pogoji:

kandidat mora poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje: da ima najmanj višjo strokovno izobrazbo z najmanj 5 let prakse na odgovornih delovnih mestih v delovni organizaciji, da ima moralno politične kvalitete in organizacijske sposobnosti za vodenje TOZD.

Prijave z dokazili o strokovnosti in izpolnjevanju drugih pogojev ter potrdilom o nekaznovanju pošljite z oznako »za razpisno komisijo« v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Tekstilni center Kranj, Cesta Staneta Žagarja 33.

Štipendiranje v jeseniški občini

Jesenjska občinska skupščina je septembra sprejela sklep o podpisu družbenega dogovora o oblikovanju in uresničevanju štipendijske politike v Sloveniji. Imenovali so tudi iniciativni odbor, ki je spremljal razpravo in sprejem samoupravnega sporazuma v organizacijah združenega dela. Vse organizacije združenega dela so tako sklenile, da bodo od 1. julija 1974. leta združevala na posebnem skladu sredstva v višini 0,5 odstotka od bruto osebnega dohodka za štipendiranje učencev in študentov.

Do 31. oktobra je v jeseniški občini obravnavalo in podpisalo samoupravni sporazum 74 delovnih organizacij in delovnih skupnosti, v katerih je zaposlenih 11.319 delovnih ljudi. Tako je k samoupravnemu sporazumu za štipendiranje pristopilo 96,3 odstotka delovnih ljudi. Do sedaj v jeseniški občini samoupravnega sporazuma še ni podpisalo šest delovnih organizacij združenega dela.

Na Jesenicah so štipendiranju dijakov in študentov vedno posvečali dovolj pozornosti. Že leta 1973 so imeli delovne organizacije skupaj z občinsko skupščino na visokih šolah 140 štipendistov, na višjih šolah 33, na srednjih 154, na poklicnih šolah pa 361; studentska posojila pa je prejemale 32 študentov. Skupaj je torej lani prejemale družbeno pomoč v obliki štipendiranja 720 učencev in študentov. Največ štipendistov so imele Železarna Jesenice, občinska skupščina in temeljna izobraževalna skupnost Jesenice.

Ob tem pa je treba poudariti, da je ostalo vsako leto več štipendij neizkorisnih, ker se na razpis niso javili kandidati, ki bi jih štipendirali glede na vrsto študija radi sprejeli.

Upravni odbor občinskega sklada za izobraževanje strokovnih kadrov je leta 1974 razpisal 22 štipendij zato, da se v obdobju do končnega podpisa družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma zagotovi nemoteno vključitev v študij tistim študentom, ki bi se sicer ne mogli vključiti v študij. Na razpis se je javilo 37 kandidatov, glede na razpisane pogoje so odobrili 22 novih štipendij. Razen tega je iniciativni odbor že dvakrat objavil razpis za štipendije iz sredstev, ki se bodo po novem samoupravnem sporazumu oblikovala v občini.

To zdaj še niso imenovali skupne komisije podpisnikov samoupravnega sporazuma, zato je iniciativni odbor obravnaval vse vloge in jih v skladu z dogovorenimi kriteriji tudi reševal. Na prvi in ponovni razpis se je prijavilo 133 prosilcev za štipendije iz občinskega solidarnostnega sklada za štipendiranje. Od tega so 105 vlog ugodno rešili, 15

prosilcev pa so odklonili, 13 pa so jih usmerili v kadrovsko štipendiranje pri organizacijah združenega dela. Ker pa se sredstva iz samoupravne sporazume še niso začela združevati, je iniciativni odbor skupaj z upravnim organom za družbeno službe občinske skupščine začasno uporabil sredstva iz nekdanjega sklada za štipendiranje ter najel premostitveni kredit pri komunalni skupnosti Kranj v višini 60.000 dinarjev.

Strokovna služba oddelka za družbene službe pri občinski skupščini je zbrala tudi podatke o štipendijski politiki delovnih organizacij in ugotovila, da so letos delovne organizacije razpisale 136 štipendij, od katerih je bilo 92 podcenjenih, 44 štipendij je ostalo nepodeljenih predvsem zaradi tega, ker ni bilo interesentov za ustrezne študijske smeri.

Po podatkih prejema iz solidarnostnih sredstev v občini štipendij 154 štipendistov; delovne organizacije so razpisale kar precej kadrovskih štipendij; v jeseniški občini je tako okoli 900 učencev in študentov, ki prejemajo štipendijo oziroma drugo finančno pomoč pri študiju.

D.S.

Koncert opernih pevcev

Jesenjska kulturna skupnost pripravlja dva koncerta članov ljubljanske opere v jeseniškem gledališču. Mladi operni pevci bodo v posameznih delih uprizorili Seviljskega brivca. Med nastopajočimi je znani jeseniški pevec Jaka Jeraš, ki se je že uspešno uveljavil. Prvi koncert članov ljubljanske Opere bo predvidoma 25. decembra. D.S.

«Micika» na Gorjušah in v Češnjici

Kulturno-umetniške skupine v Bohinju so že začele z letošnjo gledališko sezono. Že prejšnji mesec je igralska skupina iz Bohinjske Češnjice na domačem odru zaigrala komedijo Trije tički. Minulo nedeljo so mladi igralci KUD Triglav iz Srednje vasi uprizorili veseljigro iz kmečkega življenja Micika. S to igro se bodo v nedeljo, 15. decembra, ob 14. uri predstavili na Gorjušah, ob 19.30 pa v Češnjici. B. Sodja

ZKPO brez prostorov

Na zadnji seji predsedstva občinske Zveze kulturno-prosvetnih organizacij so razpravljali o programu za leto 1975 in sprejeli sklep, da sprejmejo vsebinska in programska izhodišča ter usmeritev Zveze. Dejavnost Zveze kulturno-prosvetnih organizacij se je zelo povečala, zato bo treba zagotoviti primerne prostore in redno zaposlit

D.S.

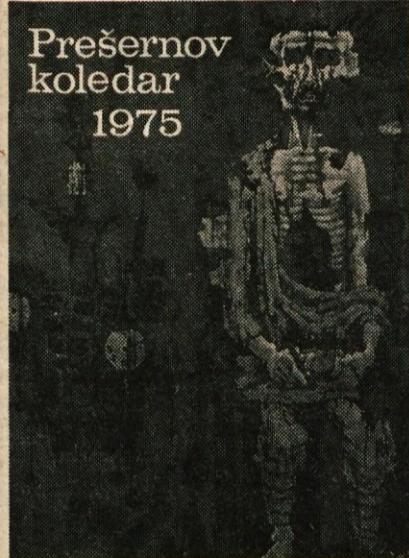
Obilo branja za vsak okus

Kratek sprehod skozi letošnjo redno knjižno zbirko Prešernove družbe

Pred dnevi smo prejeli v oceno redno knjižno zbirko Prešernove družbe za leto 1975, ki je pravkar prišla iz tiskarne. V kratkem jo bodo dobili njeni stalni člani, ostali interesi pa knjige lahko naročijo pri zaupnikih založbe. Mreža le-teh pokriva vso Slovenijo; v slehernem malo večjem kraju delujejo vsaj trije.

In kaj nam tokrat ponuja? Vsebino so prilagodili enkratnemu jubileju — trideset let obletnice zloma nacizma in osvoboditve, pri čemer seveda ne zanemarjajo tudi druge tematike. Poleg KOLEDARJA sta tu še dve biografiji (Janeza Švajncerja izpoved KO ZORI ČLOVEK in revolucionarke Nadežde Krupskeje SPOMINI NA LENINA), nadalje povest Toneta Svetine UGASLO OGNJIŠČE, izbor ljudskih pesmi MLADA BREDA ter priročnik, posvečen pripravi in uporabi zdravilnih zelišč, ki mu je dr. Franjo Smerdu dal naslov ZDRAVJE IZ RASTLIN.

Prešernov koledar
1975

PREŠERNOV KOLEDAR v uvodu, prek osmih barvnih reprodukcij in spremne besede Ivana Sejdeja, predstavlja slikarja in akademika Franceta Miheliča, da bi nato prepustil besedo novinarju in komentatorju Dragu Košmrlju, ki se oglaša z dvema izjemno tehnima prispevkoma: z novo ustavo ter z aktualnim razmišljjanjem o narodnih manjšinah in njih pravicah. Daljša, tekoča napisana in fotografско bogato dokumentirana kronika Toneta Feranca Sklepne operacije za osvoboditev Slovenije tvori srž koledarjev vsebine, nič manj pozornosti vredna pa nista sodobne procese v svetu razlagajoča članka Uroša Lipuščka Reforma mednarodnega denarnega sistema in Lojzeta Vezočnika boj za pravičnejše mednarodne gospodarske odnose. Sledi duhovita satirična glosa Na begu, izpod peresa Franceta Vurnika, da bi Tone Vahen potlej na svojski način razčlenil nastajanje jedrske elektrarne Krško, »našega koraka v jutri«; Peter Likar grebe po »najbanalnejšem« proizvodu človeške civilizacije, po smeteh, ki so v bistvu dragoceno nacionalno bogastvo; nepodpisani avtor v Leposlovnih delih naredi prelez skozi aktivnost slovenskih kulturnikov v času okupacije; iz Poslednjih pisem Toneta Čufarja zvemo marsikaj o skritih platem duševnosti pisatelja, katerega kratka zgodba Kurirja Tineta zadnja pot, objavljena pod pseudonimom Klusov Joža, še dodatno zaokrožuje podobo padlega junaka; odlomki iz dnevnika Franceta Mesesnela bralcu približajo stanje v Ljubljani po italijanski kapitulaciji, prikazano v luči osebnih zaprašanj naprednega intelektualca; Jože Kerenčič pričuje novelo Mati išče mojstra, Ivo Grahor portret hlapca Lovra, Mara Husova Smrt in pogreb Cincarja Mata, Ciril Drekonja pa z Listi bele marjetice smiseln zaključuje literarno poglavje. Sklepne liste je urednik Miško Kranjec odstopil razglašjanju Avgusta Žigona (1877–1944) Prešeren — poet in umetnik, ter tradicionalnemu datumskemu pregledu Kronika 1973–1974, ki jo je pripravil Jože Dolenc. Vmes so kot dragoceni drobci posejane borbene in domoljubne pesmi najrazličnejših slovenskih poetov.

nujajoč modrosti in spoznanja, do kakršnih se bolj ali manj zavestno dokopljajo tudi mnogi drugi smrtniki. Žalostna Švajncerjeva štorka ni nič dosti pretresljivejša kot štorkje tisočev anonimnih ljudi, a ravno zategadelj človeka prevzame in mu zlepa ne dovoli odložiti 230 strani obsegajočega zvezka.

Nadežda Krupska
SPOMINI NA LENINA

SPOMINI NA LENINA Nadežde Krupskeje (v prevodu Katje Špur) obelodanajo težke razmere, v katerih je živel in delal Vladimir Iljič. Razdeljeni so v beležke o otroštvu in zgodnji mladosti velikega Rusa, o bianju v Petrogradu, o pregnanstvu itd. Krupska v sicer široko zastavljene podobe dogajanj mojstrsko vpleta privatne vtise ter ne pozabi povedati tudi, kaj je — recimo — Lenin najraje bral, kako je opredeljeval sposobnost pisanja in kakšni so bili njegovi odnosi do Černiševskega.

TONE SVETINA
UGASLO OGNJIŠČE

UGASLO OGNJIŠČE je kupček pepela v zapuščeni koči čudaškega samotarja Florjana, ki ga Svetina s sebi lastno psihološko pronicljivostjo vodi težkim vojnim preizkušnjam nasproti. Nazadnje podleže kroglam sovražnikov in potolčen, vendar ne premagan, obleži pod prazno bajto, čež katero zavija veter.

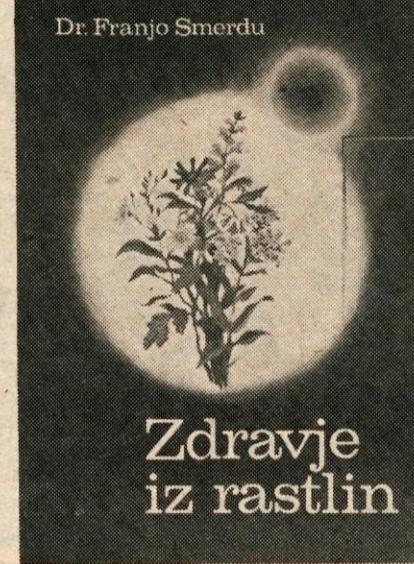

MLADA BREDA so redaktorji

KO ZORI ČLOVEK je globok, občuten avtobiografski roman, po-

poimenovali skupek 126, znanih in neznanih slovenskih ljudskih pesmi, torej pesmi, ki jih je ljudstvo bodisi na vsem, bodisi samo na posameznem območju našega jezikovnega ozemlja sprejelo za svoje, jim spremenjalo obliko ter stihe prilagajalo okusu in slogu časa. Izbor, kajpak nepopoln, skuša predočiti nekaj najosnovnejših značilnosti in potez te poezije.

Združje iz rastlin

ZDRAVJE IZ RASTLIN naj bi, kakor poudarja dr. Smerdu, prijatelje narave seznanilo z nizom korištnih zeli. Zgoščen, shematisiran tekst dopolnjuje kvalitetne skice in barvne risbe likovnika Vladimira Pirkata, rabil pa bo kot dopolnilo Našega zdravnika, izdanega leta 1964, prav tako pri Prešernovi družbi. I. G.

Modna konfekcija
Kroj Škofja Loka
razpisuje delovno mesto

direktorja komercialnega sektorja
(reelekacija)

Pogoji:
višja ekonomsko-komercialna šola in 3 leta delovnih izkušenj ali ekonomska srednja šola in 10 let delovnih izkušenj in zunanjetrgovinska registracija.
Rok prijave je 15 dni od objave tega razpisa. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od konca razpisnega roka.

Koroški večer na Jesenicah

V soboto, 7. decembra, je bil v gledališču Tone Čufar na Jesenicah Koroški večer, ki sta ga pripravila klub OZN iz osnovne šole Tone Čufar in Zveza kulturno prosvetnih organizacij jeseniške občine.

Letosnji Koroški večer, ki postaja na Jesenicah že tradicionalen, je bil letos posvečen 10. decembru, dnevu človekovih pravic. V tem smislu je potekal tudi prvi del Koroškega večera, ki so ga pripravili predstavniki koroškega družbenega in kulturnega življenja in učenci osnovne šole Tone Čufar. Predstavniki koroških Slovencev so mlade člane kluba OZN in številne obiskovalce v dvorani seznanili s položajem koroških Slovencev, mlađi pa so posredovali svoja mnenja in svojo čvrsto in neomajno privrženost koroškim

Slovencem in njihovim pravicam, ki jih imajo kot slovenska manjšina na Koroškem.

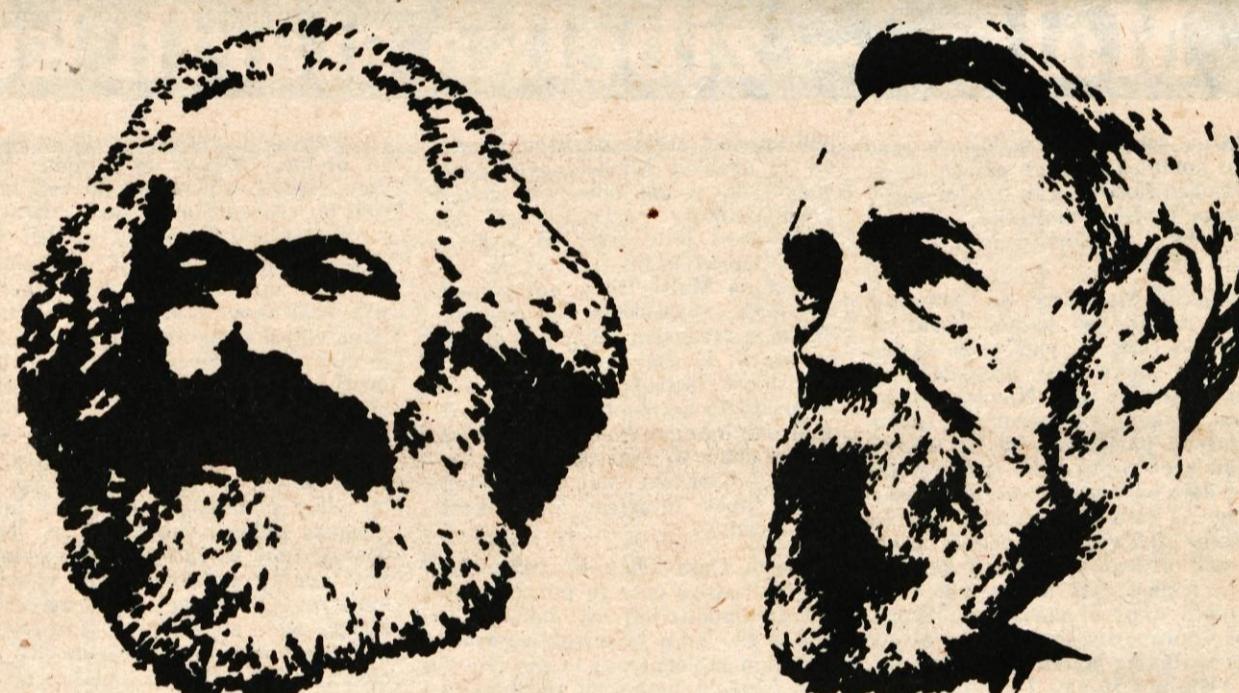
V kulturnem delu Koroškega večera so nastopili recitatorji osnovne šole z lepim recitalom pesmi treh koroških pesnikov ter ženski sekstet s Koroške z venčkom slovenskih in koroških narodnih pesmi.

Nadvse zadovoljni obiskovalci in poslušalci v dvorani gledališča so z dolgotrajnim ploskanjem ob koncu programa le še izrazili željo, da z zamejskimi Slovenci onstran Karavank tudi v prihodnje navezujejo prijateljske stike v obliki medsebojnih gostovanj in s takimi prireditvami kot je bil sobotni nepozabni Koroški večer na Jesenicah.

D. S.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
ZADNJE NOVOSTI IZ ZBIRKE

biografije

franz mehring

karl marx

Med vsemi deli, ki so skušala upodobiti Marxovo življenje, je Mehringova knjiga še danes na prvem mestu. Avtor nam razkriva resničnega Marx-a, genialnega misleca, strastnega političnega borca, odličnega znanstvenika in bleščecega publicista ...

692 strani, pl. 155, pus. 175 din

heinrich gemkow s sodelavci

friedrich engels

Monografija o Engelsu skladno dopolnjuje Mehringovo »zgodovino življenja« Karla Marxa. Komplementarnost življenja in dela obeh prijateljev, utemeljiteljev znanstvenega socializma, je razvidna tudi iz pričujočih biografij, ki druga drugo organično dopolnjujeta. »Ne samo zelo poučno, temveč tudi zanimivo branje za širok krog bralcev.«

554 strani, pl. 160, pus. 175 din

Založba obvešča, da je obe knjigi mogoče kupiti na mesečne obroke po 100 din.

Knjigi sta na voljo v vseh knjigarnah, naročite pa ju lahko na naslov

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, 61000 LJUBLJANA, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam knjigi

Naročnino bom poravnal:

— takoj

— v obrokih po 100 din

(Ustrezeno, prosimo, označite!

Kraj in datum:

Knjigi mi pošljite na:

— moj domači naslov

— kraj zaposlitve

Podpis naročnika:

NASLOV NAROČNIKA

Priimek in ime _____

Kraj _____

Ulica _____

Zaposlen pri _____

VZEMITE SVOJ MILIJON!

Kar tako milijonov (seveda starih) ne dajemo. Treba se bo malce potruditi. Sprašujete, kaj vam je storiti. Vsak teden objavlja ITD razpredelnico s 25 številkami. Vaša naloga je, da obkrožite 5 številk, ki jih seveda sami izbirate. Držite pести, da bo kombinacija, ki jo vsak teden izzrebajo v uredništvu ITD taka, kot ste jo napisali VI.

IZPOLNITE KUPON, VZEMITE SVOJ MILIJON !

Malta — zibelka starih kultur in civilizacij

Razen biblioteke spadajo v močni kompleks vladne palače, ki je bila nekoč rezidenca in uradni sedež velikega mojstra malteških vitezov, tudi sedanji prostori vlade in parlamenta ter cerkev.

Podjetni Maltežani so pametno storili, da so vso palačo hkrati s praktično rabo za vladne in parlamentarne institucije proglašili za muzej odprtnega tipa. Njeni vhodi so odprti za javnost slherni dan, razen ko zaseda parlament, pa še takrat poslance ne moti obisk turistov, če ne pridejo prav v dvorano med zasedanjem. Veliki mojster, vendar malteške države, si je nekoč lahko privoščil prihod v dvoranę kar na konju. Nalašč zato je zgrajeno tudi stopnišče v prvo nadstropje. Stopnišče je primočno široko in se blago dviga v obliki spirale, stopnice pa niso višje kot 10 cm. To je bila njegova izjemna pravica, drugi gospodje so morali peš.

V ogromnih sobah in dolgih hodnikih je na ogled neprecenljivo bogastvo oljnih slik, marmornatih in bronastih skulptur, orientalskih tapiserij in preprog, kristalnih lestenec, viteškega orožja, oklepor, okrasnih predmetov in najdragocenejšega pohištva ter opreme. Vsak hodnik in vsaka dvorana ima svojo funkcijo in namen. Tu so sprejemnice, pisarne, saloni za počitek, viteška dvorana, prestolna in parlamentarna dvorana, obedovalnice, orožarna, biblioteka in kdo bi si zapomnil vse. V dvorani so leseni živo obarvani in izrezljani stropi, težke zavesi ali tepiserije od vrha do tal. Ze hodnik v pritličju je prava umetniška zbirka olj najbolj znanih slikarjev, ki so upodabljali domala vse srednjeveške kronane glave krščanskih dežel. Ti so bili vedno naklonjeni malteškim vitezom in so jih velikodušno podpirali z denarjem in darili, vitezi pa so se jim oddolžili z njihovimi portreti.

Vladna palača, zlasti pa cerkev — dvorska kapela, je polna velikih in manjših platen, ki so jih naslikali italijanski umetniki iz XVI. stoletja, ki so pripadali znameniti skupini

pod imenom »seidecimento«. Največ olj je naslikal Michelangelo Caravaggio, ki je bil eden od glavnih predstavnikov nastopajočega baroka. Živel je v letih od 1565 do 1609. Čeprav je bil Italijan, je živel največ na Malti. Bil je najmočnejši zastopnik slikarskega naturalizma. Slikal je predvsem religioze motive po vzorih iz vsakdanjega življenja. Značilnost njegove slikarske tehnike so plastično upodobljeni liki z močnimi svetlobnimi kontrasti. Takšna je tudi slika, ki ponazarja usmrnitev Janeza Krstnika na čelnih steni cerkve nad oltarjem v velikosti 5 x 4 metre.

Razen Caravaggia so tudi drugi slikarji tistega časa in pozneje velikokrat upodabljali sv. Janeza. Ta njihov St. John je prisoten povsod. V prvem stoletju naj bi po cerkvenem izročilu ustanovil red samaritancev. Pripadniki reda sv. Janeza ali Ivanovci so prišli na Malto iz Aragonije, današnje Španije leta 1130. Sprva so se ukvarjali z golj z zdravljenjem in negovanjem obolelih romarjev v Svetu deželu, zato so poleg cerkva gradili tudi bolnišnice in že takrat razvili močno zdravstveno službo. Njim so se leta 1191 pridružili menihi s Cipra, ki so ustanovili red templarjev.

ARZENAL SREDNJEVEŠKEGA OROŽJA

O slikah bi lahko pisal še veliko, toliko jih je v vsakem prostoru. V eni od soban so samo slike britanskih vladarjev v velikosti 2 x 1 m, od Rogerja Normanskega — Osvajalca, ki je prinesel na otok tudi svoj znak, povsod prisotni simbol Malte — malteški križ, do današnje britanske kraljice Elizabete II. Malteški križ z značilno obliko, čigar kraki so v središču točka, navzven pa se širijo in končujejo na vrhu v zarezo kot črka V z dvema konicama, so nosili malteški vitezi na ščitih in bojnih zastavah, danes pa je del državnega grba. Ta križ so si prisvojili tudi Nemci in si po njem omisili zloglasna odlikovanja — železne križe in z njim označevali tudi svoja letala in vozila.

Največji vtis napravi na obiskovalce vladne palače vsekakor ogrom-

na dvorana — arzenal srednjeveškega orožja, oklepov in opreme. Po vseh zidovih od stropa do tal, kot tudi po vitrinah in na sredi dvorane so postavljeni prav vsi modeli in velikosti viteških oklepov, s katerimi bi lahko opremil najmanj dve stotinji vojščakov. Kot najbolj opremljena vojaška sila na Sredozemlju, ki je razen tega slovela tudi po izurjenosti in izvirnih orožjih, so malteški vitezi veliko prispevali k razvoju vojaške tehnike v tem času. Na ogled so umetniško izdelani oklepni z vgraviranimi ornamenti. Bolj ko je bil vitez pomemben, lepši sta bila njegova oklepna »obleka« in ščit. Razstavljeni so tudi srebrni in zlati ščiti znanih poveljnikov in velikih mojstrov. Ob pogledu na 40 kg težki oklep sem si težko predstavljal gibčnost vojščaka, še posebno, če je moral vihteti z desnočo nelahko meč, z levico pa držati masiven ščit. Srajce navadnih vojščakov so bile spleteni iz žične mreže kot iz drobnih verižic. Kako domiseln so bili malteški vitezi v izdelavi svojih orožij, smo lahko videli po nekaterih izvirnih primerih sabelj in sulic. Izumili so celo takšno sabljo, ki je hkrati puška. Ob rezilu je pritrjena cev, ki se pri ročaju polni, ročaj pa je rabil tudi za kopito. Zanimive so tudi jeklene pasti v obliki grabelj ali brane, s katerimi so onesposabljali sovražne konjenike, nadalje razne kljuke, zanke, helebarde, sulice, muškete in pa topiči, ki so bolj podobni igračam kot pa pravim topovom itd. Najstarejši topič je še iz začetka 16. stoletja, torej iz časov prevzema oblasti malteških vitezov. Tu so še bojni praporji in bobni, ki slikovito dopolnjujejo podobo te edinstvene orožarne, ki ji ni para v svetu. Urejevalci zbirke so za lažjo predstavo o bojni postavi vitezov v napadu sredi dvorane oblekli lutke v oklepne in jih razmestili v bojni razpored osnovne enote — osmine. Na čelu gre poveljnik osmine, za njim šest oklepnikov s sulicami v strnjeni vrsti, za njimi pa še eden, ki je menda posegl v boj tam, kjer je v vrsti najbolj škripalo, torej nekakšen priganjalec ali pa rezerva.

Sodeč po velikosti oklepov nekdanji vitezi-vojščaki niso bili kdake kakšni silaki, kot si jih navadno zamisljam. Težko je verjeti, da bi bil kdo večji od 160 cm, razen tega pa ni

mogel obleči oklepa tudi noben debeluhar.

Malteški vitezov je bilo redno okoli 9000 in so predstavljali elitno vojsko z najbolj učinkovitim orožjem. V sili pa so za obrambo otoka vključili tudi vse ostale moške, tako da je otok branilo najmanj 12.000 ljudi, po potrebi pa še več, če so priše na okope še ženske in otroci. Potem takem so bili bistri Maltežani že pred petimi stoletji zagreti za splošni ljudski odpor in torej ni to iznajdba dvajsetega stoletja.

Zaradi svojega izjemnega strategičnega položaja je bila Malta pogosto ogrožena. V svoji burni zgodovini je zelo pogosto menjala gospodarje. Že od zgodnjih antik se je vsem sredozemskim ljudstvom in zavojevalem skominalo po tem koščku kopnega sredi morja. Feničane so v 5. stoletju pred našim štetjem pregnali Kartagine, njih pa v 3. stol. Rimljani; sledijo Bizantinci, Vandali, Goti, Langobardi, pa spet Bizantinci. V 9. stoletju po našem štetju osvojijo otok Saraceni, predhodniki Arabcev.

Arabci so bili gospodarji otoka več kot dvesto let, zato so bistveno vplivali na razvoj in nadaljnjo usodo Malte. Njihov vpliv je bil zlasti močan na arhitekturo in jezik, kar se še danes čuti in vidi skoraj na vsakem koraku. Arabci je pregnal bojeviti normanski vojskovodja Roger, ki se ga je prijelo ime Osvajalec. Sledi obdobje krščanske vladavine pod sicilijanskimi kralji, ki so leta 1530 odstopili otok malteškim vitezom. Obdobje malteških vitezov je bilo za Malto najbolj pomembno, saj je tedaj cvetela kot redko katera dežela v srednjem veku. Krščanska Evropa jo je imela za ščit proti islamu na Sredozemlju, zato jo je vsestransko podpirala in ščitila. Tudi Turki so jo imeli za svojo, islamsko deželo in so se je hoteli na vsak način polasti. Napadali so jo večkrat z močnim ladjevjem, toda zavzeti je niso mogli. V najslabšem spominu je Maltežanom ostal turški sultan Sulejman, ki se je v dramatičnem letu 1566 kar štiri meseca ongavil okoli obzidij Vallette. S 180 ladjami in 35.000 vojščaki je naskrboval uboge otočane dan za dnem, toda brez uspeha. V tistih težkih dneh se je poleg hrabrih in izurje-

nih vitezov borilo na obzidjih tudi vse prebivalstvo. In ko je branilcem že zelo trda predla, je prisa pomoč s Sicilije. Trdoglav Sulejman je moral odnehati, poražen se je vrnil, od koder je prisel. Razen Turkov so bili nenehna nadloga Malte tudi severno afriški pirati, ki so s svojimi žitrimi ladjami hodili ropat otok ali pa so plenili ladje na poti v otoška pristanišča.

Leta 1798 je Malto naskočil še Napoleon, ko se mu jo je po daljšem obleganju posrečilo tudi zavzeti. Toda njegovo veselje zmagovalca je bilo skaljeno že od vsega začetka, kajti zaradi grobosti in ropanja vojakov po otoku so ga domačini sovražili bolj kot kugo. Že dve leti pozneje, leta 1800, so ga z močno floto pod poveljstvom admirala Nelsona z otoka pognali Britanci. Leto so bili sprejeti kot osvoboditelji. Ubogi Maltežani niso takrat niti slutili, da bodo imeli Angleže na gribe celo poldrugo stoletje kot kolonialni podložniki. S pariškim mirom leta 1814 je Malta postala sestavni del britanskega imperija kot kolonija. Britanci so do leta 1964 imeli dovolj časa in možnosti za popolno preobrazbo in vsljevanje svojih navad in volje malteškemu ljudstvu, kar je prav tako še danes povsod več kot čitino.

MALTEŠKI VITEZI

Ta kratek zgodovinski preizkus srednjeveške in novejšo zgodovino Malte naj bo namesto utemeljitev za upravičenost militarizma malteških vitezov, ki so se moralno nenehno posvečati obrambi in obstoju njihove dežele.

Najpopolnejšo podobo o veličini in vlogi vitezov, njihovem življenju in zapuščini nudi prav vladna palača, četudi dokazov njihovega slavnega obdobja ne manjka nikjer na otoku.

Od leta 1530, ko so prevzeli absolutno posvetnò in cerkveno oblast na Malti, se je do leta 1798 zvrstilo kar 28 velikih mojstrov. To so bili nekakšni vladarji, ki so jih viteški redovi volili izmed sebe.

Jošt Rolec (Se bo nadaljevalo)

12 TEDNOV— 12 MILIJONOV ZA BRALCE itd

ČE UGANETE VSAJ
3 ŠTEVILKE, PREJMETE
LEPO KNJIGO

ZA TISTE PA, KI BODO AKCIJO
ILUSTRIRANEGA TEDNIKA DELA
SPREMUJALI VSEH 12 TEDNOV:
VELIKA NOVOLETNA
SUPER NAGRADA

Kuhinja Marles,
ki si jo
izberete sami!

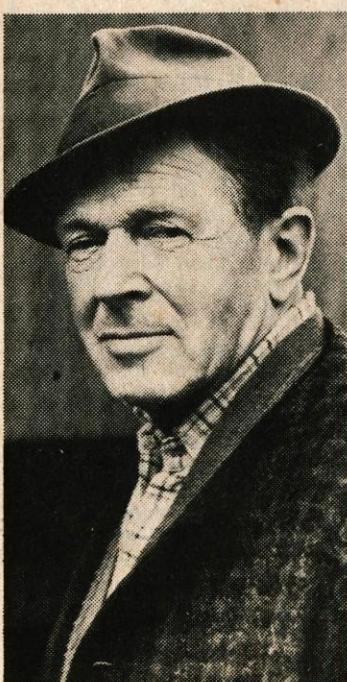
Pri Šarnek v Spodnji Lipnici še vedno stoji najmanj 200 let starovačja

Dober mesec je tega, ko mi je Tulipanov France iz Lesc rekel, če vem, da pri Šarnek v Spodnji Lipnici še vedno, če je treba, vola podkujejo. Mislil sem, da gre za kakšno potegavščino, saj priznam, da še nisem slišal, da bi kje tudi vole podkovali. S podkovanjem konj so imeli kovači včasih veliko dela, ampak z volmi ...

Kovačija in kovački poklic je pri Šarnek v Spodnji Lipnici 30 v radovaljski občini že kar v rodu. 72-letni Franc Koselj sicer ne zmore več redno opravljati te obrti. Zdaj jo opravlja v popoldanskem času njegov 33-letni sin France, ki je zaposlen v UKO Kropa. Bila pa sta kovača že Francetov oče in stari oče. In stara opuščena kovačija, ki še vedno stoji nedaleč stran od nove, je gotovo že stara več kot 200 let.

Oče France pravi, da podkovanje volov v zgornjem koncu Gorenjske včasih ni bila nobena posebnost. Kmetje so veliko z volmi spravljali les s Pokljuke in Jelovice. Trdih kamnitih in zaledenelih strmih poti pa voli niso zmogli, če so bili »bosic.

»Spominjam se, da sva včasih z očetom skorajda več volov podkovala kot konj. Kmalu po drugi vojni je začela kovačka obrt zamirati. Vole in konje so zamenjali traktorji in mehanizacija in urejene gozdne

Franc Koselj

Šarnekov France še vedno vola podkuje

cesto. Vendar kovaštvo še vedno ni povsem zamrlo. Še vedno se pri nas oglasijo kmetje iz Dražgoš, Kupljenika, Ribnega, Bodeč in drugih odročnih krajev, da jim s sinom podkujeva vola.«

»Je več dela s podkovanjem vola ali konja?« sem poprašal dobroyoljnega možakarja.

»Vol je res vol. Bolj siten je in če je že bil enkrat pri kovaču, se ga drugič boji kot le kaj. Pa tudi tako enostavno ga ni podkovati kot konja. Moraš biti zares vešč in pazljiv, da ne narediš kaj narobe. Sicer pa en sam delo težko opravi. Prav zato še zdaj to delo vedno opravljava s sinom skupaj. Ne vem, koliko časa bom še zmogel to delo. Prepričan pa sem, da še lep čas mehanizacija v tem delu Gorenjske ne bo povsem nadomestila volovske vprege.« A. Žalar

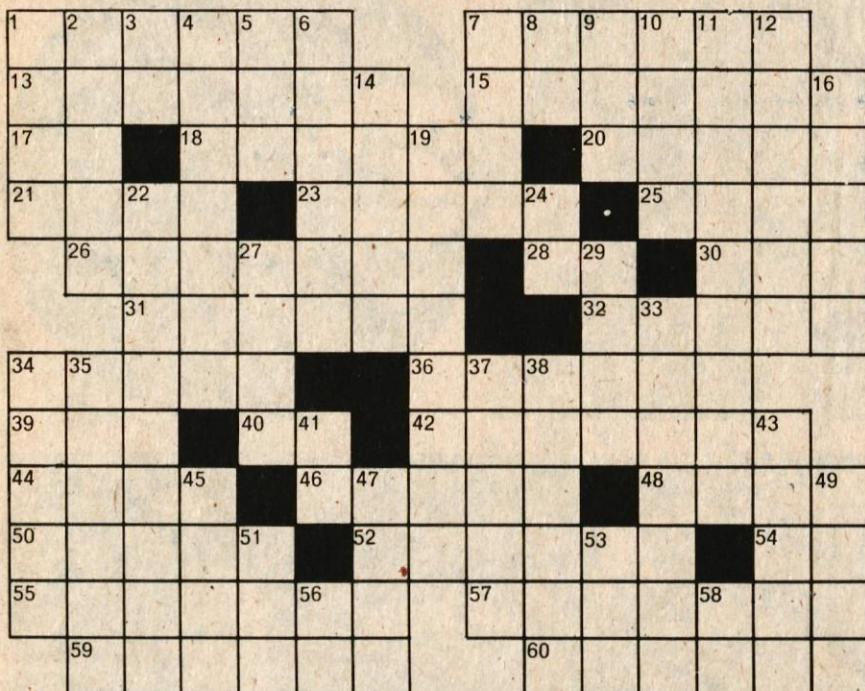
Oni dan, ko je podjetje »Jugobicikl« iz Beograda izročilo v Škofti Loki zlato kolo najboljšemu kolesarju v letosnjem sezonu Dragu Frelihu, je na prireditvi sodeloval tudi basist ljubljanske opere Friderik Lupša. Zakaj? Zaradi petja? No, res, tudi zapel je možak. S seboj pa je imel tudi »predzgodovinsko« kolo! O njem in o sebi je povedal marsikaj zanimivega!

»Kolo je staro najmanj 115 let,« je dejal. »Seveda se z njim še ne vozim toliko časa, nanj sem sedel, šele pred kakimi petdesetimi leti! Vsa leta mi je bil nerazdružljiv prijatelj. Tudi dirkal sem z njim! Pa padel že tudi ...« pravi Friderik Lupša.

Marsikatera vesela dogodivščina Friderika Lupše je vezana na njegovo staro kolo. Pred poldrugim desetletjem so ga, denimo, povabili v Kranj na otvoritev sejma! Predaval je šolarjem, ki so bili na izletu v Vrbli! Občudujejo ga Ljubljjančani, kadar kolesari za Bežigradom.

Kdaj pa ste zadnjikrat sedli na tole kolo? nas je še zanimalo. »Pred tremi meseci,« je odgovoril! »Po vsaki predstavi se rad malo zapeljem po bežigrajskih ulicah.«

»Če pritisneš na pedal, se lahko zbudis v špeljal,« je zapel Friderik Lupša nekaj trenutkov kasneje s svojim značilnim basom! (jg) — Foto: F. Perdan

Vodoravno: 1. drevo dragocenega lesa in pečkati sad, 7. fotografski aparat, 13. pokrč, oklešček, krepelce, porakelj, 15. živiljenske »prilike«, 17. latinski veznik, 18. tlaka, davek v delu, 20. umerjeno, enakomerno gibanje kakih elementov (npr. taktov, zlogov), 21. veleblagovnica v Ljubljani, 23. misel, domisla, 25. rotacijski tisk, 26. rabinov urad, funkcija in čast, 28. tukaj, 30. zahodnoevropski veletot, 31. v glasbi vezano, nepretrgano, 32. telovadni element, 34. del jedilnega pribora, 36. praznina, zlasti prostor, iz katerega je izsesan skoraj ves zrak ali plin, 39. japonski denar, 40. kratica za Ljudsko obrambo, 42. strojar, ki stroji s čreslom, 44. južni otok Marshallovih otokov v Mikroneziji, 46. slovenska pesem, himna ali hvalnica, 48. oznaki za indij in argon, 50. lij, lijak, 52. nemški župnik, padar, začetnik hidroterapije, 54. pritrdilnica, 55. odev, odetev, 57. kar se sklati, 59. krepelce, oklešček, 60. znova, vnovič.

Navpično: 1. vrtna rastlina, koren je začimba, 2. orač, rataj, 3. Udo Jürgens, 4. slovenski jezikoslovec, utemeljitelj slovenskega pravorečja, Stanislav, 5. vulkan na Havajih, Mauna ..., 6. žensko ime, 7. zemljepisni pojem, 8. Anton Ašker, 9. Marko Z. Ristić, 10. arabski knez, 11. pripadnik skupine romaniziranih Retijcev v vzhodnih Alpah, 12. grški zdravnik iz Kapadokije; znana drama M. Kleže, 14. soljodove kisline, 16. nekdanja Ljubljana, 19. prebivalec makedonskega mesta Tetovo, tudi fižol, 22. sadni sirup iz malin, 24. arabski ūrebec, 27. madžarski kraj med Kapisvarom in Blatnim jezerom, 29. latinski izraz za splošno rabo, običaj, u Zus, 33. vrtna cvetlica iz družine lili, 34. predel grla za ustno votlino; odprtina na ladijskem krovu za nakladanje, 35. poželenje, spolna sla, nagon, 37. staro mesto ob Roni v južni Franciji z ostanki rimskih zgradb, 38. ljudje, ki se ukvarjajo z kemijo, 41. kratica za opombo, tudi za opus, 43. prvakinja zagrebške opere, svetovno znana altistka, Marijana, 45. italijanski kraj v Lombardiji, severno od Brescia, 47. telovadna prvina, nagel dvig, 49. domača in divja pernata žival, 51. nenadna smrt, 53. kratica za »Protiletalsko zaščito«, 56. avtomobilska oznaka za Leskovac, 58. Tine Orel.

Rešitve pošljite do torka, 17. decembra, na naslov: Glas, Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 50 din, 2.: 40 din, 3.: 30 din

Rešitev nagradne križanke: 1. Taunus, 7. ptičar, 13. modrost, 14. rokomet, 16. Ate, 17. starina, 19. evo, 20. rana, 22. aroma, 23. Abel, 24. sloga, 26. idol, 27. tara, 28. miza, 30. ožina, 32. ZR, 33. ST, 35. Titov, 37. tema, 39. kolik, 41. Emil, 43. Pavel, 46. aria, 47. Nenad, 49. Nana, 50. let, 51. Stradun, 53. Lom, 54. preglass, 56. Juanita, 58. orbita, 59. anketa

Izzrebanii reševalci: prejeli smo 132 rešitev. Izzrebanii so bili: 1. nagrada (50 din) dobi LADO CEGNAR, 64000 Kranj, C. 1. maja 65, bl. III; 2. nagrada (40 din) TILKA MAGDIČ, 64000 Kranj, Sorlijeva 3/II; 3. nagrada (30 din) KATARINA GOLEŽ, 64000 Kranj, Planina 38. Nagrade bomo poslali po pošti.

Samo za naivneže

Indonezijo, ki je pred dvema letoma prišla na strani svetovnega tiska, ko je zagotovljala, da njen še nerojeni otrok lahko govori, je sodišče v Djakarti obsodilo na dve leti zapora. Od naivnežev, ki so ji nasedli, je prejemala denar in dragocenosti. S svojo nepoštenostjo si je prislužila okrog 2000 funtov šterlingov. Ker ji je pri njenem početju pomagal mož, je sodišče tudi njega spoznalo za krivega in mu prisodilo leto in pol zapora.

Naivnežem, ki so ji verjeli, je »podjetna« Indonezija pojasnjevala, da njen še nerojeni otrok lahko recitira celo koran. Policiji, ki so jo aretirali, so našli pod obleko skrit majhen magnetofon.

Črnce z belo poltjo

Belci v Južni Afriki imajo zares vse pravice. Če hočejo, lahko spremenijo tudi raso, čeprav se jim najbrž to ne splača. Toda merila, ali se kaj splača ali ne, so zelo subjektivna, zlasti, če gre za ljubezen. 32-letni belec Artur Mauerry je zahteval od oblasti, da ga v skladu z južnoafriškimi rasističnimi zakoni »prekvalificira« v črnce. Rad bi se namreč poročil s črnim dekletom, ki mu je v šest let trajajoči skrivni zvezri rodila že tri otroke. Da bi njegovo temnopolto izvoljenko »vpisali« med belce, namreč ni mogče.

Belec Artur Mauerry je tako postal »temnopolti« Benjamin Purgrand. Niti imena, ki ga je imel kot belec, ni smel zadržati, tako ostri so rasistični zakoni. Pridobil pa si je pravico, da sme živeti s svojo izvoljenko, seveda le v tistih delih mest oziroma v naseljih, ki so določena za črnce. Pustiti je moral tudi »belov« delo na železnici, ki mu je prinašalo 125 funtov na teden in začel delati na novem »črnemu delovnem mestu, kjer prejema le 55 funtov na teden.

S tem pa zapletov še ni bilo konec. Samo nekaj dni po poroki je policija vdrla v njegovo hišo in, ker ga je dobila v postelji s črno, ga je obtožila kršenja javne morale. Imel je srečo, da je policajem lahko pokazal dokument, ki ga je »prekvalificiral« v črncu.

Boj proti »grešni« TV

Neka verska sekta v ZDA je pričela vojno proti »grešnim« televizijskim sporedom. Neka pripadnica je razbila svoj televizor, da otroci ne bi poslušali psovsk zaslon. Mnogi drugi so na javnih mestih začgali televizorje.

Ljudje se zanesenjakom posmehujejo, prav tako tudi uprave televizijskih postaj. Pravijo: »Prav smešni so ti ljudje, ki razbijajo sprejemnike zato, ker je igralec v filmu zaklel.« Vzroka za zaskrbljenost pa ni, saj sekta šteje le nekaj tisoč pripadnikov.

Anna Moffo spet poročena

Svetovno znana operna pevka Anna Moffo se je v New Yorku poročila s 16 let starejšim lastnikom ameriške gramofonske hiše Robertom Sarnoffom. Njemu je 56, njej pa 40 let. Njej je to drugi, njemu pa tretji zakon. Anna Moffo je bila pred tem poročena z italijanskim režiserjem Mariom Lanfranchijem. Novi zakon seveda ne bo pomenil konec kariere operne pevke, zlasti pa jo bomo lahko poslušali na ploščah.

Nogomet in pralni stroj

Zaradi okvare pralnega stroja je nogometni klub v Angliji pretrpel hud poraz z rivalom v ligi. Žena vratarja tega moštva je poslala svojemu možu nujno sporočilo na tekmo, naj se takoj vrne domov. Pokvaril, se ji je pralni stroj. Mož, ki seveda ni vedel, zakaj mora »nujno domov«, je takoj prosil za zameno in odšel. Bil je prepričan, da gre za nesrečo. Njegovo moštvo, ki je tudi po zaslugu njegove dobre obrambe, tedaj vodilo s 4:3, je v nadaljevanju tekme izgubilo z rezultatom 4:8. Kako se je vratar po tekmi pogovoril z zeno, pa poročilo ne navaja.

Saj nisem hotela . . .

Stali smo pred učilnico za tehnični pouk. Bili smo razposajeni. Nekateri so se lovili. Primož je sedel na svoji torbi in se učil srbohrvatsko pesmico. Med učenjem je vzdihal in šobiš ust, da smo pokali od smeja. Z Alenko sva stali v kotu. Nenadoma je iz torbe potegnila svoj vadni zvezek, kamor si je doma za vajo napisala snov prejšnje ure. »Za vsak primer bom malo ponovila. Kaj pa če pišemo?« mi je rekla in se začela učiti. »Saj res, na to pa še pomislila nisem. Kaj pa sedaj? Doma se nisem učila in nisem pripravljena . . .« sem si mislila, iz zvezka iztrgala list in ga vložila v puščico, misleč, da si bom lahko z njim pomagala.

Po hodniku je prišel tovariš. V roki so mu žvenketali ključi. Odklenil je vrata. Vstopili smo v učilnico in se usedli na svoja starra mesta. Ko smo se vsi posedli, je tovariš dejal: »Danes pišemo, da preverimo znanje. Opozoriti pa vas moram posebno še

Štrbunk

Pri stari mami so dobili telička. Vsi smo se ga razveselili. Bil je čisto majhen, podoben osličku. Telo je imel sivo, oči modre, repek je bil kratek, gobček pa nagajiv. Če si ga pobožal, te je obliznil.

Teliček je rastel. Ata mu je nosil otrobe.

Odpren vrata. Najprej pozdravim konja, nato še krave in nazadnje še telička. Stopim poleg njega in ga pobožam. Teliček se je prestrašil in je visoko poskočil. Brenil me je. Padla sem v steljo in na gnoj. Hitro sem se pobrala in očistila. Šla sem v kuhično. Takoj sem se preoblekl.

Teliček je danes močan in velik. Vedno bolj se ga bojim. Nočem, da bi me še enkrat brcnil.

Jasna Žontar, 6. c r. osn. šole
Cvetka Golarja, Škofja Loka

Runo

Sedela sem ob mizi in si v glavo ubijala zadnjo angleško snov.

Toda ko sem začela brati drugi stavek, sem prvega pozabila. Vsega mi je postal dolj in začela sem godrnjati staro pesem. Tedaj sem zaslišala milo civiljenje. Skočila sem k oknu. Na dvorišču je ležal velik pes. »Mami, ali je ostalo od kosila kaj kosti?« sem se na ves glas zadrla. »Nekaj jih je še, samo nikar se ne deri, saj nisem na Blegošu.« Vzela sem kosti in že sem bila pri njem. Ko sem se mu približala, me je milo pogledal. Na njegovih tacah sem opazila globoke rane. Zasmilil se mi je. Preden sem položila kosti. Takoj jih je pospravil. Mile oči je zopet uprl vame. Ogovorila sem ga: »Boš šel z mano, Runo, Runo moj!« Prijela sem ga čez hrbet in mu pomagala po stopnicah do stanovanja. Toda ko sem odprla vežna vrata, sem se spomnila na Bobija. On je maček, to pa pes. Ukažala sem Runu, tako sem mu dala ime, naj se uleže. Ubogal me je. Stopila sem v stanovanje in povedala mami. Samo nasmehnila se mi je. V roke je vzela Bobija in ga zaprla v spalnico. Runo pa se je z nama odpravil v sobo. Več dni je ostal pri nas. Mami je klicala tudi veterinarja. Povedal je, da je nemški ovčar. Toda na žalost je bil že prestar in bolan. Zato smo ga moralni dati ubit. Ko sem mu zadnjič zrla v oči, se mi je utrnila solza. Se sedaj se Runa rada spominjam.

Vanda Križnar, 7. b r. osn. šole
Ivana Tavčarja, Gorenja vas

na to, da nihče ne sme prepisovati. Če bom koga dobil, da bo prepisoval, mu bom vzel list in bo dobil enko. To je vse, sedaj pa lahko začnemo. Začel nam je narekovati točke: »1. — deli fotografskega aparata; 2. — snemalna tvarina; tretji . . .« Sedela sem ob nepopisanem papirju in nisem vedela, kako naj začnem. Hotela sem poškiliti v puščico, a si nisem upala. V ušesih so mi zvenele besede: »Nihče ne sme prepisovati, nihče ne sme . . .« Slednjič sem začela pisati. Pisala sem hitro in nerazločno. V pisavi je kar mrgolelo napak. Segla sem v puščico po radirko. Tedaj pa je tovariševu bistro oku zapazilo papir v puščici. »Kaj pa imaš v puščici?« sem zaslišala njegov glas. Zar dela sem do ušes. Iz sebe nisem mogla spraviti besede. Tovariš je prišel do mene. Iz puščice je izvlekel zmečkan papir. »Aha, ali si hotela prepisovati; ali ne veš, da to ni pravilno?« je dejal medtem, ko si je ogledoval list. »Ampak tovariš, saj nisem hotela . . .« sem izdavila iz sebe. Sošolci so uprli poglede vame. Tisti trenutek mi je bilo tako hudo, da bi se najraje vdrla v zemljo.

Sklenila sem, da ne bom nikoli več prepisovala, ali pa vsaj ne poskušala.

Marjeta Valjavec, 7. b r. osn. šole
heroja Bračiča, Tržič

Linorez sem napravila letos spomladi, ko sem bila stara osem let. — DEKLICA S PTICO — Maja Šubic, 3. b razred osnovne šole Petra Kavčiča, Škofja Loka

Bratranec Lukec

Lukec je moj najmlajši bratranec. Letos bo dopolnil dve leti. Doma je iz Škofje Loke. Ima svete lase in modre oči. Rodil se je v Kranju.

Lukec je zelo zgovoren. Kdor Lukca ne pozna dovolj dobro, si vsak po svoje razlagal, koliko let ima. Nekateri mu jih prisodijo celo štiri. Zna več pesmic. No, včasih se mu kaj zataknje, pa mu povem, kako mora nadaljevati, on pa se začne smejati.

Kadar grem na obisk v Škofje Loko in gledam televizijo, mi vedno nagaja, tako da ga moram prepoditi, ker mi ovira gledanje televizije. Ce je na programu kakšna risanka, se kar »prilepi« na stol in gleda oddajo.

Ima majhno kolo. Kupil mu ga je stari oče iz Maribora. S kolesom ravna tako grdo, da ga stari oče kmalu ne bo pre-

poznal, ko bo prišel za praznike na obisk.

Lukec je pravi mali »razbojnik«. Ker živi s staro mamo in očetom skupaj v hiši, ima tudi psa. Vendar ta pes ni njegov, ampak moj. Vedno se prepira in vpije, da je pes njegov.

Poleti je Lukec imel dalj časa želvo. Ker je ni dovolj pazil, mu je ušla in se ni več vrnila.

V Lukčevi sobi je še polno živali, vendar nobena ni živa. Zelo rad ima avtomobile. Najraje ima rešilni in policijski avto. Ostale ima v škatli na omari, ker drugače bi vse strl.

Večkrat jih dobi po zadnji plati. Toda zelo malo zaleže. Mama pravi, da je od vseh štirih vnučkov najbolj poreden.

Renata Godnov, 5. c r. osn. šole
heroja Bračiča, Tržič

Svoboda nam je zrasla iz krvi

(Misli ob filmu Užška republika)

Ko se je začela druga svetovna vojna, so se začeli temni oblaki zgrinjati tudi na staro Jugoslavijo. Njen strateški pomen na Balkanu, rodovitna polja in surovine so mamile. Nemci so začeli z vse hujšim političnim pritiskom. To je pripeljalo marca l. 1941 do pristopa stare Jugoslavije k trojnemu paktu. Toda jugoslovanski narodi tega sramotnega pakta niso sprejeli. Hitler je nato ukazal napad na Jugoslavijo.

Zjutraj 6. aprila 1941 so nemški bombniki napadli Beograd in ga zapustili v ruševinah. Hkrati so nemške armade prestopile mejo in začele zasedati ozemlje. Zaradi nesposobnosti generalov, generalštava in slabo opremljene vojske je starojugoslovanska vojska razpadla. Toda narodi Jugoslavije niso priznali kapitulacije. Na čelu s KPJ so sli v boj proti okupatorju. Tako so nastali partizanski odredi, ki so bili v Srbiji najmočnejši. Vzpostavno z njimi so se začeli formirati četniki. Partizani so napadli Užice in jih zasedli. Vlada v izgnanstvu je Dražo Mihailovića postavila za glavnega poveljnika četnikov. Ti so hoteli, da bi se po vojni vrnili kralj in

vlada iz izgnanstva in s tem stari družbeni red. Zato je poslal četnike nad partizane. Toda partizani so jih po krvavem boju premagali in jih veliko zajeli.

V Užičah je takrat delovala tovarna orožja. V mestu je bilo polno ubežninkov. Primanjkovalo je hrane; tu pa je bil tudi glavni štab in tovariš Tito. Nemci so začeli prodirati proti Užicam. Toda deset kilometrov od Užic jih je zaustavil delavski bataljon. Po hudičih bojih je ves bataljon padel. V tem času so vse že zapustili Užice in odšli proti Sandžaku. Nemcem so pomagali tudi četniki. Ti so se znašali nad civilnim prebivalstvom. Pomorili so cele vasi.

Partizani so se v Užice vrnili čez tri leta. Celotno Jugoslavijo pa so osvojili leta kasneje. Za zmago je bilo potreben veliko naporov in žrtev, posebno med civilnim prebivalstvom. Med drugo svetovno vojno je padlo milijon in pol Jugoslovanov. Upam, da se kaj takega ne bo več ponovilo.

Vlado Stojič, 8. c r. osn. šole
Franceta Prešerna, Kranj

sobota

14. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pionirski tednik, 9.35 Naš Plesni orkester ima besedo, 10.15 Sedem dni na radiju, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Ob bistrem potoku, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Listi iz albuma lahke glasbe, 17.20 Gremo v kino, 18.05 S knjižnega trga, 18.20 Rad imam glasbo, 19.40 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Radijski radar, 21.00 Za prijetno razvedrilo, 21.30 Oddaja za naše izseljence, 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

9.00 Sobota na valu 202, 13.00 Vedri ritmi, 13.35 Zvoki Latinske Amerike, 14.00 Odrasli tako, kako pa mi, 14.20 Glasbeni drobiž od tu in tam, 14.35 3000 sekund Radia Študent, 15.40 Portret orkestra Don Ellis, 16.00 Naš podlistek, 16.15 Vodomet melodij, 16.40 S popevkami po Jugoslaviji, 17.40 Svet in mi, 17.50 Deset minut z ansamblom Milana Ferleža, 18.00 Vročih sto kilovatov, 18.40 Jazz na II. programu

Tretji program

19.05 Znanost in družba, 19.20 Giuseppe Verdi: En dan kralj, 21.15 Sobotni nočni koncert, 23.55 Iz slovenske poezije

nedelja

15. DECEMBRA

6.00 Dobro jutro, 8.07 Radijska igra za otroke — M. Marin: Srebrni konj, 8.35 Skladbe za mladino, 9.05 Se pomnite, tovariši, 10.05 Koncert iz naših krajev, 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalcimi, 14.05 Nedeljsko popoldne, 18.03 Radijska igra — F. Deak: Medkrajevna, 18.42 Glasbena medigrada, 19.40 Glasbene razglednice, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 V nedeljo zvečer, 22.20 Serenadni večer, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 V lučeh semaforjev

Drugi program

8.10 Zvoki za nedeljsko jutro, 9.35 Pet pedi, 10.05 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana, 10.35 Naši kraji in ljudje, 10.50 Cocktail melodij, 11.35 Melodije po pošti, 13.20 Opereta, musical, 14.00 Pet minut humorja, 14.05 Odrske luči, 15.00 Nedelja na valu 202

Tretji program

19.05 Večerna nedeljska reportaža, 19.15 Igramo, kar ste izbrali, vmes ob 20.35 Športni dogodki dneva, 23.00 Ansamselska glasba slovenskih avtorjev, 23.55 Iz slovenske poezije

ponedeljek

16. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb, 9.20 Pet minut za novo pesmico in pozdravi za mlade risarje, 9.40 Orkestri in zabavni zbori, 10.15 Za vsakogar nekaj, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 S pihalnimi godbami, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Tekmovanje amaterskih zborov, 14.40 Med šolo, družino in delom, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Jezikovni pogovori, 17.20 Iz domačega opernega arhiva, 18.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom, 18.20 Producija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana, 18.35 Ž zabavnim orkestrom RTV Ljubljana, 19.40 Minute z ansamblom Atija Sossa, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Četrtek vočer domačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 21.40 Lepa melodije, 22.20 Schubert v domači in tuji izvedbi, 23.00 V gosteli pri tujih radijskih postajah, 23.30 Elda Viler na nočnjeni gost

Drugi program

9.00 Ponedeljek na valu 202, 13.00 Melodije in ritmi iz studia 14, 13.35 Z majhnimi zabavnimi ansamblimi, 14.00 Ponedeljkov križemkrž, 14.20 Godala v ritmu, 14.35 Pop integral, 15.40 Obisk pri orkestru Tico Marino and His Music, 16.00 S knjižne police, 16.05 Panorama slovenskih popevk, 16.40 Ti in jaz in glasba, 17.40 Besede in dejanja, 17.50 Sprehodi instrumentov, 18.00 Glasbeni cocktail, 18.40 Zabavni zvoki za vse

Tretji program

19.05 Klasična in romantična zborovska glasba, 19.30 Tri rapsodije, 19.50 Literarni večer, 20.35 Joseph Haydn: Simfonija št. 49 v f-molu — La passione, 21.00 Ekonomika politika, 21.20 Večeri pri slovenskih skladateljih: Slavko Mihelčič in Jurij Gregorc, 23.00 Sezimo v našo diskoteko, 23.55 Iz slovenske poezije

torek

17. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo, 9.30 Pojeta Trboveljski oktet in Ženski vokalni kvartet, 10.15 Promenadni koncert, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Po domači, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Skladbe za mladino, 14.40 Na poti s kitaro, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Pota sodobne medicine, 17.20 Zvezne imena, 18.05 V torek na svidenje, 18.35 Lahke note, 19.40 Minute z ansamblom Francija Puharja, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi, 20.30 Radijska igra — P. Albrechtsen: Povabljenca, 21.30 Zvočne kaskade, 22.20 Orkester etude, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Popevke se vrstijo

Drugi program

9.00 Torek na valu 202, 13.00 S solisti in ansamblji JRT,

13.35 Lahka glasba na našem valu, 14.00 Književnost jugoslovenskih narodov in narodnosti, 14.20 Zabavljati vas bo ansambel Jožeta Kampiča, 14.35 Parada popevk, 15.40 Tipke in godala, 16.00 Pet minut humorja, 16.05 Moj spored, 16.40 Stereo jazz, 17.40 Ljudje med seboj, 17.50 S pevcom..., 18.00 Parada orkestrov, 18.45 Popevke slovenskih avtorjev

Tretji program

19.05 Mejniki v zgodovini, 19.20 Radijski pevski leksikon, 20.00 Slovenska instrumentalna glasba, 20.35 Vidiki sodobne umetnosti, 20.55 Salzburški festival 1974, 22.35 Tri Pergolesijevne sonate, 23.00 Mojstri novih orkestrskih barv, 23.55 Iz slovenske poezije

sreda

18. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Za mlade radovedneže, 9.25 Glasbena pravljica, 9.40 Temelji marksizma in socialistično samoupravljanje, 10.15 Urednikov dnevnik, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Pojo naši operni pevci, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Loto vrtljak, 16.45 Zvoki in barve orkestra, 17.20 Iz repertoarja Komornega zbora RTV Ljubljana, 18.05 Naš razgovor, 18.35 Predstavljamo vam, 19.40 Minute z ansamblom Silva Štingla, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Komorno glasbeni studio, 22.20 S festivalov jazzu, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Revija jugoslovenskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

9.00 Sreda na valu 202, 13.00 Danes smo izbrali, 13.35 S pevci jazzu, 14.00 Radijska šola za sredno stopnjo, 14.25 Glasbena medigrada, 14.35 Znana imena — znane popevke, 15.40 Srečanja melodij, 16.00 O avtomobilizmu, 16.10 Popevke tako in drugače, 16.40 Moderni odmevi, 17.40 Svetovna reportaža, 17.50 V ritmu dixielanda, 18.00 Progresivna glasba, 18.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe

Tretji program

19.05 Deseta muza, 19.15 P. I. Čajkovski: Serenada za godala v C-duru, op. 48, 19.45 Za ljubitelje stare glasbe, 20.35 Slovenski skladatelji: Anton Nagele, 21.00 Pot izobraževanja, 21.15 Stereofonski operni koncert, 22.45 Razgledi po sodobni glasbi, 23.55 Iz slovenske poezije

četrtek

19. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo, 9.30 Iz glasbenih šol, 10.15 Po Talijinih poteh, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 S pihalnimi godbami, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Tekmovanje amaterskih zborov, 14.40 Med šolo, družino in delom, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Jezikovni pogovori, 17.20 Iz domačega opernega arhiva, 18.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom, 18.20 Producija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana, 18.35 Ž zabavnim orkestrom RTV Ljubljana, 19.40 Minute z ansamblom Atija Sossa, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Četrtek vočer domačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 21.40 Lepa melodije, 22.20 Schubert v domači in tuji izvedbi, 23.00 V gosteli pri tujih radijskih postajah, 23.30 Elda Viler na nočnjeni gost

Drugi program

9.00 Četrtek na valu 202, 13.00 Od melodije do melodije, 13.35 Zvoki orkestra Sound Factory inc, 14.00 Temelji marksizma in socialistično samoupravljanje, 14.20 Mehrčki, 14.35 Radi jih poslušate, 15.40 Rezervirano za mlade, 16.00 Okno v svet, 16.10 V svetu operete, 16.40 Mozaik glasov in instrumentov, 17.40 Pota našega gospodarstva, 17.50 Ž zabavnim orkestrom RTV Ljubljana, 18.00 Popevke na tekočem traku, 18.40 Evropa pleše

Tretji program

19.05 Večerni concertino, 19.50 Sodobni literarni portret, 20.10 Iz tuje zborovske literature, 20.35 Mednarodna radijska univerza, 20.45 Mednarodni glasbeni festival v Bergenu na Norveškem, 22.00 Georg Phillip Telemann: Dan sodbe — oratorij v štirih prizorih, 23.30 Dimitrij Šostakovič: Deseti godalni kvartet, op. 118, 23.55 Iz slovenske poezije

petek

20. DECEMBRA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo, 9.30 Pojeta Trboveljski oktet in Ženski vokalni kvartet, 10.15 Promenadni koncert, 11.15 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Po domači, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Skladbe za mladino, 14.40 Na poti s kitaro, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.45 Vrtljak, 16.45 Pota sodobne medicine, 17.20 Zvezne imena, 18.05 V petek na svidenje, 18.35 Lahke note, 19.40 Minute z ansamblom Francija Puharja, 19.50 Lahko noč, otroci, 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi, 20.30 Radijska igra — P. Albrechtsen: Povabljenca, 21.30 Zvočne kaskade, 22.20 Orkester etude, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Popevke se vrstijo

Drugi program

9.00 Petek na valu 202, 13.00 Glasovi v ritmu, 13.35 Iz

filmov in glasbenih revij, 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo, 14.25 Glasbena medigrada, 14.35 Kaleidoskop popevk, 15.40 Jazz za mlade, 16.00 Filmski vrtljak, 16.05 Z velikimi zabavnimi orkestri, 16.40 Za mladi svet, 17.40 Odmevi z gora, 17.50 S pevcem Tomažem Domiceljem, 18.00 Izložba popevk, 18.40 Partiture lahke glasbe

Tretji program

19.05 Radijska igra — Don Treston: Zvok nima teže, 20.00 Melodije Fritza Kreislerja, 20.15 Z jugoslovenskih koncertnih odröv, 21.45 Aleksander Borodin: Godalni kvartet št. 1 v A-duru, 22.20 V nočnih urah, 23.30 Iz slovenske operne literature, 23.55 Iz slovenske poezije

tržni pregled

JESENICE

Solata 13,50 do 25 din, špinača 14,50 din, korenček 14,50 din, jabolka 5,50 din, pomaranče 7,20 do 7,50 din, limone 13 din, česen 27,50 din, čebula 3,50 din, fižol 14,50 do 17,80 din, pesa 2,50 din, kaša 11,34 din, paradižnik 21 din, ajdova moka 16,91 din, koruzna moka 4,29 din, žganje 30 do 35 din, ajdova moka 13 din, koruzna moka 4 din, jajčka 1,80 do 2 din, surovo maslo 46,28 din, smetana 21,24 din, orehi 15,60 din, klobase 34 din, skuta 12,70 din, sladko zelje 3,50 din, kislo zelje 5 din, kisla repa 5,50 din, cvetača 13 din, krompir 1,70 din

KRANJ

Solata 15 din, špinača 18 din, korenček 6 din, slive 18 din, jabolka 4 din, pomaranče 8 din, limone 14 din, česen 12 din, paradižnik 12 din, grozdje 12 din, radič 20 din, med 35 din, žganje 30 do 35 din, ajdova moka 13 din, koruzna moka 4 din, jajčka 1,80 do 2 din, surovo maslo 38 din, smetana 20 din, orehi 70 do 80 din, klobase 12 din, skuta 16 din, sladko zelje 4 din, kislo zelje 8 din, kisla repa 7 din, cvetača 18 din, krompir 1,50 din

TRŽIČ

Solata 24 din, špinača 6 din, korenček 7 din, slive 18 din, jabolka 6 din, pomaranče 8 din, limone 14 din, česen 28 din, čebula 6 din, fižol 18 din, pesa 5 din, kaša 15 din, paradižnik 18 din, mandarine 11 din, ananas 12 din, med 35 din, zaseka 20 din, ajdova moka 20 din, jajčka 1,70 do 2 din, surovo maslo 40 din smetana 20 din, orehi 80 din, krvavice 20 din, skuta 12 din, kislo zelje 8 din, kisla repa 6 din, krompir 2 din

gledeališče

Prešernovo gledališče Kranj

SOBOTA, 14. decembra, ob 19.30 — I. Cankar: HLAPEK JERNEJ; predstava za red KOLEKTIVI-SOBOTA in IZVEN; gostuje Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica.

Gledališče Tone Čufar Jesenice

PETEK, 13. decembra, ob 19. uri KONCERT PIHALNE GODBE JESENJSKIH ŽELEZARJEV ob 100-letnici obstoja;

SOBOTA, 14. decembra, ob 19.30 — Patrick Hamilton: PLINSKA LUČ — premiera;

NEDELJA, 15. decembra, ob 19.30 — P. Hamilton: PLINSKA LUČ — za izven.

poročili so se

V KRANJU

Mijatović Bogosav in Topolovec Tončka

V TRŽIČU

Nadarević Rašid in Dizdarević Hata

umrli so

V KRANJU

Pance Josip, roj. 1892, Šenk Ivana, roj. 1893, Ambrož Ivan, roj. 1904, Pikec Anzelma, roj. 1902, Dervišević Redža, roj. 1935, Šink Jožef, roj. 1901

V TRŽIČU

Perko Ana, roj. 1898

kino

Kranj CENTER
13. decembra ital. barv. vojni MAŠČEVANJE ob 16. in 20. uri, ital. barv. SMRT V BENETKAH ob 18. uri za Filmsko gledališče

14. decembra ital. barv. vojni MAŠČEVANJE ob 16. in 20. uri, premiera hongkonš. barv. V ZMAJEVEM GNEZDU ob 22. uri

15. decembra amer. barv. risani MIKIJEV ROJSTNI DAN ob 10. uri, ital. barv. vojni MAŠČEVANJE ob 15. 17. in 19. uri, premiera ital. barv. PUSTOLOVCA V ZRAKU ob 21. uri

16. decembra hongkonš. barv. V ZMAJEVEM GNEZDU ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

13. decembra franc. barv. krim. VROČI DIAMANTI ob 16., 18. in 20. uri

14. decembra premiera amer. barv. risanke MIKIJEV ROJSTNI DAN ob 16. uri, amer. barv. glasb. TOM DU ob 16., 18. in 20. uri

SAWYER ob 18. uri, franc. barv. pust. BULEVAR RUMA ob 20. uri

15. decembra amer. barv. glasb. **TOM SAWYER** ob 14. in 18. uri, premiera japon. barv. pust. OIČI, CUVAJ SE SAMURAJA ob 20. uri

16. decembra japon. barv. pust. OIČI, CUVAJ SE SAMURAJA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

13. decembra amer. barv. PORTRET NIMFOMANKE (ni primeren za otroke) ob 18. in 20. uri

14. decembra amer. barv. PORTRET NIMFOMANKE (ni primeren za otroke) ob 18. in 20. uri

15. decembra ital.-amer. barv. western IME MU JE SVETI DUH ob 17. in 19. uri

16. decembra ital.-amer. barv. western IME MU JE SVETI DUH ob 18. uri

Kamnik DOM

14. decembra amer. barv. pust. KRALJ DŽUNGLE ob 16., 18. in 20. uri

15. decembra franc. barv. pust. DON JUAN JE BILA ŽENSKA ob 17. in 19. uri

16. decembra ital.-amer. barv. western DOLGI ĐNEVI SOVRAŠTVA ob 18. in 20. uri

Krvavec

15. decembra amer. barv. krim. VROČI DIAMANTI ob 16. uri

Škofja Loka SORA

13. decembra franc. barv. drama OBSEDNO STAJE ob 18. in 20. uri

14. decembra amer. barv. western KO UMIRAO LEGENDE ob 18. in 20. uri

15. decembra amer. barv. western KO UMIRAO LEGENDE ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

13. decembra amer. barv. western KO UMIRAO LEGENDE ob 20. uri

14. decembra franc. barv. drama OBSEDNO STAJE ob 20. uri

15. decembra ital. barv. ljub. SMEŠNA JE PRVA LJUBEZEN ob 17. in 20. uri

Radovljica

13. decembra amer.-ital. barv. vojni PETERICA ZA PEKEL ob 20. uri

14. decembra franc. barv. parod. BELMONDO — VELIČASTNI ob 18. uri, amer. barv. zabavni POTOVANJE Z MOJO TETKO ob 20. uri

15. decembra ital. barv. western DANES MENI, JUTRI TEBI ob 16. uri, amer. barv. zabavni POTOVANJE Z MOJO TETKO ob 18. uri, franc. barv. parod. BELMONDO — VELIČASTNI ob 20. uri

16. decembra hongkonš. barv. KARATE — JEKLENI MLAĐENIĆ ob 20. uri

Jesenice RADIO

13. decembra ital. barv. melodrama LJUBIMCA IZ BENETK

14. decembra nem. krim. MORILEC OSAMLJE NIH ŽENSKE

15. decembra nem. krim. MORILEC OSAMLJE NIH ŽENSKE

16. decembra franc. barv. komed. MODRI AGENT Z ENIM ČRNIM ČEVLJEM

Jesenice PLAVŽ

13. decembra ital. barv. CS western BRANDON, LOVEC NA IZSILJEVALCE

14. decembra franc. barv. komed. MODRI AGENT Z ENIM ČRNIM ČEVLJEM

15. decembra franc. barv. komed. MODRI AGENT Z ENIM ČRNIM ČEVLJEM

16. decembra nem. krim. MORILEC OSAMLJE NIH ŽENSKE

Barvno risanko nemške produkcije **MİŞKA NA MARSU** bomo gledali trikrat: 16., 18. in 20. decembra ob 19.10. Istočasno jo bo predvajala tudi zagrebška televizija. Televiziji želite, da bi ogled risanke spodbudil otroško fantazijo. Zato otroke vabita, da sporočijo, kako si oni zamisljajo, kaj se dogaja z Miško na Marsu. 30 najboljših predlogov bo poslanih mednarodni žiriji. Ta bo potem izbrala dva najboljša, po katerih bosta nastali dve novi risanki o Miški na Marsu.

V Ruzzantejevi igri **LA MOSCHETA** ali **KOMEDIJA O FINEM GOVORJENJU** se bomo spomnili pred štirimi leti umrlega velikana med slovenskimi igralci Staneta Šeरja.

Dovje Mojstrana

14. decembra ital. barv. melodrama LJUBIMCA IZ BENETK

15. decembra jug. barv. vojni PARTIZANI

Kranjska gora

14. decembra ital. barv. CS western BRANDON, LOVEC NA IZSILJEVALCE

15. decembra ital. barv. melodrama LJUBIMCA IZ BENETK

sobota

14. DECEMBRA

9.10 TV v šoli (Bg), 10.30 TV v šoli (Zg), 11.55 TV v šoli (Sa), 12.25 St. Moritz: smuk za moške — barvni prenos do pribl. 13.45 (EVR-Lj), 16.40 Košarka Beograd : Metalac — prenos (Bg), 18.15 Obzornik, 18.25 Pellerinova hči — barvni film, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 19.40 Tedenski zunanjopolitični komentar, 20.00 Zdravilo — filmska burleska Charlia Chaplina (Lj), 20.30 Festival pesmi JA — barvni prenos (Bg), 21.40 Moda za vas — barvna oddaja, 21.50 TV dnevnik, 22.10 Pot v Hollywood — ameriški barvni film (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

18.15 Mladinski kviz (Zg), 19.30 TV dnevnik (Sa/Zg II), 20.00 Sara — TV drama, 20.50 Makedonija v NOB, 21.20 Dokumentarna oddaja (Bg II)

Značilno delo glasbeno plesne vrstni, ki je cvetela v petdesetih letih. Dogodki se odvijajo v Hollywoodu in predstavljajo vrsto filmskih zvezd in njihove zakulisne spletke in srčne težave. Zgodba seveda ni pomembna — gre bolj za petje, ples, saj nastopa Doris Day in odlični orkester Kaviera Cugata.

nedelja

15. DECEMBRA

9.30 Svet v vojni — serijski dok. film, 10.20 Otroška matineja: Viking Viki. Življenje v gibanju — barvna filma, 11.10 Poročila, 11.15 Ljudje in zemlja, 14.10 Čez tri gore, čez tri vode: Koroški akademski oktet — barvna oddaja, 14.30 Mladi za mlade — oddaja TV Zagreb, 15.00 Prepad — barvni film, 15.20 Prvi aplavz, 16.15 Za konec tedna, 16.30 Poročila (Lj), 16.40 Košarka Zadar : Crvena zvezda — prenos (Zg), v odmoru Moda za vas, 18.15 Vidocq — serijski barvni film, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj), 20.00 M. Božič: Človek in pol — barvna TV nadaljevanka (Zg), 20.55 V vroti Sahari — barvna oddaja (Lj), 21.25 Športni pregled (Sa), 22.00 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

19.30 TV dnevnik (Bg), 20.00 Na koncu konca, Mimoze — lutkovna filma, 20.20 Karavana: Hrvatsko Zagorje, 21.00 »Dre« — celovečerni film (Bg II)

ponedeljek

16. DECEMBRA

8.10 TV v šoli, ponovitev ob 14.10 (Zg), 9.30 TV v šoli, ponovitev ob 15.30, 16.30 Madžarski TVD (Bg), 17.25 E. Majaron: V znamenu dvojčkov, 17.50 Obzornik, 18.05 Od zore do mraka, 18.35 Mednarodna dogajanja in zunanjopolitični komentari SFRJ, 19.00 Odločamo, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Ruzzantejevi igri: La Moscheta — predstava SNG Trst, 21.35 Sodobna oprema, 21.45 Kulturne diagonale, 22.15 Mozaik kratkega filma: Žoga, žoga — barvni, 22.25 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.20 Poročila (Zg), 17.30 Lutke (Sk), 17.45 Mali slager (Sa), 18.00 Kronika (Zg), 18.15 Narodna glasba (Bg), 18.45 Knjige in misli (Zg), 19.30 TV dnevnik (Sa/Zg II), 20.00 Športna oddaja, 20.35 Glasbena oddaja, 21.00 24 ur, 21.15 Dekle na deski — film (Bg II)

torek

17. DECEMBRA

8.10 TV v šoli, ponovitev ob 14.10 (Zg), 9.50 Kongres zvezde sindikatov Jugoslavije — prenos do pribl. 13.00 (Bg), v odmoru Festival revolucionarne pesmi (Lj), 15.20 TV v šoli, 15.55 Madžarski TVD (Bg), 16.45 Poročilo s kongresa zvezde sindikatov Jugoslavije, 17.30 F. Baum: Čarovnik iz Ozza — 1. del barvne oddaje, 17.55 Obzornik, 18.10 Življenje v gibanju — barvni film, 18.40 Ne prezrite: Podobe naših mest, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Mi med seboj, 21.05 A. Ivanov: Sence izginjajo opoldne — barvna TV nadaljevanka, 22.15 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.30 Čudeži narave — serijski film (Bg), 18.00 Kronika, 18.15 Glasba, s katero živim, 18.45 Trenutek spoznanja, 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Iz oči v oči, 20.50 Kako sem začel II. svetovno vojno — serijski film (Bg), 21.55 TV dnevnik (Zg)

sreda

18. DECEMBRA

8.10 TV v šoli (Zg), 10.50 TV v šoli, 13.50 TV v šoli, 14.55 Madžarski TVD (Bg), 16.00 Viking Viki — barvni film (Lj), 16.25 Košarka Rabotnički : Borac — prenos (Sk), v odmoru pribl. ob 17.00 Obzornik, 18.00 Sprejem mladih v zvezo komunistov — prenos, 19.10 Mišek na Marsu — barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Film tedna: Drevo raste v Brooklynu — ameriški, 22.20 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

18.35 Znanstveni studio (Bg), 19.30 TV dnevnik (Sa/Zg II), 20.00 Fiškal — TV nadaljevanka (Zg II), 21.05 Po Vojvodini, 21.20 Duet — baletna oddaja, 22.20 Družba in izobraževanje (Bg II)

DREVO RASTE V BROOKLYNU — ameriški film, 1945; režiser Elia Kazan, v gl. vlogah: Dorothy McGuire, Joan Blondell, James Dunn;

Film tedna Drevo raste v Brooklynu je prvi igralni film Elia Kazana. Posnel ga je po romanu Betty Smith. Film je izredno uspel, igralec James Dunn pa je prejel oskarja za najboljšo moško vlogo. Drevo raste v Brooklynu predstavlja življenje revne družine. V življenjskih dialogih spremljamo njihovo težko vsakdanost, ki ne obeta kakšnih velikih sprememb. Vesina torek, ki nima kakšnih velikih dogodkov, za režisera pa pomeni takšna snov še težjo preizkušnjo, saj jo mora s svojo iznajdljivostjo in predvsem z umetniško sposobnostjo oblikovanja predstaviti privlačno. V tem je Kazan vsekakor uspel.

četrtek

19. DECEMBRA

8.10 TV v šoli, ponovitev ob 14.10 (Zg), 9.35 Francoščina, ponovitev ob 15.35, 16.10 Madžarski TVD (Bg), 17.30 T. Seliškar: Bratovščina Sinjega galeba — barvna TV nadaljevanka, 18.00 Obzornik, 18.20 Svet v vojni — serijski dok. film, 19.10 Barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.05 M. Vitezović: Dimitrije Tucović — barvna TV nadaljevanka, 20.50 Kam in kako na oddih, 21.00 Četrtnovi razgledi: Kako to ponosno zveni — človek, 21.30 D. Škerl: Koncert za orkester, 21.50 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.30 Skrito okno — otroška oddaja (Sk), 18.00 Kronika (Zg), 18.15 Kaj' je novega, 18.35 Teden solidarnosti (Bg), 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Krog, 21.10 24 ur, 21.25 Veseli planšarji, 21.35 Žejna zemlja — serijski film (Bg II)

petek

20. DECEMBRA

8.10 TV v šoli (Zg), 10.50 Angleščina, 16.10 Madžarski TVD (Bg), 16.35 Veleslavom za moške — barvni posnetek iz Kranjske gore, 17.35 Otroci po o zimi, 17.50 Obzornik, 18.05 Spoznavajmo ameriško narodno glasbo — barvna oddaja, 18.35 Žačetki življenja — 3. del, 18.50 Človek in okolje: Krajina v preobrazbi, 19.10 Mišek na Marsu — barvna risanka, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Tedenski notranjopolitični komentar, 20.10 Pod kozorogom povratnikom — ameriški barvni film, 22.05 Harlem — barvna oddaja, 22.45 TV kažipot, 23.05 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.30 Debelinko — otroška oddaja (Bg), 18.00 Kronika (Zg), 18.15 Narodna glasba (Sk), 18.45 Dokumentarna oddaja (Sa), 19.30 TV dnevnik (Zg), 20.00 Whiteoak z Jalne — serijski film, 20.50 John Berger — dok. oddaja, 21.20 24 ur (Bg II)

POD KOZOROGOVIM POVRATNIKOM — ameriški barvni film, 1949; režiser Alfred Hitchcock, v gl. vlogah: Ingrid Bergman, Joseph Cotten, Michael Wilding, Margaret Leighton, Cecil Parker;

Mojster thrillerje se nam tokrat predstavlja z razmeroma malo znanim, a po svoje zanimivim filmom. Zgodba se odvija v Avstraliji, v Sidneyu, sredi prejšnjega stoletja. Kot predloga mu je služil roman Helene Simpsonove. V ospredju so liki treh ljudi: zakonski par Flusky in Ladie Hatlie ter njen bratrac Adare. Za seboj imajo precej burno preteklost. Flusky je bil po nedolžnem obsojen za uboj ženinge brata in je kazen prestjal v Avstraliji. Tam si je po odsluženi kazni pridobil veliko premoženje. Vendar pa z ženo, ki je prišla za njim, nista bila srečna. Ona se je vse bolj vdajala pijači, pri tem pa je imela svoje prste vmes služkinja Millie, ki je hotela razbiti začon z vsakovrstnimi intrigami. Vse pa je še bolj zapletel Adare, ki je prišel z Irske in je hotel sestrični pomagati.

Dober zrezek

Gospodinje se bodo strinjale, da je dober zrezek speci prava umetnost. Poleg dobrega kosa mesa je za zrezek potrebno še marsikaj. Zrezek naj bo raje prevelik kot premajhen. Velikega specite in šele nato zrežite na kose. Najprimernejši je zrezek, ki tehta okoli 20 dkg. Meso natremo z oljem in ga pustimo nekaj ur ali celo čez noč, solimo, popramo ali dšavimo z drugimi pripravki pa ga šele tik pred pečenjem ali — to velja za pečenje na žaru — celo po pečenju.

Zrezek shranimo do pečenja v hladilniku najbolje v alu foliji, da ostane lepo svež in sočen. Ponev dobro segrejemo, da se vodna kaplja, če jo kanemo vanjo, takoj razprši. Ponev je seveda brez maščobe. Za minuto položimo na tako segretoto ponev zrezke, nato pa jih z lopatico (ne z vilicami, ker bi jih preboldili) obrnemo. Pečemo še eno minuto na drugi strani. Nato zrezek previdno dvignemo in podenj vlijemo za jušno žlico olja. Gretje zdaj zmanjšamo in počakamo, da na zgornji strani zrezka izstopi pijo krvave kapljice. Zdaj zrezek spet obrnemo in spet počakamo, da na gornji strani izstopi rjavkast mesni sok. Zrezek zdaj stresemo na ogret krožnik, nanj pa položimo košček surovega masla, da se od mesne toplotne stopi. Tako pečen zrezek je v sredini še nekoliko rožnat. Zrezek pa je v sredini še krvav, če ga pečemo le dve minut.

Kompost

Decembra na vrtu res ni kaj dosti dela. Pobiramo z vrtu še preostalo zelenjavo kot je solata, brstični ohrov, peteršilj, radič, ponokod je zrasel že tudi motovilec.

Sicer pa sedaj pogledamo, kako je z našim kompostnim kupom, če ga imamo na vrtu. Med letom smo največkrat pozabili nanj in ga nismo večkrat preložili, kot je sicer dobro in prav. Opravimo zato to delo sedaj. Po potrebi kompostnemu kupu dodajmo kako dušično gnojilo, da bo zorenje hitrejše. Odlično nadomestilo za kompost so različne vrste šote. Za vrt je kot nadomestilo za kompost in gnoj najprimernejša ne preveč kislá šota. Šota za gnojenje vrta je boljša, če jo prepojimo z gnojnico ali z raztopino umetnih gnojil. Popolno nadomestilo za gnojenje vrta pa seveda šota ni in moramo dnojevati vrt še z umetnimi gnojili. Najboljše gnojilo še vedno ostane kompost, šota pa je izhod v sili. Le še hlevski gnoj je enakovreden kompostu.

V toplejših decembrskih dneh lahko še presajamo sadno drevo in obrezujemo lesnate rastline. Mlada drevesca tudi zaščitimo pred divjadjo.

Sladice iz beljaka

Potrebujemo: 25 dkg sladkorja, pol žličke vanilijinega sladkorja in 4 beljake.

Vse skupaj stresemo v kotliček za stepanje in stepamo z metlico na slabem ognju tako dolgo, da se masa začne prijemati na metlico. Zdaj sneg odstavimo in še stepamo, dokler se popolnoma ne ohladi. Iz takega kuhanega snega delamo različne sladice (španške vetrce, poljubče itd.) Z brigo jih oblikujemo na z masom pomazan in pomakan pekač in jih osušimo v priprti slabo ogreti pečici. Sušimo jih poldruge uro. Sladica je gotova, ko sneg nekoliko prasketa, ko ga jemljemo iz pečice, pa tudi rad se takrat loči od pekača.

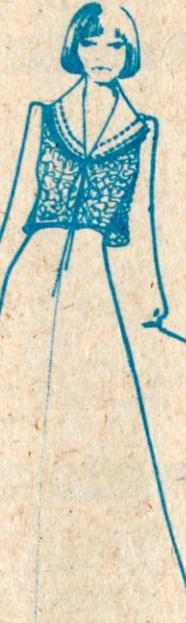

Zima bo mrzla in dolga, zato — če se niste — hitro spletite dolg volpen šal in toplo kapo, ki se nosi potisnjena globoko na oči in čez ušesa.

Pozimi bo cvetje vse bolj draga, zato nam ne bo vseeno, če bo že v dveh ali treh dneh zvenelo v vazi. Poskusimo svežost podaljšati s temlej japonskim trikom. Konec stebelca postrani zarežemo in konico osmodimo nad plamenom sveče. Na ta način ne morejo glivice prodirati po stebelcu.

marta odgovarja

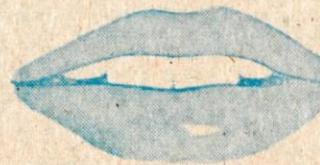

Jasna iz Kranja —
Bliža se silvestrovo. Za ta čas bi rada imela isto obleko kot lani, saj ne grem v isti hotel, vendar pa bi jo rada prav malo spremenila. Obleko sem vam narisala in prosim za vaš nasvet. Stara sem 23 let, visoka 169 cm, tehtam pa 61 kg. Obleka je temno modre barve.

Marta — Mislim, da bi bil prav primeren za vašo obleko brezrakovnik živozelene barve, skvačkan v zelo redko mrežo. Naj bo kratek, ravno krojen, pod ovratnikom pa ga zavežite v pentljo.

Minute za ličenje

Zjutraj navadno nimamo posebno dosti časa, da si stali pred ogledalom. Vse je opravljeno v petih minutah, razen če na svojo zunanjost takoj skrbno pozite, da zaradi tega vstanete deset minut prej in se v miru in temeljito uredite. Za jutranje ličenje potrebujemo od 5 do 10 minut, odvisno seveda od ega, kakšen način ličenja imamo v navadi in tako smo spretni. Že ličilo za ustnice lahko nanesemo v pol minute ali pa se zamudimo celih pet minut. Kadar pa se odpravljamo zvečer na prireditve, se pričnimo ličiti dvajset ali štirideset minut prej. Le tako se bomo brez naglice v redu naličili, ne da bi naša slabša polovica zaradi čakanja izgubila živce.

Če imamo torej na voljo le kakih deset minut časa za ličenje, potem ne poskušajmo kaj novega na obrazu, pač pa se naličimo tako kot znamo in kot smo navajeni. Če je bil obraz že naličen, ga očistimo, osvežimo z vodo za obraz in se namažemo z vlažno krema. Zjutraj pa se navadno opaknemo z mrzlo vodo, ki med drugim utruje obrazne mišice, in uporabimo vlažno krema oziroma podlagu za pudер. Ko se dnevna krema vpije, obraz prekrivemo s tekočim pudrom ali s pudrom v kremi, in sicer v le malo temnejšem tonu kot ga ima naša koža. Pokrtačimo obrvi in jih popravimo s sivim ali rjavim svinčnikom. Osenčimo veke v barvi oblike ali kar pač pristoja našim očem, treplainice pa poudarimo spodnje in zgornje z rjava ali črna maskaro. Lahko uporabimo še puder v kamnu ali prahu, na lica pa nanesemo malo rdečila. Nazadnje naličimo še ustnice. Poprej jih popudramo, da bo ličilo daje držalo, pa tudi ne bo se razlilo v drobne gubice okoli ustnic. Odvečno ličilo odstranimo tako, da ustnice pritisnemo na papirnat robček. Temu se izognemo, če ustnice ličimo s čopičem, s katerim po želji nanašamo tako ali količino ličila. Da ne bo treba ličila že čez dve uri popravljati, razpršimo z razpršilcem po naličenem obrazu mrzle vode. S tem utrdimo ličilo za več ur.

Za večerno ličenje smo rekli, da potrebujemo najmanj 40 minut, če pa sta v ličenju zelo vešči, pa seveda tudi manj. Če je prireditve pomembna in bili bili radi videti kar najbolj sveži, si pred ličenjem namažimo obraz z osvežilno masko in jo pustimo na obraz petnajst minut. Masko je lahko že narejena, kupljena v drogeriji ali pa jo pripravimo iz hranil, ki jih imamo v domači shrambi. Potem ko masko izmijemo z obrazu, lice namažemo z vlažno kremo. Obrvi ne pulimo tik pred ličenjem, da koža ne pordeči in ne oteče. To opravimo raje že dan poprej, da se koža čez noč umiri. Večje nepravilnosti na koži razne lise, majhne mozolje, temne kolobarje pod očmi zakrijemo s posebnim ličilom v barvi kože (kolekcija H. Rubinstein). Zdaj nanesemo na kožo obrazu, vratu in dekolteja, če je obleka izrezana, ustrezen pudjer, najbolje tekoči. Zdaj popravimo z črtalom obrvi, če je potrebno, in naličimo oči. Pod obrvi nanesemo malo bele barve v prahu ali tušu, lahko tudi okoli vsega očesa, kar oso prece poveča. Seveda naj bo barve malo, močno jo razmažimo, da ne bomo podobni klovnu. Veke lahko namažemo z močnejše obarvanou senco, lahko je tudi svetlikajoča. Oči se lahko spet obrobijo s temnim črtalom, vendar naj bo črta zelo tanka. Temnejo črto lahko povlečemo tudi po pregrbi veke. Treplainice namažemo s tušem dva-krat, vendar drugič šele, ko se je prvi premaz že osušil. Tako bodo gostejše in temnejše. Zdaj nanesemo na obraz še puder v prahu in ga razdelimo po koži z mehkim čopičem. Rdečilo nanesemo na ličnice, na konico brade in na celo ter skrbno razmažemo. Na koncu naličimo še ustnice in uporabimo še »lip gloss«, mazilo, ki daje ustnicam sijaj.

POMENKI O PREDOSLJAH IN DRUGIH VASEH TAM NAOKROG

(Bobovek, Britof, Ilovka, Kokrica, Mlaka, Orehovlje, Srakovlje, Suha in Tatinec)

Novost na našem trgu je nedvomno aparat za obnavljanje zaves, oblek, sedežev, igrač itd. Izdelani so ga pri nemški ROWENTI in deluje na osnovi pare. Uporaben je celo za materiale kot so pliš, žamet, usnje itd. Pri škojeloški NAMI je naprodaj.

Cena: 412,20 din

Posebno ugodno pa te dni lahko kupite drsalke na Kokrinem športnem oddelku v GLOBUSU; moške drsalke za hokej — uvoz s Češke — se dobe v številkah od 40 do 44, fantovske za umetno drsanje pa od 37 do 41.

Cena: 295 in 298,60 din

Če iščete za vašega fantiča ali dekleča smučarski komplet, poglejte še v Elinito prodajalno BABY v Kranju, kjer prodajajo zelo lepe smučarske komplete v velikostih od 6 do 16 let v rumeni, oranžni, svetli in temni modri ter rdeči barvi. Vprašajte za model ljubelj.

Cena: od 813 do 920 din

V Centralovi DELIKATESI so dopolnili svojo izbiro zamrznjenih živil: tu so na novo krompirjevi svaljki, zavitek z makkom, jabolki, sirov zavitek, zagorski štruklji in silovni cmoki. Vse je pakirano surovo in je le treba poriniti v pečico ali vreči v mrzlo vodo in skuhati.

Cena: od 4,20 do 16,50 din

(5. zapis)

Novi kranjski pastor je bil očitno napredne miselnosti, saj mu je bila šola, ki jo je na novo ustanovil, prva skrb. Zagotovil je dohodke dvema učiteljem (za nemščino in latinščino), ki pa sta hkrati poučevala tudi katekizem, pisanje, računstvo, petje in glasbo. S prihodom izobraženega Sigmunda Wassermann, ki se je šolal na univerzi v Nürnbergu, je šola pridobila tak ugled, da so absolventi lahko nadaljevali študij na protestantski višji latinski šoli v Ljubljani.

Čeprav je bil Kranj zadovoljen z Jernejem Knafljem, je katoliški župnik le dosegel, da je notranje-avstrijska vlada v Gradcu sklenila, da mora Jernej Knafl iz mesta. Sam stari Trubar je posredoval zanj in se hudoval na kranjskega župnika v posebnem letaku, kjer med drugim pravi, da je katoliški župnik »pravu hudičevu sejme, ki v vseh žlaht grejhih prebiva«.

In še je bilo Kranju s strani vladarja zagrozeno, da bo izgubil mestne pravice, krivci pa bodo izgnani iz dežele, »ker Knafl mora iz mesta in nihče ne sme na Brdo k njegovim cerkvenim opravilom.«

Uvidevni Jernej Knafl se je raje sam umaknil kot da bi delal mestu težave. Gostoljubje mu je poslej nudil baron Ivan Josip Egkh-Hungerspach, graščak na Brdu.

Knafl je lahko maševel v grajski kapeli. Kljub prepovedi so ljudje z vseh strani prihajali na Brdo poslušat pridige Jerneja Knaflja, »poslušati čisti evangelij in sprejemati obhajilo v obeh podobah« (kruh in vino). Menda je bilo v oni dobi na kranjskem področju kar 1800 protestantov.

L. 1599 je Knafl moral v osmih dneh zapustiti Brdo — tako je velel ukaz: pod smrtno kaznijo mu je bilo prepovedano bivanje v vseh deželah nadvojvode Ferdinanda. — Res se je Knafl še tega leta, sredi zime, podal čez gore na Koroško in v severne nemške dežele. Potem se je sled za njim izgubila ...

JURIJ KOBILA

Na Jurčičeve povest s tem naslovom uide misel, kó zvemo za mično anekdot: l. 1815 so pokazali Urbanu Jarniku, koroškemu pesniku, ki je potoval tačas skozi Kranj, pri Predosljah ožino čez Kokro, ki naj bi jo na begu pred zasedovalci preskočil predikant Knaflj na svoji kobil.

Vsekakor je spomin na preganjanega luteranskega duhovnika ostal med ljudstvom še dolgo živ. Saj celo za kamnitno glavo, upodobljeno na reliefu, vzdanem še danes v notranjščini trgovine Kokra v Kranju, pravijo, da je to Knafljev portret.

Pisatelj Ivan Pregelj je uporabil sporočilo o trpkim usodi Jerneja Knaflja kot zgodbinsko osnova v svojem romanu Bogovec Jernej.

Kako pa se je godilo Knaflju še potem, ko se je že zatekel na Brdo, zvemo iz besed zgodovinarja dr. J. Žontarja: »Proti koncu stoletja so skušali katoliški pristaši onemogočiti predikantu vsako dušnopastirske udejstvovanje v kranjski okolici. L. 1585 so se širile po Kranju govorice, da nameravajo nasprotniki Knaflja napasti. Velesovski kaplan je baje pravil v neki kranjski gostilni, da bodo prežali nanj v Češnjevku, ko bo šel na obisk v grad Strmol. O predvorjskem župniku pa so trdili, da je baje obljubil kmečkim fantom sod vina za pijačo, ako

nabijejo predikanta, ko se prikaže pod gorami v Kokri. Loški kaplan Urban Wurzner je kmalu nato dejansko napadel Knaflja v Bitnju, ko se je vračal predikant iz Škofje Loke.«

Pogled na rodovnik lastnikov Brda po luteranski dobi kaže, kako je grajska posest prehajala od ene rodovine — vselej le plemenitaške, seveda — na drugo.

IZ ROK V ROKE

Za Ivanom Josipom baronom Egkhom-Hugerspachom, podpornikom slovenskih protestantskih pastorjev, je grad prešel najprej (1579) v roke njegovega sina Adama. Temu so slovenski luterani poklonili v znamenje zahvale Dalmatinovo »Biblio«.

Po Adamu sta na Brdu od l. 1620 dalje gospodarila brata Nikolaj in Volk (Wolf), potem Nikolajev sin Ivan Gothard, od l. 1637 dalje pa le-tega sin Jurij Žiga (to ime Žiga ali Sigismund se pri brdskega graščakih še trikrat ponovi — zadnjikrat pri Žigi Zoisu).

Drugi brat, Volk (Wolf), ni imel sinov, le hčerko Dorotejo. Ta je bila poročena s plemenitim Schrottenbachom. Leta 1670 preide Brdo v lastništvo druge rodbine. O Egkhih na Brdu ni več slišati. Dorotejin soprog, ki je graščino priženil, jo je l. 1678 prodal Juriju Žigi Gallenbergu. L. 1679 sta postala graščaka na Brdu njegova sinova, Volk Vajkard in Baltazar. Se prej pa sta odkupila tudi Nikolajev del posesti. In tako so potem razmeroma kratko obdobje (1678 do 1743, torej le 65 let) gospodarili na Brdu Gallenbergi.

Po smrti Volka Vajkarda je njegov brat Baltazar prodal graščino Mihaelu Angelu pl. Zoisu. To je bilo l. 1743, ko je Brdo prešlo v roke slovitega rodu, ki se je odlikoval po podjetnosti in kulturi. In potem so Zois, pozneje baroni Edelsteinski, tu gospodarili vse do l. 1929 — celih 186 let! Tega leta pa so obubožani baroni morali posestvo prodati... Kupila sta Brdo lesna trgovca Franc Dolenc in Stanko Heinrihar. Tadva pa sta l. 1935 obnovljen grad prepustila — za denar seveda — knezu Pavlu Karadjordjeviću.

SLOVITA RODBINA

Vmislih imam vsekakor le Zoise (sicer smo že uporabljali v pisavi tudi obliko Cojz a se je Slovenski pravopis branil), kajti vse druge rodbine, ki so si lastile Brdo, so bile le manj pomembne, vsaj za našo zgodovino. Kvečemu, če izvzamem Ivana Josipa in Adama Egkha, ki sta se vsaj v protestantski dobi izkazala v prijaznejši luči.

No, preden pa posvetimo nekaj odstavkov Zoisom, povejmo, da je bila to laška podjetniška rodbina, ki je v naših krajih pač pognala globoke korenine. Tudi ime Zois kaže na laški izvor: v toskanskem načetu pomeni zoia — dragulj, biser. Da so se pomena svojega imena Zois še vedno zavedali, priča tudi izbor njihovega plemenitaškega vzdevka — Edelstein; torej žlaheten kamen, dragulj, biser. Res »nomen est omen« (v imenu je skrit pomen ali že ime pove, kaj je kdo) — ime Zois je res dragulj v naši kulturni zgodovini.

Č. Z.

3 V sodelovanju s Prešernovo družbo objavljamo v nadaljevanjih kriminalko Claudea Avelina Mače očko. Delo je izšlo v zbirki Ljudska knjiga, ki jo izdaja založba Prešernova družba.

In vse se začne znova. Jean Marc vsak čas zvije vrat in pogleda na uro. Američan zamenja svečko, dve. Nič. Blisk in grom se utrudita. Ob enajstih Jean Marc zaječi:

»Mislim, da se bom odpravil peš, gospod. Še zmeraj lahko pridem pravočasno, celo s kovčkom!«

Glas neomajno odgovori v plašč:

»Le nič skrbi, pomirite se. Šlo bo, lahko se zanesete. Še zmeraj sem vse popravil.«

»Toda motor je moker ...«

»Zato pa tudi sušim, brišem, drgnem, menjavam! Lepo mirno držite plašč!«

Ob enajstih in četrtn polzijo Jeanu Marcu po obrazu solze in dež. Zaihti:

»Samo četr ure imava še!«

Prikaže se Američanova glava, resna, radovedna:

»Zares? Pravkar menjavam zadnjo svečko.«

In stotič obrne volan. Čudež! Motor oživi ob prvem klicu, se splaši, zagrimi, Američan pa zavpije:

»Zaprite pokrov! Noter! Dajmo! Dajmo! Še ga boste ujeli, ne boste prepozni!«

In ubere prve takte *God save the King* — nenavadna reakcija za Američana, čeprav je po rodu iz Neaplja. Jean Marcov plašč smrdi kot premočen pes.

4

Velika razsvetljena ura na Lyonski postaji kaže skozi noč in dež dvajset minut čez enajsto. Bulvar Diderot je prepohnjani, velikonočni prazniki so. Američan pritska na hupo.

CLAUDE AVELINE

MAČJE OKO

»Samo to še manjka, da obtičiva tu. Tik pred ciljem!«

Jean Marc je na koncu moči, skuša biti ljubezniv:

»Zelo sem vam hvaležen, gospod. In če vam bom lahko kdaj kakorkoli pomagal ... Ime mi je Jean Marc Berger, moji stareši stanujejo v ulici Dumont 10, Croix Rousse, v Lyonu. Jaz živim v Parizu ...«

Američan mu seže v besedo:

»Croix-Rousse, kot Lune-Rousse! Hvala. Vsekakor si vas bom zapomnil. Ah, ta okvara!«

In počasneje doda:

»Upam, da si me boste tudi vi.«

Zakaj počasneje? Jean Marc ga gleda, ta pa gleda njega. Oči se mu v senci bleščijo kot prej pod hotelsko kroglo. Vse traja le trenutek in je strašno.

»No,« pravi, »tu sva! Menda že manj dežuje.«

Jean Marc zašepeta:

»Prav do ograje, na desno.«

Avto se požene, Američan pa odvrne:

»Vem, kje odhajajo glavni vlaki. Brž ko boste izstopili, vam dam prtljago, in konec! Kar zdaj vam rečem na svodenje.«

»Na svodenje in še enkrat hvala ...«

Do pločnika ni mogoče, vozil je preveč. Jean Marc torej skoči na cesto. Že mu Američan pomoli kovček.

»Prvi, hop! Drugi, hop! Bye bye!«

Vrata se od znotraj zaloputnejo, avto napravi polkrog in kakor topovska krogla zdrvi proti rampi. Zdajci Jean Marc zavpije in začne po svoji navadi smešno mahati z roko:

»Gospod! Gospod!«

»Tu ne morete stati,« pravi neki stražnik izpod svoje kapuce, »povozili vas bodo. Želite postreščka? — In že kliče: «Nosač! Srečo imate, poglejte ga.«

»Kovček,« zamrmra Jean Marc medlo in strmi v tuj kovček, ki se mu je znašel v rokah.

»Kaj je z njim?« vpraša nosač, zgrabi prvega in peha Jeana Marcia proti pločniku.

»Ni moj, moj je veliko manjši! In na uri je že petindvajset čez enajsto! Tisti, ki ga vi držite, je moj, tale pa ni!«

Nosač mu iztrga še tega in steče z obema.

»V Marseille? No, prav, pohitiva, čisto na konec bo treba. Imate vozovnico?«

Debel moški, malce podoben Bédatu, Parižan. Izvrsten tekač. Jean Marc se trudi, da bi ga dohajal, in zasoplo odvrne:

»Ne, tem slabše, kupil jo bom v vlaku! Toda ta kovček ...«

»Se spominjate znamke taksija?«

»Bil je osebni avto.«

»Torej bodite mirni! Nekdo, ki ga poznate ...«

»Ne, saj to je tisto!«

Prišla sta do vhoda na peron. »Pustite naju!« zavpije postrešček vratarju. »V Marseille!«

Vratar:

»Povejte vendar, zatulite! Čez minuto odpelje!«

»Vem!« zavpije nosač.

Spet se požene v dir in doda Jeanu Marcu:

»Dobim vas v zadnjem vagonu, nato pa si boste sami pomagali.«

»Hvala, gospod, hvala ...«

Zagledata svoj peron, ljudi z negibno dvignjenimi obrazi. Zvočnik naznani med šumjenjem dežja:

»Pozor, pozor, vlak odhaja. Zaprite vrata, prosim.«

Preteči morata še dolžino poštnega vagona.

»Ne, ne zaprite še!« zavpije nosač.

Gledalci ob oknih zadnjega vagona se vznemirijo.

»Ga bo ujel, ga ne bo ujel?«

Neka ženska zaničljivo meni:

»Kako neumno, priti v zadnjem trenutku!«

Vlak se začne premikati. Nekdo se skloni skozi še zmeraj odprtva vrata in ujame kovčka, ki padeta k njegovim nogam. Jean Marc se oprime bakrene ograje. Nosač je že daleč, neumno krili z rokami. Jean Marc zašepeta sopotniku:

»Plačam mu prihodnjič.«

Že so ga ujeli, ga potegnili noter in zaprli vrata za njim. Vlak že drvi. Sopotnik izjavlja:

»Ej, fant, ta vaju bo jahal!«

Na ploščadi in v hodniku je gneča. Zaudarja po vlagi, pomešani s prahom. Nekdo vpraša Jeana Marca:

»Potujete v tretjem?«

Odgovor je domala neslišen:

»Da ...«

»Ne vem, ali boste našli kak prostor, sedeža prav gotovo ne. Pred odhodom sem pregledal ves vlak.«

Hitrost še zmeraj narašča, enako tudi hrup. Prvi potnik svetuje:

»Skušajte se zriniti naprej. Popazil bom na kovčke.«

»Saj res,« pravi Jean Marc, »kovček ...«

»Kaj? Kateri?«

»Mali. Pomota. Človek, ki me je pripeljal na postajo ...«

Dal mi je kovček, ki ni moj ... Zmotil se je ...«

Poslušata ga z odprtimi ustmi. Drugi, ki je videti dovolj prebrisani, vpraša:

»Človek, ki ga niste poznali?«

»Nisem ... In mi je napravil uslugo ...«

Prvi meni:

»Povsod so vrlji ljudje.«

Drugi pripomni:

»Najbrž bo na kovčku njegovo ime in naslov.«

Dvigne kovček in ga začne ogledovati. Slovesno si ga ogleduje, kljub pomanjkanju prostora. Obrača ga in obrača. Prvi si prisodi pravico do te prtljage, ki jo je bil ujel, tako rekoč rešil.

»Dajte mi ga.«

Drugi ga uboga brez besede. Jean Marc ga ne izpusti z oči. Vsa ploščad je na preži. Prvi potnik naposled izjavlja:

»Ne. Ničesar ni!«

»IN KAJ SEM ŠE VIDEL?«

1

Zasvetlika se jutro naslednjega dneva. Poleg številnih novih potnikov čakajo na peronu št. 1 na vlak srečni starši, ki jim vlica pogum še nebo brez oblakov. Jeana Marca pričakuje vsa družina razen gospe Bergerove, matere, ki jo bomo morali poslej imenovati »stara mati«, čeprav ji ta sicer primerna beseda ni prav nič pri srcu. Tu je Joannès Berger, njegova žena Emilie, brat Léonard in malo Marie Louise, ki teka naokoli, tako da se vsak čas povzdigne kak bergerovski glas:

»Pridi sem, Marie Louise!«

Dekletce ne uboga, dokler ne zadoni iz zvočnika mogočen glas:

V letu 1975 bo Prešernova družba izdala za svoje naročnike naslednje knjige iz redne letne zbirke: Prešernov koledar 1976, roman Béna Zupančiča Plat zvona, roman Milene Mohorič Hiša umirajočih, mladinsko povest Frana Milčinskega Ptički brez gnezda, pričevnik Higiena in kozmetika. Zbirko bodo člani prejeli broširano za 70 din, vezano (koledar bo broširan) pa za 100 din. Člani, ki bodo imeli plačano članarinu do 30. junija, bodo prejeli še knjigo Miška Kranjca Povest o dobrih ljudeh. Vse knjige iz te zbirke bodo prejeli člani hkrati v mesecu novembru 1975.

Vpišite se v Prešernovo družbo pri vašem zaupniku ali pa naravnost na naslov: Prešernova družba, 61000 Ljubljana, Opekarska-Borsetova 27.

**Gradbeno industrijsko podjetje
Gradis Ljubljana
vabi k sodelovanju za svoj
TOZD Jesenice
naslednje sodelavce:**

1. TEHNIČNEGA POMOČNIKA DIREKTORJA TOZD
2. VEČ SEKTORSKIH VODIJ — za izvajanje gradbenih del na Jesenicah, v Kranju in Kranjski gori
3. SAMOSTOJNEGA TEHNOLOGA
4. TEHNOLOGA
5. VODJE ODDELKA GRADNJE ZA TRG
6. SAMOSTOJNEGA STROJNEGA REFERENTA (ZA SEKTOR KRANJ)
7. INTERNEGA KONTROLORJA

Pogoji:

pod 1.:

- FAGG — diplomirani gradbeni inženir in 7 let delovnih izkušenj
- Strokovni izpit in pooblastilo za izvajanje gradbenih del.

pod 2.:

- FAGG — diplomirani gradbeni inženir in 4 leta delovnih izkušenj ali FAGG — gradbeni inženir in 6 let delovnih izkušenj ali GSTŠ
- gradbeni tehnik in 8 let delovnih izkušenj
- Strokovni izpit in pooblastilo za izvajanje gradbenih del.

pod 3.:

- FAGG — diplomirani gradbeni inženir in 5 let delovnih izkušenj ali FAGG — gradbeni inženir in 7 let delovnih izkušenj ali GSTŠ
- gradbeni tehnik in 10 let delovnih izkušenj.

pod 4.:

- FAGG — gradbeni inženir in 1 leto delovnih izkušenj ali GSTŠ — gradbeni tehnik in 5 let delovnih izkušenj

pod 5.:

- FAGG — diplomirani gradbeni inženir in 3 leta delovnih izkušenj ali FAGG — gradbeni inženir in 5 let delovnih izkušenj ali GSTŠ
- gradbeni tehnik in 7 let delovnih izkušenj.

pod 6.:

- STS — strojni oddelek — strojni tehnik in 5 let delovnih izkušenj.

pod 7.:

- VIS — ekonomska ali komercialna šola in 2 leti delovnih izkušenj ali ESS — ekonomski tehnik in 5 let delovnih izkušenj.

Ponudbe sprejema TOZD Gradis Jesenice, Prešernova 5, 10 dni po objavi prostih delovnih mest.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturno-zgodovinska in umetnostno-zgodovinska zbirka. V galeriji v isti stavbi je na ogled razstava slikarskih del NAŠE GORE, ki je prirejena v počastitev 75-letnice Planinskega društva Kranj, v 2. nadstropju pa etnografska razstava KMEČKO GOSPODARSTVO V DOLINI.

V Prešernovi hiši je odprt PREŠERNOV SPOMINSKI MUZEJ. V galeriji v isti stavbi pa je odprta razstava BOŽIDARJA JAKCA, portreti slovenskih pesnikov in pisateljev. Razstava je prirejena ob 174-letnici rojstva dr. Franceta Prešerna.

Stalne zbirke v baročni stavbi v Tavčarjevi ulici 43 so zaradi adaptacije stavbe začasno zaprte.

Razstavne zbirke oz. razstave so odprte vsak dan razen ponedeljka od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

V. d. ravnatelj:
Franc Benedik

Osrednja knjižnica občine Kranj
razpisuje delovno mesto višjega knjižničarja za nedoločen čas s polno delovno obveznostjo

Pogoji: višja izobrazba knjižničarske smeri ali višja izobrazba druge smeri z ustrezeno knjižničarsko prakso. Poskusno delo poteka v skladu s samoupravnim sporazumom o pridobivanju strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke.

Prijave sprejema odbor za medsebojna razmerja 15 dni od objave v časopisu.

**Planinsko društvo
Dovje-Mojstrana**

sprejme v stalno ali začasno zaposlitev

**oskrbnika
in servirko**

za planinsko postojanko Aljažev dom v Vratih.

Pogoji: sposobnost za delo oskrbnika oz. strežbe in vsaj pasivno znanje nemškega jezika.
Nastop dela: 1. aprila 1975.

Pismene ponudbe pošljite na naslov: Planinsko društvo Dovje-Mojstrana p. 64281 Mojstrana.

**Poklicna lesna šola
Škofja Loka,
Kidričeva 59**
razpisuje
javno licitacijo
za prodajo
osnovnih sredstev:

- krožna žaga z motorjem,
- tračna mizarska žaga z motorjem,
- grelne plošče za stiskalnico

Vsa navedena osnovna sredstva so stara preko 15 let.

Za organizacije združenega dela je licitacija 21. decembra 1974 od 8. do 10. ure, za privatnike pa od 10. do 12. ure.

*Najnovejše modele smučarskih čevljev
lahko dobite v vseh prodajalnah Alpine*

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ

Gozdno gospodarstvo Kranj — obrat za kooperacijo sklicuje Zbore kmetov na kranjskem gozdnogospodarskem območju po naslednjem razporedu:

Območje občine Škofja Loka

SORICA	četrtek	19.12.	ob 10. uri	Zadružni dom
DAVČA	petek	20.12.	ob 10. uri	Pri Jemcu
ZALILOG	nedelja	15.12.	ob 10. uri	Pri Slavcu
DRAŽGOŠE	sreda	18.12.	ob 18. uri	Gostilna pri Malki
ČEŠNJICA	četrtek	19.12.	ob 18. uri	Zadružni dom
MARTINJ VRH	petek	20.12.	ob 8. uri	Osnovna šola
SELCA	torek	24.12.	ob 18. uri	Zadružna dvorana
LUŠA	petek	20.12.	ob 18. uri	Kmetijska zadr.
BUKOVŠČICA	poned.	23.12.	ob 18. uri	*Osnovna šola
ŠKOFJA LOKA	petek	20.12.	ob 8. uri	GO Škofja Loka
ZMINEC	poned.	23.12.	ob 8. uri	Zadružni dom Zminec
LOG	petek	20.12.	ob 17. uri	KZ Log
POLJANE	nedelja	22.12.	ob 9. uri	Kulturni dom
LUČINE	sobota	21.12.	ob 17. uri	Osnovna šola
HOTAVLJE	nedelja	15.12.	ob 9. uri	Zadružni dom
SOVODENJ	torek	17.12.	ob 9. uri	Zadružni dom

Območje občine Tržič

TRŽIČ	nedelja	22.12.	ob 9. uri	SO Tržič — vel. sejna dvorana
LOM	nedelja	22.12.	ob 9. uri	LOM — dom druž. organ.
PODLJUBELJ	nedelja	22.12.	ob 9. uri	Podljubelj — dom druž. organ.

Območje občine Kranj

JEZERSKO	četrtek	19.12.	ob 19. uri	pisarna proiz. okoliša
PREDDVOR	četrtek	26.12.	ob 8. uri	Gostilna Majč
GORIČE	četrtek	26.12.	ob 11. uri	Kulturni dom
NAKLO	sreda	25.12.	ob 8. uri	Zadružni dom
PODBREZJE	sreda	25.12.	ob 11. uri	Kulturni dom
PODBLICA	četrtek	26.12.	ob 8. uri	Gostilna Vidic
BESNICA	četrtek	26.12.	ob 11. uri	Zadružni dom
ŽABNICA	sreda	25.12.	ob 11. uri	Zadružni dom
MAVČIČE	sreda	25.12.	ob 8. uri	Zadružni dom
SENČUR	sreda	25.12.	ob 10. uri	pisarna gozdnega okoliša
CERKLJE	četrtek	26.12.	ob 18. uri	Zadružni dom
ŠENTURŠKA	četrtek	26.12.	ob 10. uri	Gostilna Grile
GORA				

Dnevni red zborov

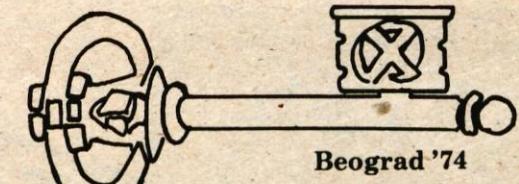
1. Odločanje o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo GG Kranj
2. Odločanje o samoupravnem sporazumu o združevanju v sestavljenjo organizacije združenega dela gozdarstvo in lesna industrija Gorenjske ter o samoupravnem sporazumu o specializaciji in delitvi obstoječega proizvodnega programa.
3. Razno

Zaradi pomembnih odločitev Vabimo kmete-lastnike gozdov, da se zborov zanesljivo udeležijo.

OBRAT ZA KOOPERACIJO

Organizacijska enota ŠKOFJA LOKA
Organizacijska enota TRŽIČ
Organizacijska enota PREDDVOR

SLOVENIJALES ALPLES INDUSTRIJA POHIŠTVA ŽELEZNKI 64228

OBIŠČITE RAZSTAVO POHIŠTVA

sistem Triglav — dobitnik zlatega ključa Beograd '74

pohištvo za kopalnice — dobitnik diplome Beograd '74

**Razstava bo odprta od 10. do 28. decembra
od 9. do 18. ure ob delavnikih
in od 9. do 14. ure ob sobotah in nedeljah
v prodajalni ALPLES v Železnikih**

NAGRAJENO POHIŠTVO TRIGLAV JE ŽE V PRODAJI

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

TOZD KOMERCIJALNI SERVIS enota AGROMEHANIKA
Cesta JLA 2, telefon 23-485, 24-778

Tehnično popolne in ekonomsko opravičljive proizvode tovarne SIP ŠEMPETER, samonakladalne prikolice in obračalnike vam nudimo do 25. decembra NA KREDIT

Udeležba po dogovoru od 30 do 50 %, ostalo kredit od 3 do 18 mesecev. Z rezervnimi deli za celotni program se lahko oskrbite v naši trgovini na Koroski 25 v Kranju, telefon 24-786. Rezervne dele pa lahko naročite tudi pismeno z označbo kataloške številke, nakar vam jih pošljemo v 2 dneh.

Iz celotnega proizvodnega programa vam nudimo na kredit pod gornjimi pogoji:

- izkopalnike krompirja,
- škropilnice 200, 300 in 500 l (pritisk 40 atm),
- kultivatorje z drobilci,
- polavtomatske sadilnike za krompir.

NA KREDIT LAJKO KUPITE VSE STANDARDNE PRIKLJUČKE ZA VEĆJE TRAKTORJE, KOSILNICE, BCS, MOTI, KAKOR TUDI TRAKTORJE ZNAMKE DEUTZ IN TOMO VINKOVIČ ITD.

povečajte svoje stanovanje...

Izdeluje »NOVA OPREMA« Slovenj Gradec

Z raztegljivim foteljem-ležiščem BINOM boste hitro zadovoljni, enostavno in poceni rešili problem bivanja vaših gostov ali drugačno stisko s prostorom.

Z NEKAJ PRIJEMI BOSTE SPREMENILI DNEVNO SOBO V SPALNICO IN OBRAČNO!

KRANJ — Primskovo
in Titov trg 5

lesnina

Do

zdaj

še

niste vozili

tako lahke

samokolnice

Izdelana je iz jeklenih cevi in jeklene pločevine

prostornina posode: 40 l
nosilnost: 100 kg
kolo: Ø 400 x 100 pnevmatika
ali Ø 320 x 65 — polna guma
teža: 15 kg

PRIHRANEK PRI ČASU IN DENARJU

SAMOKOLNICA

6-901

BETONSKI MEŠALEC PRIHRANI VEČ KOT STANE

vsebina posode: 100 l in 130 l
kapacitete: 3,5 m³ betona na uro
pogon: enofazni ali trofazni elektromotor, bencinski motor

Betonski mešalec lahko dobite v dveh izvedbah:
z jeklenim zobiškim vencem
z litoželesnim zobiškim vencem

ALIV
kovinsko podjetje
POSTOJNA - SLOVENIJA
tel. 21-232

NAJCENEJŠI

SO BETONSKI MEŠALCI LIV V PAVILJONU BLAGOVNICE FUZINAR NA NOVOLETNEM SEJMU, KJER LAJKO IZKORISTITE TOVARNIŠKO ZNIŽANJE.

Novoletno razpoloženje pri vas doma bo še prijetnejše, ko se boste razvedrili z vašimi otroki ob

kratkometražnih in dolgometražnih filmih, posnetih z

BARVNIMI RISANKAMI

WALT DISNEYA in HANA BARBERA

Mini filme in tehno filme — uvoz Italija — lahko kupite v črno-beli ali kolor tehniki (8 mm super in normal) na fotooddelku v Globusu

Graditelji!

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
TOZD Komercialni servis Kranj

obvešča vse graditelje, da prodajamo v skladu gradbenega materiala **Hrastje** po ugodnih cenah:

- stavbno pohištvo
- parket
- betonske mešalce L 100
- cement

Izkoristimo ugoden nakup!
Informacije dobite na tel. št. 21-611

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Poceni prodam KOPALNO KAD in BRZOPAR!LNIK. Čirčiče 10

7442 Naprodaj je KOSILNICA BCS127 na bencin in petrolej, obračalnik MARATON 140, puhalnik EOLO 33 in nahrbtna ŠKROPILNICA PANNONIJA. Kupim SOD za gnojnico. Sebenje 37, Tržič 7563

Prodam PRAŠIČA za zakol, 150 kg. Sp. Lipnica 36, Radovljica 7590

Prodam DESKE 20 mm in kuhinjsko POHIŠTVO. Hrastje 187 7591

Prodam tri PRAŠIČE za zakol in KOBILO, težko 400 kg, ali zamenjam za starejšega. Pivka 15, Naklo 7592

Prodam PRAŠIČA za zakol. Luše 4, Šenčur 7593

Prodam obrana JABOLKA. Voglje 85 7594

Prodam PRAŠIČA, 140 kg težkega. Sp. Duplje 34 7595

Prodam PRAŠIČA za zakol po izbiri. Sr. Bitnje 6 7596

Prodam PRAŠIČA za zakol. Velenovo 45, Cerkle 7597

Prodam ročno KOSILNICO IRUS — noži 120 po generalnem popravilu in večji VIJAK za stiskalnico (prešo). Brejc Andrej, Begunje st. 105 7598

Prodam STROJE za izdelovanje pantov in aparata za točkasto varjenje. Vok, Ovsje 27, Podnart 7599

ISKRA — tovarna elektromotorjev Zeleznički prodaja najboljšemu ponudniku NAMIZNI NAVIJALNI STROJ za navijanje rotorjev OC MES, letnik 1964, brez napenjalca žice. Izklincna cena: 17.000 din. Licitacija bo 18. decembra 1974 ob 11. uri v splošnem sektorju tovarne.

Silvestrujte v restavraciji Pošta Tržič za ceno 80 din. Aperitiv, večerja, priznan »Goričanov trio« iz Tržiča. Rezervacije sprejema uprava Gostinskega podjetja Zelenica Tržič, Trg svobode 23/I.

Prodam 170 kg težkega PRAŠIČA. Britof 314 7601

Prodam motorino ŽAGO JOBI. Sr. Bitnje 24 7602

Prodam KRAVO za zakol. Sr. Bitnje 13 7603

TELEVIZOR RR NIŠ prodam za 700 din. S. A., Stara cesta 14, Kranj 7604

Prodam KRAVO, ki bo v kratkem telila. Voglje 43 7605

Prodam PRAŠIČA za zakol. Pravna polica 13, Cerkle 7606

Prodam trodelno OMARO. Dujmovič Lucija, Kebetova 5, Kranj 7607

Prodam dva PRAŠIČA za zakol. Srednja vas 55, Šenčur 7608

Prodam KRAVO za zakol. Vopovje 5, Cerkle 7609

Prodam PSA ovčjaka, dobrega čuvaja. Zg. Bitnje 168 pri gasilskem domu v Jamu 7610

Prodam KOBILO, vajeno vseh kmečkih del. Breg ob Savi 11 7611

Prodam vzdiljiv ŠTEDILNIK. Zg. Brnik 91 7612

Prodam delovnega VOLA. Zg. Besnica 44 7613

Prodam PEČ na olje EMO 8. Polšak Marjan, Kranj, Koroška 18 7614

Prodam sedem tednov stare PUJSKE. Novak, Smokuč 5, Žirovnica 7615

Prodam PRAŠIČA za zakol. Demšar, Zabukovje 1 7616

Prodam visoko brejo KRAVO. Voglje 73 7617

Prodam dva PRAŠIČA za zakol po 180 kg težka. Čirčiče 23 7618

Prodam dve sivi SUKNJI, skoraj novi, in električni KUHALNIK. Orehek 2, Kranj 7619

Izdaja ČP Glas, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: GP Gorenjski tisk Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. — Naslov uredništva in uprava: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-601-12594 — Telefon: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarica 21-860, maloglasni in naročniški oddelek 21-194. — Naročnina: letna 90 din, polletna 45 din, cena za 1 številko 1 dinar. — Oproščene prometne davke po pristojnem mnenju 421-1/72.

Prodam dobrino ohranjeno ZASTAVO 750, letnik 1967. Okroglo 13, Naklo 7581

R 4, dobro ohranjen, zelo ugodno prodam. Žagar, Koroška 15, Kranj, tel. 23-757 od 16. do 17. ure ali dopolno 061-311-924 7583

Prodam TRAKTOR znamke FAHR, 18 KM s kosilnico in plugom ter borove in smrekove DESKE 20, 25 in 50 mm. Lahovče 47, Cerkle 7628

Ugodno prodam ZASTAVO 750, letnik 1969. Toman Valentin, Posavec 5, Podnart 7629

Zelo poceni nujno prodam na potrošniško posojilo ŠPORTNI AVTO 1100 ccm, letnik 1967. Ogled vsako popoldne v Kamni gorici 51 7630

Ugodno prodam karambolirano ZASTAVO 750. Betonova 27, Kokrica, Kranj, tel. 24-126. Ogled popoldan 7631

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973. Ul. 31. divizije 7, Kranj 7632

Prodam FIAT 850, ohranjen, registriran do novembra 1975. Pogačar Franc, Zg. Gorje 47 7633

Prodam NSU 1000, letnik 1968, ali zamenjam za gradbeni material. Korenjak Janez, Predosje 85 7634

Poceni in ugodno prodam AMI 8, letnik 1972. Rakovec, Poljšica 5, Podnart 7635

Prodam FIAT 850, letnik 1969. Pipan Ivan, Kranj, Stritarjeva 8, tel. 26-016 7636

Ugodno prodam FIAT 1300, letnik 1970. Milje 36, Šenčur 7638

Prodam tovorni avto MERCEDES 406 D s 4 m kesonom, dobro ohranjen. Klanšek Vili, Bresje 7639

Prodam NSU PRINC 1200, letnik 1970. Brezovar Bojan, Hafnarjevo naselje 98, Škofja Loka 7640

Prodam TRAKTOR STAYER 32 KM s koso, s 130 delovnimi urami, po zelo ugodni ceni. Stenovec, Verje 47, Medvode 7641

Prodam avto DKW, letnik 1962. Gregorčičeva 20, Čirčiče, Kranj 7642

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1966. Sp. Brnik 11 7643

Prodam generalno popravljen MOTOR, MENJALNIK, ZAGANJAČ, HLADILNIK in tri zimske GUME z obroči za fiat 600. Suha 34, Kranj 7644

Prodam FIAT 750 v odličnem stanju po zelo ugodni ceni. Dolinšek, Kranj, Planina 35 7645

Prodam KRAVO simentalko, ki bo drugič telila v decembru. Virmaše 4, Škofja Loka 7670

Prodam PRAŠIČA za zakol, težkega 130 kg. Šlibar Jože, Kovor 66, Tržič 7671

Prodam težkega PRAŠIČA za zakol. Suha 24, Kranj 7672

Prodam tri PRAŠIČE po 150 kg. Predosje 58 7673

Prodam HLADILNO SKRINJO, zamenjam tudi za les. Mlinar Joža, Zasavska c. 50, Kranj 7674

Prodam PRAŠIČE in KRAVO za zakol. Voglje 85 7675

Prodam PRAŠIČA za zakol, 150 kg težkega. Zg. Brnik 37, Cerkle 7676

Prodam PRAŠIČA, 100 kg težkega. Lahovče 50, Cerkle 7677

Prodam težkega PRAŠIČA za zakol. Grad 24, Cerkle 7678

Prodam PRAŠIČA, 170 kg, in KRAVO za zakol. Lahovče 33, Cerkle 7679

Prodam manjšo SLAMOREZNICO s puhalnikom in brejo TELICO — frizijo. Sp. Brnik 63, Cerkle 7680

Prodam pet mesecev staro TEČICKO, čisto frizijo in šest tednov stare PRAŠIČKE. Grad 43, Cerkle 7681

Prodam PRAŠIČA za zakol. Sp. Brnik 21, Cerkle 7682

Prodam malo SLAMOREZNICO s puhalnikom in PRAŠIČA, 180 kg. Dvorje 43, Cerkle 7683

Prodam mesnatega PRAŠIČA za zakol, 160 kg težkega. Sp. Brnik 5, Cerkle 7684

Prodam PRAŠIČA za zakol. Vopovje 20, Cerkle 7685

Prodam OVCO za zakol. Pšenična Polica 10, Cerkle 7686

Prodam PRAŠIČA za dopitanje. Lahovče 61, Cerkle 7687

Prodam dva PRAŠIČA za zakol. Cerkle 110 7688

Prodam PRAŠIČA, 50 kg težkega. Zg. Brnik 7, Cerkle 7689

Prodam PRAŠIČA za zakol. Triplat Franc, Studenčice 16, Lesce 7690

Prodam 200 kg težkega PRAŠIČA. Hafnarjeva 6, Stražišče, Kranj 7691

Ugodno prodam večjo količino STREŠNE OPEKE — bobrovek. Goriče 23, Golnik 7692

Sprejemem KV MESARJA in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

Sprejemem KVAČNIK in DE-LAVCA. Mesarija Marinšek, Naklo št. 3 7552

Gostišče v okolici Kranja išče TRIO za SILVESTROVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 7658

Iščem VARSTVO za 16-mesečnega otroka. Bratuš Irena, Nartnikova 2, Labore, Kranj 7659

ZASTAVA

avtomobili

slovenija avto

★ cena s
popustom
49.442,70 din

★ bančni
kredit
★ staro
za
novo

★ cena s popus-
tom 53.489,80 din
★ 40.000 din kredita pri
Slovenija avto ★ 10 %
udeležba ★ velika izbira barv
★ dodatna oprema ★ staro za novo

z 1300 z 125 PZ
z 101

★ cena s
popustom
56.991,80 din

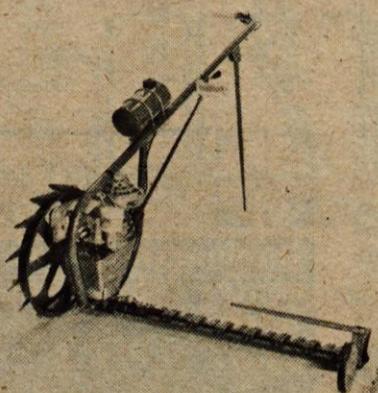
★ bančni
kredit
★ staro
za
novo

Ljubljana, Maribor, Celje — Avtomotor,
Kranj, Koper, Krško, Idrija

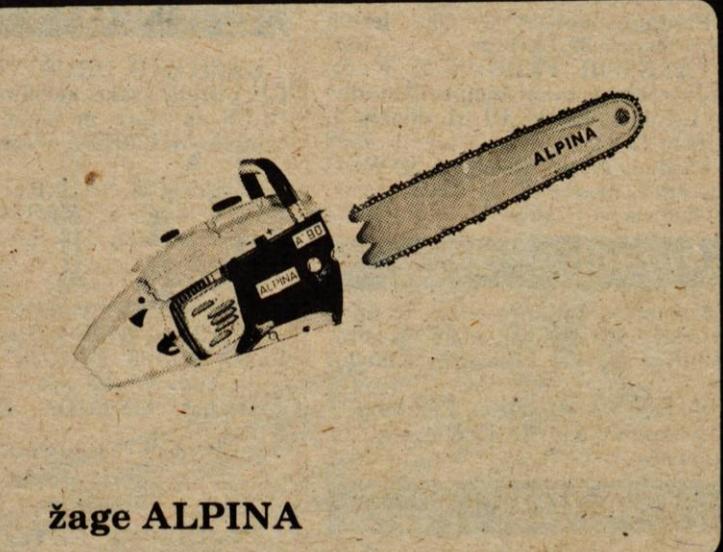

Obiščite nas na novoletnem sejmu v Kranju od 15. do 26. decembra, kjer bomo s strokovnim nasvetom pomagali k pravilnejši izbiri.

motorne kosilnice
ALPINA

žage ALPINA

2 % znižan prometni davek

ŽIVILA

Kranj
TOZD Maloprodaja

Obiščite nas na XV. jubilejnem sejmu v Kranju od 15. do 26. decembra 1974

Vabimo vas na veselo silvestrovanje v Delavskem domu v Kranju

v torek, 31. decembra, ob 20. uri.

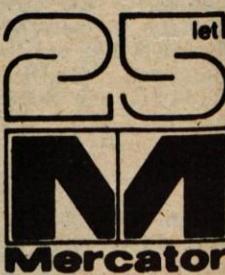
Ob 21. uri bo silvesterski meni z buteljko vina in ob 2. uri hladen narezek.

Za stare in mlade igra priznani ansambel Karavani iz Kamnika. Rezervacije po 200 din sprejema upravnik delavskega doma tel. št. 23-280 in Gostišče Kuhar, Adergas št. 37.

Mercator
vam svetuje!

- pohištvo
- stroji za gospodinjstvo
- peči
- TV aparati v beli in barvni tehniki
- gospodinjski strojčki
- okraski za jelko
- zavese
- odeje
- tekstil
- preproge
- perilo
- smuči
- sanke
- smučarska oprema
- smučarske čevlje

Cenjeni potrošniki, Mercator vas vabi na ogled novoletnega sejma v Kranju. V hali A in hali C si oglejte razstavljen blago, ki ga razstavlja in prodaja po izredno ugodnih cenah Mercator TOZD Preskrba iz Tržiča.

Skratka vse, kar potrebujete za obdaritev vaših najbližjih ob novem letu si lahko nabavite prav v paviljonu Mercatorja v hali A in C. Novoletni popust, prodaja na potrošniški kredit do 2 milijona din, brez porokov in brezplačna dostava na dom so ugodnosti, ki jih ne kaže zamuditi.

Obiščite novoletni sejem v Kranju. Obiščite paviljon Mercatorja v hali A in C.

Zakaj premišljevati
kakšno naj bo
NOVOLETNO DARILO

Obiščite
naše
prodajalne

v Kranju
Bledu
Jesenicah
Tržiču
Škofji Loki
Žireh
Gorenji vasi
Metliki

svetovali vam bomo
in vas prijazno postregli

GOSPODINJE!

Meso
Kamnik

Vsem, ki želite nakupiti večje količine mesa za zamrzavitev — nad 30 kg — sporočamo, da bomo prodajali SVEŽE goveje in SVEŽE svinjsko meso v polovicah, in sicer goveje po 27 in svinjsko po 24 din za kg.

Meso bomo prodajali:

v soboto, 21. decembra, od 10. do 16. ure in
v nedeljo, 22. decembra, od 7. do 12. ure.

Obenem bomo organizirali tudi demonstracijo zamrzovanja živil v LTH zamrzovalnih skrinjah, ki jo bo vodila Ela KOVACIČ, priznani jugoslovanski strokovnjak na tem področju.

**Zamrzovalne skrinje
prijateljice gospodinjstva**

Reklamna
prodaja
v prodajalnah
ŽIVILA

Predmeti čakajo lastnike

nesreče

V sodelovanju s postajo milice Kranj so kriminalisti kranjske UJV pred kratkim zatolili skupino šestih mladih fantov, trije med njimi so mladoletniki, ki so se specializirali za vlome v avtomobile in na krajo avtomobilskih delov. Njihovo področje dela je bil Kranj pa tudi okolica Kranja tja do Preddvora. Za zdaj je znanih dvanajst primerov vlomov v avtomobile ali kraj avtomobilskih delov.

Na UJV Kranj hranijo dva para meglek, za katere ne vedo, kdo je njihov lastnik. Prve so znamke Saturnus in so bile snete z nekega tornjaka pri kranjski železniški postaji, druge pa so znamke Cibie in so jih ukradli z nekega osebnega avtomobila parkiranega v Preddvoru. Na lastnike čakajo tudi gasilni aparati, rezervno kolo, ukradeno iz fiata 750 nekje na Planini, več rotorjev, razdelilnih kap in drugo. Tudi pony kolo, ukradeno pri Globusu, modre barve čaka lastnika: številka kolesa je 030615. Vendor pa so fantje kolo prebarvali na rdeče. L. M.

Več odvzetih vozniških dovoljenj

V preteklem mesecu se je na gorenjskih cestah pripelito 26 hujših prometnih nezgod z večjo materialno škodo in telesnimi poškodbami. V teh nesrečah je bilo ranjenih 30 oseb, 4 osebe pa so umrle. V primerjavi z lanskim novembrom je bil letošnji še dokaj miren. Lani je namreč v novembru umrlo 8 ljudi, 51 je bilo lažje in težje ranjenih in tudi nesreč je bilo več — 36.

Bežen pogled v statistiko prometnih nesreč za pretekli mesec kaže, da se največ nesreč pripeti konec tedna ob petkih in sobotah, sredina in začetek tedna pa sta mirnejša. »Nevarnejše« so tudi pozne popoldanske in večerne ure. Sicer pa se je novembra pripelito še 130 drugih lažjih prometnih nesreč z manjšo materialno škodo.

Da so regionalne ceste pri nas došle obremenjene, kaže med drugim tudi število prometnih nezgod, ki se pripete na njih. Na magistralnih cestah, ki jih je na Gorenjskem po kilometrih najmanj, so se novembra pripetile le štiri prometne nezgode, na regionalnih cestah pa 19. Regionalne ceste so tudi slabše nadzorovane, slabši so vozniki pogoji, promet pa je dokaj gost.

»Med vzroki hujših prometnih nezgod v novembru,« pravi inšpektor Mirko Derlink, »je nepravilnost pešcev, ki nenadoma prihajajo na cesto. Na drugem mestu je vinjenost voznikov, na tretjem nepravilno srečevanje in neprimerena hitrost itd.«

Neprimerena hitrost

V sredo, 11. decembra, popoldne se je na Cesti svobode na Bledu pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Alfonz Ceglar (roj. 1954) z Jesenic je vozil proti Bledu. V ostrem ovinku pri jezeru ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo v levo prav tedaj, ko je iz nasprotni smeri pripeljal v oseben avtomobil Zoran Šolom (roj. 1950) iz Krškega, ki je vozil v ovinek po notranji strani svojega pasu. Ko je zagledal pred seboj Ceglarjev avtomobil, je močno zavrl, tudi voznik Ceglar je zaviral, vendar sta vozili trčili. V nesreči je bil voznik Ceglar hujš ranjen, voznik Šolom in sopotnik pa sta bila le lažje ranjena. Škode na avtomobilih je za 15.000 din.

Plin se je vžgal

V ponедeljek dopoldne se je na terasi ene od stolnic v novem stanovanjskem naselju Vodovodni stolp v Kranju vžgal plin. Delavci podjetja Projekt iz Kranja so na terasi zalivali ploščice z bitumenom. Pri segrevanju mase s plinom pa na jeklenki niso imeli pravilnega priključka. Tako se je plin nenadoma vžgal. Škode ni bilo. Hitro pa so posredovali kranjski poklicni gasilci.

Delovne organizacije in krajevne skupnosti,

razveselite otroke vaših delavcev in občanov z lutkovno igro MEH ZA SMEH in obiskom dedka Mraza s spremstvom.

Vse informacije se dobre vsak dan na Šenturski go ri 18 (šola) Cerknje 64207.

KUD Šenturska gora

Drage vžigalice

Niti v sanjah gotovo ni pričakoval Jože Prešern (roj. 1939) iz Lesc, da se mu bo kakih 100 metrov od hiše, kjer stanuje, pripelito kaj takega. V petek, 6. decembra, se je okoli pol polnoči na kolesu peljal po Alpski cesti v Lescah proti svojemu domu. Tedaj je opazil, da ga ustavlja mlajši moški, ki mu je že od daleč vpil, ali ima cigareto. Prešern je ustavil in neznanec ponudil cigaretne in še vžigalice. Škatlico cigaret mu je neznanec vrnil, za vžigalice pa je rekel, da mu jih vrne, če jih kupi. No, za tako kupčijo Prešern ni bil, čeprav je imel prav tedaj pri sebi veliko denarja. Neznanec ga je močno udaril v obraz in stepla sta se. Prešern je hotel steči proti domu, toda neznanec ga je ujel, podrl na tla, ga zgrabil za vrat in z glavo butal ob tla. Ob tem ruvanju pa je neznanec padla iz žepa majhna črna denarnica za drobiž. Prešern je to opazil, pahnil od sebe napadalca, pograbil denarnico in jo zalučal s ceste v travo. Še preden je napadalcu ušel, mu je ta zagrozil s strehom, vendar pa kot kaže orožja ni imel pri sebi. Prešernu je uspelo uteči in se je skril doma za dvornico. Sosedov pes je še celo uro vznemirjeno lajal, zato je Prešern mislil, da ga napadalec še išče. Šele okoli ene ure zjutraj je Prešern prijavil napad na postaji milice v Radovljici.

Prešernovo kolo so našli pri železniški postaji, ker se je z njim odpeljal napadalec. Denarnico pa so miličniki iskali že takrat ponoči in potem še zjutraj. Res je ležala v travi ob telefonskem drogu. V njej je bilo nekaj drobiža in pa odtrgan kupon od prodajnega bloka za znesek 200 din. Na njem je bilo z žensko pisavo napisano ime Mravinec. Zdaj so miličniki opravili obširno preverjanje; najprej so ugotovili, da s takimi bloki prodajajo v jeseniškem Union marketu. Prodajalka se je spomnila, da je nekomu prodala moške hlače, ta pa je dal 200 din na račun, ostalo pa naj bi prinesel kasneje. Da ne bi bilo pomote, je prodajalka napisala na blok še njegov priimek. No, kupca po hlače ni bilo, pač pa so prišli miličniki. Tudi prodajalkin opis se je ujemal s Prešernovim opisom, da gre za mlajšega moškega črnih las. Ko se je izkazalo, da gre za isto osebo, Mravinec ni bilo težko odkriti. Našli so ga v komunalnem podjetju Kovinar, kjer dela kot pleskar, doma pa je 24-letni Anton Mravinec s Suhe pri Kranju. Ko so ga povprašali o nočnem dogodku, se je sicer nekega pretepa spominjal, stepel naj bi se, ko je odhajal iz gostilne, da pa je hotel od Prešerna denar, o tem pa ne ve ničesar. Okoliščine tega dogodka bo seveda razjasnila preiskava.

L. M.

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta, brata in strica

Jakoba Kuralta Robasovega ata

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom za izraze sožalja in sočustvovanja. Hvala vsem za tako številno udeležbo na njegovi zadnji poti. Zahvala dr. Beleharju in duhovščini iz Cerkelj. Posebna zahvala kolektivu Triglav konfekcije Kranj in Planiki Kranj za podarjene vence.

Žaluoči: sinovi Ivan, Tone, Jakob in Franci z družinami, hčerke Pavla, Milka, Dani z družinami, Ivanka in Mici ter ostalo sorodstvo.

Cerknje, Visoko, Kranj, 8. decembra 1974

Zahvala

Ob boleči izgubi naše dobre mame, stare mame in sestre

Doroteje Hafner

Mružove mame od Sv. Duha

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Bračkovi in g. župniku. Iskrena hvala pevcem za ganljive žalostinke ter vsem, ki so ji poklonili vence in nam izrekli sožalje.

Vsem in vsakemu prisrčna hvala.

Žaluoči: hči Lojzka, sestra, vnuka ter ostalo sorodstvo.

Sv. Duh, Žabnica, 13. decembra 1974

Zahvala

Ob boleči izgubi moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Franca Jenka

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za tople izraze sožalja, za darovano cvetje. Posebno se zahvaljujemo dr. Bračkovi za ves njen trud v dolgi bolezni, gospodu župniku za tolažilne besede in vsem, ki ste ga spremili v velikem številu na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: žena Ana, hčerka Martina in sin Mirko z družino ter ostalo sorodstvo.

Gorenja vas, 13. decembra 1974

Zahvala

Ob boleči nepričakovani izgubi našega ljubečega moža, atka, sina, brata, strica, nečaka in bratranca

Franca Jagodica

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji, mnogo prezgodaj končani življenjski poti, mu poklonili cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo vsem sosedom za nesebično pomoč, podjetju SGP Projekt Kranj in g. župniku za opravljeni pogrebni obred.

Žaluoči: žena, sin, mama, ata, sestre in bratje z družinami ter ostalo sorodstvo.

Dvorje, Ambrož pod Krvavcem, Sidraž, Bistrica, Komenda, Križ, 9. decembra 1974.

Zahvala

Ob boleči izgubi naše dobre mame, tete in sestrične

Marjane Logar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ji podarili vence in cvetje, nam izrekli pismena in ustna sožalja ter za spremstvo k večnemu počitku. Posebna zahvala dr. Stenškovi, osebju Kirurške klinike v Ljubljani in dr. Petriču za lajšanje bolečin v njenih zadnjih urah. Zahvala tudi Vrtnariji Kranj — sindikalni podružnici KŽ, sodelavkam za podarjeni venec in spremstvo. Enaka zahvala sodelavkam Konfekcije Triglav Kranj. Zahvaljujemo se gasilcem iz Šenčurja in g. župniku iz Šenčurja za lepo opravljeni cerkveni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaluoči: hčerki Micka in Francka ter Marinka in ostalo sorodstvo.

Šenčur, 13. decembra 1974

Zahvala

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta, sina

Franceta Ferliča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in nam izrekli sožalje. Iskrena hvala gasilskemu društvu iz Brezij in okolice.

Zaluoči: žena, hčerka, mati in ostalo sorodstvo

Brezje, 13. decembra 1974

**STALNA RAZSTAVA
PODOBAJA PONOSTAVLJAVAJA
POPUST**

5%

PRODAJA ZA DEVIZE; DOBAVA NA DOM

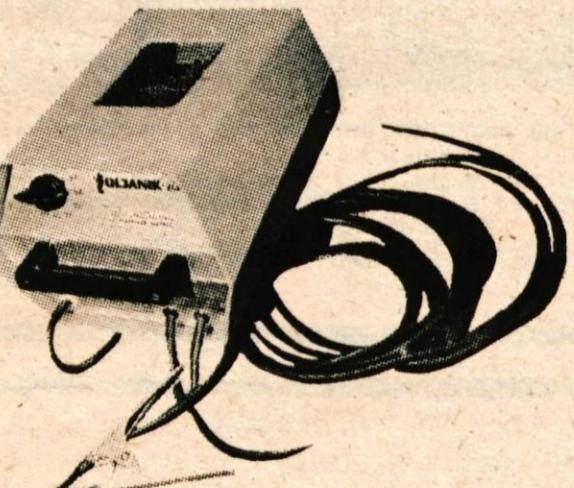
VELIKA IZBIRA IZDELKOV LASTNE PROIZVODNJE

Sejemska hala Savski log Kranj v času XV. jubilejnega novoletnega sejma od 15. do 26. decembra

SLOVENIJALES

ULJANIK

**PRENOSNI
TRANSFORMATOR
ZA VARJENJE**

**TBH 140
Bantam**

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator: ker tehta le 20 kg, je zelo primeren za delo v dežavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko jeklo, nerjavneča jekla in jekla, ki so odporna proti kislinam. Moč je variti lito železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 V.

Za BANTAM velja garancija leta dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega — po zelo nizki ceni.

Brodogradilište, tvornica dizel motora i tvornica električnih strojeva i uredaja — Pula

P. P. ŠTEV. 208, TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

V Pulju slavospev kranjskim kolesarjem

V soboto je bila v delavskem domu v Pulju svečana podelitev Velike trofeje Siporexa, namenjene najuspešnejšemu kolesaru mladincu v sezoni 1974, njegovemu trenerju in klubu. Kot smo že poročali, je bil v tem tekmovanju najboljši mladi kolesar kranjskega kolesarskega kluba Sava Bojan Ropret, sicer tudi prvi v našem razpisu za najboljšega športnika Gorenjske. To lovorko si je priboril s svojimi sedemnajstimi zmagami v minuli sezoni, med katerimi pa so najdražje tiste, ki so mu prinesle naslove državnega prvaka za vožnjo na kronometer, za gorsko prvenstvo in vožnjo na 4000 m ter dva naslova slovenskega prvaka, medtem ko od mednarodnih uspehov velja omeniti njegovo etapno zmago v vožnji na kronometer na dirki Trofej favorita v ČSSR oz. 3. mesto v končni uvrstitvi te dirke. Venadar se Bojan ni boril le zase,

kajti prispeval je tudi levji delež k zmagama mladinske ekipe Save na državnem prvenstvu v cestni vožnji in vožnji na 4000 m, a da bo njegova superiornost v tej konkurenči še bolj očitna, naj vam predočimo točke, ki so jih posamezni tekmovalci zbrali na dirkah, ki so se ocenjevale za to nagrado. Bojan jih je zbral 209, drugouvrščeni Keršič (Branik) in tretjeuvrščeni Udovič (Sava) po 87, od ostalih kranjskih mladincev pa so točke osvojili še Terglav, ki se je s 33 točkami uvrstil na 11. mesto, Reven s 16 na 14. mesto, Lomberger pa s 5 točkami na 22.—27. mesto. Če bi sešeli tudi točke, ki so jih dosegli tekmovalci posameznih klubov, potem je pokal, ki ga je Ropret prinesel svojemu klubu, povsem opravičeno v Kranju, saj bi Sava na prvem mestu imela 350 točk, Branik na drugem pa 113, s čimer je tudi trener kranjske čete Franc Hvasti dokazal, da je vreden zaupanja, ki mu je bilo izkazano in da je bilo darilo, ki ga je v Pulju prejel iz rok zvezneg kapetana za mladince Edvarda Rajkoviča, izročeno v prave roke. F. Jelovčan

Kurikkala na Jezerskem

Po šestih letih bo spet v Jugoslaviji tradicionalno tekmovanje najboljših srednjeevropskih tekačev za pokal Kurikkala. Na tekmovanju bodo nastopili najboljši tekači Francije, Italije, Švic, ZRN, Avstrije in Jugoslavije, povabljeni pa so še skandinavske dežele, reprezentanca Poljske in Sovjetske zveze. Tekmovanje bo 8. in 9. marca na Jezerskem v organizaciji smučarskega kluba Triglav. Organizacijski komite za izvedbo tega največjega tekaškega tekmovanja v Jugoslaviji, ki ga vodi Peter Žibert, že nekaj mesecev pridno dela, tako da bi bila organizacija tekmovanja čim boljša. Že v predsezoni so tekmovalci Triglava pripravili predpisane proge na terenih na Jezerskem. Pokroviteljstvo nad tekmovanjem je prevzela Ljubljanska banka. J. Javornik

Pionirski referat

Pri Smučarskem društvu na Jesenicah so v letosnjem letu začeli z intenzivno vzgojo in s treningi najmlajših smučarjev. Tako so pri alpski sekcijski ustanovili pionirski referat, v okviru katerega delujejo mladi smučarji. Razdeljeni so v tri starostne skupine: cicibani, mlajši pionirji, starejši pionirji.

V smučarsko šolo, ki so jo uveli pri Smučarskem društvu na Jesenicah, že vključiti predvsem tiste mlaide alpske smučarje, ki se brez potrebnega znanja vključujejo v društvo. Tako so pri Smučarskem društvu napravili velik korak naprej pri vzgoji mladih, med katerimi je predvsem za alpske discipline veliko zanimanja, do zdaj pa so bili vsaj nekateri brez prave vzgoje in brez trenerjeve strokovne pomoči. Upajmo, da bodo tako dobili dovolj mladih, ki naj bi stopili na pot uspešnega alpskega smučanja, ki ima na Jesenicah bogato tradicijo. D. S.

Ločani na taborniški olimpiadi

V počastitev praznika republike je bila v Pulju četrta taborniška olimpiada. Tekmovanje, ki je trajalo tri dni, je pripravil odred »Vladimir Gortan«, lanskoletni zmagovalec šampionata v Zagrebu. Poleg ekip iz SR Hrvatske so se tekmovanja udeležili tudi predstavniki Sarajeva, Zemuna, Valjeva ter odreda »Slobodni Kamnitnik« iz Škofje Loke. Skupno je nastopilo dvajset deset članških ekip.

Na olimpiadi so se tekmovalci pomirili med seboj v orientacijskem krosu, signalizaciji, vozilih, postavljanju šotorov, kurjenju ognjev ter prvi pomoči. Na prvi pogled je tekmovanje podobno taborniškemu mnogoboju, v resnici pa so pravila na olimpiadi precej drugačna od onih, ki veljajo na tekmovanjih v naši republiki. Ceprav Ločani, ekipa je štela pet tabornic in pet tabornikov, niso pričakovali kakega posebnega uspeha, so se uvrstili na zelo dobro peto mesto. K temu je veliko pripomogla rutina tekmovalcev, saj so bili med izbranci prekaljeni taborniki iz ekip, ki so letos osvojile naslove državnih prvakov v slovenskem taborniškem partizanskem mnogoboju ter republiških prvakov v taborniškem mnogoboju. J. M.

Cesta JLA 6/I
nebotičnik

PROJEKTIVNO POD J E T J E K R A N J

Izdeluje načrte za vse vrste visokih in nizkih gradenj. Razpolaga z načrti tipskih projektov stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

V zimskem bazenu štafete 25 x 25 m

V nedeljo se v zimskem bazenu v Kranju obeta zanimivo plavalno tekmovanje. Komisija za plavanje pri TTKS Kranj bo nameč organizatorica prvega tekmovanja štafet 25 x 25 m.

Po prijovah sodeč — prijavile so se že ekipa OŠ Simona Jenka, OŠ Franceta Prešerna, Gimnazije, Tekstilne šole, KS Vodovodnega stolpa (4 ekip), JLA, Iskre, IKOS, Obrtnikov in Planike, pričakujejo pa še prijave Save, Tekstilindusa in drugih — bo nastopilo nad 400 plavalcev in plavalk. Ker pa so pravila tekmovanja tako, da vsak plava v tistem slogu, ki mu najbolj leži, se obetajo zanimive borbe za najboljšega v obeh konkurencah. Prvi bodo ob 9. uri štartali učenci osnovnih in tekstilne šole, ob 9.30 krajevne skupnosti in ob 10. uri ostali.

Vse štafete, ki želijo tekmovati in še niso prijavljene, se lahko prijavijo še pole pred začetkom tekmovanja na bazenu tajniku plavalne komisije Marjanu Lampretu. -dh

Kegljači Triglava drugi

Na tašmajdanskom kegljišču v Beogradu je bilo letošnje državno prvenstvo desetčlanskih moških ekip v borbenih igrah. Lep uspeh so dosegli kegljači kranjskega Triglava, ki so prvi dan dosegli odličen rezultat — podrli so kar 1058 kegljev — in povedli. Toda naslednji dan so jih le za kegelj prekosili kegljači zagrebškega Medveščaka s svetovnim prvakom Nikolo Dragićem na čelu in jim tako odvzeli prvo mesto. Rezultati: 1. Medveščak (Zagreb) 1059, 2. Triglav (KR) 1058, 3. Poštar (Split) 1054, 4. Split 1036, 5. Grmščica (Zagreb) 1008.

-dh

Gorenjska šahovska liga

V nedeljo, 15. decembra, se bo v Radovljici začelo tekmovanje v gorenjski šahovski ligi. V prvem kolu se bodo pomerili Jesenice II : Tržič II, zveza slepih Kranj : Šenčur II, Škofja Loka : Žiri, ekipa Lesce II pa bo prosta. Razen tega se bo v nedeljo začelo tudi tekmovanje v prvi in drugi slovenski šahovski ligi — zahod. Gorenjska moštva bodo v prvem kolu igrala takole: I. liga — Borec Kranj : Lesce, Jesenčani bodo gostovali v Postojni; II. liga — Ekipa Tržiča bo gostovala v Kamniku, kombinirana ekipa Sava Kranj in Šenčur pa bo v gosteh na Vrhniku.

Roblek in Matjašič

Na nagradnem hitropoteznom turnirju šahovskega društva Lesce v počastitev dneva republike sta med 27 udeleženci zmagala Roblek in Matjašič pred S. Hrovatom, Kešetom in Malijem. Poleg treh najbolje uvrščenih so dobili nagrade še igralci najbolje uvrščenih kategorij (od druge kategorije navzdol), in sicer Vrečko, Kanduč in Dragan.

Na rednem mesečnem hitropoteznom prvenstvu šahovskega društva Lesce za mesec december je med 21 udeležencem zmagal Sterle pred Malijem, Matjašičem in Harinskim.

Rebalans načrta v TTKS Kranj

V sredo je bila druga seja skupščine temeljne telesnokulturne skupnosti Kranj, kjer so sprejeli rebalans finančnega načrta za leto 1974. Na zborovanju so razpravljali tudi o realizaciji sklepov prve seje skupščine TTKS, kjer so ugotovili, da je bila večina sklepov urešnjena. Ugotovljeno je bilo, da so se letos ustanovile nove telesnokulturne organizacije (SD Kokrica, NK Filmarji, BK Huje in TVD Partizan Predoselje). Na pobude izvršnega odbora TTKS, odborov in komisij ter ob povečanem zanimanju občanov za telesnokulturne dejavnosti so se ustavne nekatere nove TKO, v mnogih obstoječih pa se je dejavnost razširila in kvalitetno poglobila. Povečalo se je tudi število telesnokulturno aktivnih občanov. Število članstva v TTKS Kranj se je namreč povečalo od 7000 na 8900 oz. za 28 odstotkov, kar je dokaj razveseljava številka.

Da bi delo telesnokulturnih organizacij v kranjski občini bolj povezali, je izvršni odbor organiziral posvet s predsedniki in tajniki strokovnih komisij, na katerih je bila obravnavana predvsem tematika enotnosti in poglabljanje strokovnosti dela v društvenih oz. klubih. Med obema skupščinama je izvršni odbor veliko dela posvetil tudi ustavljivanju samoupravne interesne skupnosti tako kot to določa ustava. Zaradi tega je izdelal predlog samoupravnega sporazuma o ustavljivosti TTKS, ki ga je posredoval vsem tistim, ki to samoupravno skupnost ustavljajo. Akcija je še v teku in bo končana s sklicom prve redne skupščine TTKS Kranj.

V petek, 13. decembra, pa bo TTKS Kranj organizirala seminar za vodilne organizatorje telesne kulture kranjske občine. Seminar bo v Radovljici, kjer bodo predaval dr. Krešimir Petrič o telesni kulturi v socialistični samoupravni družbi, prof. Visoke šole za telesno kulturo Herman Bercič bo govoril o nalogah telesnokulturnih organizacij pri razvijanju športne rekreacije občanov, predsednik RTKS Dagmar Suster o organiziranosti telesne kulture v občini, predsednik skupščine TTKS Kranj inž. Milan Kriznar pa bo podal oceno dela TTKS Kranj v letu 1974 in programske smernice za leto 1974.

J. Javornik

Djemal Bijedić pokrovitelj FIS tekmovanja

Pokroviteljstvo nad drugim mednarodnim FIS tekmovanjem pionirk in pionirjev v alpskih smučarskih disciplinah, ki bo 15. in 16. februarja na Starem vrhu, je sprejel predsednik zveznega izvršnega sveta Djemal Bijedić. Kot vse kaže, bo udeležba na neuradnem evropskem prvenstvu najmlajših smučarjev izredna! Svojo udeležbo so napovedale vse smučarske velesile.

Določeni so že tudi kandidati za jugoslovansko pionirske reprezentanco. Med pionirkami se za tekmovanje na Starem vrhu pripravlja iz gorenjskih klubov Jana Valič, Alenka Kolenc, Romana Pintar, Slavica Sajovic in Damjana Likozar iz Transtrurista ter Brigita Kejžar z Jesenic, pri pionirjih pa Samo Šter, Boštjan Gašperšič, Janez Dekleva ter Dušan Grašič iz Transtrurista, Jože Šmid ter Boris Gortner iz Železnikov, Venček Parte in Davorin Karnačar z Jezerskega ter Marko Ribnikar iz Tržiča. Jugoslovanski tekmovalci, ki bodo nastopili na tekmovanju za »Pokal Loka '75«, so že bili na pripravah v Avstriji.

Pod koši spet živahno

Jutri bodo v telovadnicah osnovnih šol Stanka Mlakarja v Šenčurju in Matije Valjavca v Predvoru začeli tekmovati starejši pionirji devetih osnovnih šol kranjske občine ter gojenici Vzgojnno-varstvenega zavoda iz Preddvora in tako označili začetek občinske pionirske košarkarske lige v sklopu pionirskega festivala za leto 1975.

Tekmovanje, ki ga organizira komisija za košarko pri TTKS Kranj, bo letos doseglo že večjo množičnost kot lansko leto, saj bo v medsebojnih srečanjih, ki bodo tekla tja do konca marca, sodelovalo nič manj kot 39 deških in dekliskih ekip.

Omeniti velja, da letos prvič v tem tekmovanju sodelujejo osnovna šola J. B. Tita iz Predoselja, Vzgojnno-varstveni zavod iz Preddvora (njihova ekipa bo nastopala izven konkurenčne) ter Posebna osnovna šola.

Tekmovanje bo potekalo v štirih osnovnih kategorijah, se pravi v kategorijah starejših pionirk in pionirjev ter mlajših pionirk, zaradi velikega števila prijav pri mlajših pionirjih pa se je vodstvo tekmovanja odločilo, da v tej kategoriji uvede dve skupini.

Za ilustracijo si pogledjmo še, kdo so bili zmagovalci lanskoletnega tekmovanja. Pri starejših pionirkah je prvo mesto pripadlo ekipi OS Lucijana Seljaka, pri pionirjih ekipa OS Simona Jenka, najboljša v kategoriji mlajših pionirk je bila ekipa OS Lucijana Seljaka, ekipa te šole pa je osvojila tudi prvo mesto pri mlajših pionirjih. B. Bogataj

V nedeljo, 15. decembra, bo poteklo natanko enaintrideset let, odkar so Nemci po izdaji domačina pobili devetinsedemdeset borcev Prešernovega bataljona. Prešernov bataljon se je po pohodu iz Bohinja prek Koprivnika nastanil v jutranjih urah 15. decembra leta 1943 v Lovčevem hotelu na Pokljuki (na Gorenjskem), kjer so bili še isti dan izdani in obkoljeni z veliko nemško premočjo. Borci tega bataljona so pri tem spopadu skoraj vse izkrvavili, razen nekaj posameznikov, ki so šli na položaje tik pred napadom.

V spomin na to tragedijo so v decembri smučarski teki za vse tekače od pionirjev do članic in članov. Izvedbo tega tradicionalnega tekmovanja ima TVD Partizan Gorje v sodelovanju s TTKS pri občini Radovljica, pokroviteljstvo pa ima letos ljubljanska METALKA. Ob 9.30 bo pred spomenikom teh žrtv na Pokljuki žalna komemoracija, ob 10. uri pa se bodo pomerili v tekaški

I. zvezna hokejska liga

Še ena pritožba

Kaže, da bo letošnje državno prvenstvo »A« skupine v hokeju na ledu zaradi dvobojev med Olimpijo in Jesenicami postal zelo zanimivo tudi za »zeleno mizo«. Jesenčani so namreč po sobotnem derbiju v Ljubljani, katerega so zasluženo izgubili z rezultatom 1:3, vložili že drugo pritožbo v letošnji sezoni. Gre namreč za sporni dogodek v 55. minutu igre, ko je sodnik Janežič po štiriminutnem pregovaranju Olimpijinih igralcev spremenil odločitev, s katero je najprej izključil enega izmed Olimpijinih igralcev za dve minute, potem pa je to odločitev preklical. Gre predvsem za dejstvo, da so bili z Janežičevim odločitvijo oškodovani Jesenčani in so prav zaradi tega tudi vložili pritožbo.

Dogodek pa je bil zares »čuden«. Moštvi sta v 55. minutu imeli le po štiri igralce, ko je sodnik Janežič prekinil srečanje zaradi nedovoljene položaja enega izmed hokejistov Olimpije, ki se je na ledenu ploskvi znašel kot peti igralec domačinov. Jasno je bilo videti, da je sodnik pokazal, da bo prišlo do izključitve. To je postal še bolj jasno, ko je prišlo do več kot dveminutnega dialoga med sodnikom Janežičem in kapetanom Olimpije Jakopičem. Med tem časom pa je tudi napadalec Olimpije Puterle po dogovoru s trenerjem zapustil ledeno ploskev in odšel na klop za kaznovane. Vse je torej kazalo, da bosta moštvi nadaljevali tekmo tako, da bodo imeli Jesenčani štiri, Olimpija pa le tri igralce. Vsekakor bi bila to velika prednost Jesenčanov, pri rezultatu 3:1 za domačine, saj so bili prav v zadnji tretjini večkratni prvaki, veliko nevarnejši pred vrati Albrehta kot Ljubljanci pred golom Kneza. Po skoraj štirih minutah prekinitev, kar je zares preveč, se je sodnik Janežič odločil za »solomonsko« rešitev in poklical Puterla s klopi za kaznovane ter tako spremenil svojo pravno odločitev. Ker je kršil člene 201., 205. a) in b) pravil hokejske igre, so se Jesenčani pritožili na registracijo tega srečanja.

Na Jesenčah sicer menijo, da je bila Olimpija boljša, da je prikazala

Mladi plavalci Triglava v Gradcu

Mladi plavalci in plavalke kranjskega Triglava in ravenskega Fužinarja so nastopili na IV. tradicionalnem mednarodnem mitingu v Gradcu (Avstrija). Čeprav so komaj začeli s pripravami in niso posegli po prvih mestih, je Darjan Petrič izboljšal slovenski rekord na 100 m hrbtno, v štafeti 4 x 50 m kravil pa državneg. Veličkovič pa je kot gost štafete Fužinarja na 4 x 50 m kravil izboljšal svoj državni rekord.

Urvstitev Kranjanov: pionirke — 100 m hrtno: 12. Draksler 1:37,6, 100 m prsno: 11. Bradaška 1:37,0, 100 m kravil: 13. Kolman 1:30,5, 100 m delfin: 13. Kolman 1:25,7, 100 m mešano: 5. Rakovec 1:59,8, 4 x 50 m kravil: 13. Triglav 2:53,9; pionirji — 100 m hrtno: 10. D. Petrič 1:27,9 (rekord SRS), 100 m prsno: 5. Mihelič 1:34,5, 100 m kravil: 1:15,2, 100 m delfin: 6. Oblak 1:26,6, 100 m mešano: 2. Veličkovič 1:44,5, 4 x 5 m kravil: 5. Triglav 2:22,5 (D. Petrič 35,1 rekord SFRJ), 9. Fužinar 2:27,1 (Veličkovič 41,0 rekord SFRJ za pionirje C).

-1dh

Smučarski teki za memorial Prešernovega bataljona na Pokljuki

V nedeljo, 15. decembra, bo poteklo natanko enaintrideset let, odkar so Nemci po izdaji domačina pobili devetinsedemdeset borcev Prešernovega bataljona. Prešernov bataljon se je po pohodu iz Bohinja prek Koprivnika nastanil v jutranjih urah 15. decembra leta 1943 v Lovčevem hotelu na Pokljuki (na Gorenjskem), kjer so bili še isti dan izdani in obkoljeni z veliko nemško premočjo. Borci tega bataljona so pri tem spopadu skoraj vse izkrvavili, razen nekaj posameznikov, ki so šli na položaje tik pred napadom.

J. Ambrožič

Planinska šola

Že pred tedni se je na škofjeloški gimnaziji začel pouk v »planinski šoli«. Obiskuje ga okrog štirideset gimnazijev, predvsem dijakov iz tretjih razredov. Mladi planinci se na predavanjih zbirajo enkrat tedensko. Zanimive teme za obiskovalce pripravljajo mentor prof. Branko Roblek, večkrat pa k sodelovanju pritegnejo tudi izkušenega alpinista ter gorskoga reševalca akademika kiparja Toneta Logondu, ki že tako ali tako zanjimive učne ure popresti še s streljivimi barvnimi diapozitivi.

Na predavanjih se bodo gimnaziji seznanili z našimi in s tujimi planinami, z vremenom v gorah, z gorskim rastlinstvom in živalstvom, z veseljnicami reševanja v planinah v primeru nesreč itd. Na načrtu sta tudi po eni zimski in eni letni vzpon v naš visokogorski svet.

Po uspešno opravljeni šoli bodo vsi udeleženci prejeli posebne diplome.

J. Javornik

Igra gledalcev

V današnjem času ponovno oživlja geslo starih Rimljancev — kruha in iger. Smo nenasitni gmotnih doberin in znova željni iger. Duh športne arene se širi od dvorane, ringa, stadioна, smučišča, dirlašča do TV sprejemnika. Pomembna tekmovanja danes že spremila večmilionska množica gledalcev, ki postaja, čeprav sama ne tekuje, pomemben dejavnik v vrhunskega, ljubiteljskega in poklicnega športa. Po nekaterih podatkih je zadnje olimpijske igre v Münchenu prek televizije gledala tretjina človeštva. Številne gledalce ne glede na barvo kože, starost, spol in narodno pripadnost bi lahko delili po športnih panogah, ki jih najraje gledajo, se zavajajo ali sproščajo notranjo napetost in včasih tudi napadnost. Nekateri ob gledanju tekmovanj preživljajo športno igro, ki so jo nekdaj gojili sami, ali so iz drugih nagibov gledalci športnih tekmovanj. Med gledalci so oboževalci športnikov, drugi so strasti, fanatični privrženci dočasnega moštva, tretji se imajo za nekake strokovnjake, vmes pa so tudi taki, ki vplivajo na delovanje dolochenega športnega moštva. Vsi gledalci pa sestavljajo tako imenovano športno javnost.

Narava igre zahteva in določa način sodelovanja gledalcev. Na šahovskem tekmovanju je potrebno več miru; ni bučnega navjanja, vpitja in kriljenja z rokami kot na nogometni ali hokejski tekmi.

Oblike čustvenih izrazov gledalcev so zelo pestre. Glasovi se širijo od najvišjih do najnižjih registrov. Gledalci prav tako igrajajo kakor športniki v arenah. Njihove mišice so napete in živci so vzbuzjeni, glave ogrete, srce deluje hitreje, v vznemirljivih trenutkih jim zastaja dihanje. Živčna napetost, sprostitev, zaskrbljeno in pomiritev si sledi v enakem zaporedju kot dogodki v arenah. A igra gledalcev je bolj statična, prostor jim ne dopušča večje gibljivosti in tako njihova igra bolj obremenjuje živčevje in notranje organe, manj pa gibala. Tako tudi gledalci izgrevajo, kakor da bi se dušili v svoji pari.

Žal so danes tekmovanja, pri katerih gre za nujno zmago, zasičena z grobostjo, negativnimi strastmi in napadnostjo, večkrat podobna gladiatorskim igram. Lepota športa, njegova čustvenost in nравstvenost je zasenčena.

Je bučno navijanje piročljivo, koristno, je naše mu zdravju v prid? Za gledalce, ki so tesno povezani z moštvom ali s športnikom, je tekmovanje prav tako živčni boj, večja ali manjša živčna obremenitev in lahko celo kvarno vpliva na njihovo zdravje.

Razvoj športa za vsakogar in za vse nam narekuje vedno večjo kulturo tekmovanja, moralno vzgojenost športnega občinstva, objektivno vrednotenje dosežkov in večjo športno prosvetljenost.

22 ekip v Škofji Loki

Na letošnjem občinskem prvenstvu Škofje Loke v namiznem tenisu za ekipne je nastopilo doslej rekordno štvelo udeležencev. Pri članih je tekmovalo 14, pri mladincih pa 8 ekip iz Železnikov, Gorenje vas, Škofje Loke, Godešiča in Rateč.

Vrstni red — člani: 1. Kondor Godešič, 2. JLA Šk. Loka, 3. Gorenja vas I, 4. Gorenja vas II; mladinci: 1. Šolski center Šk. Loka, 2. Kondor I, 3. PLŠ Šk. Loka, 4. Kondor II.

J. Starman

GLAS 19

Petak, 13. decembra 1974

V ponedeljek so v prodajnih prostorih tovarne Alples v Železnikih odprli razstavo proizvodnih programov Alplesa za prihodnje leto. Največ zanimanja sta med obiskovalci že v prvih dneh zbudila dobitnika zlatega ključa in diplome na salonu pohištva Beograd '74 — pohištvo »Triglav« ter pohištvo za kopalnice. »Sistem pohištva Triglav je sistem,« je dejal ob otvoritvi razstave direktor tovarne Alples Janez Šter, »ki ugaja potrošnikom, je funkcionalen, obenem pa odlično ustreza serijski proizvodnji.« Program je tudi glede cen povsem sprejemljiv, saj je najmanj za 25 odstotkov cenejši od ostalih podobnih sistemov. Na svečanosti ob otvoritvi je govoril tudi v. d. generalnega direktorja Slovenijalesa iz Ljubljane inž. Frane Razdevšek. Vsem, ki so sodelovali pri oblikovanju novih sistemov pohištva, je iskreno čestital! (-jg) — Foto: F. Perdan

Posvet kulturnih skupnosti Gorenjske

Na nedavnem posvetu kulturnih skupnosti Gorenjske so obravnavali resolucijo o družbenoekonomski politiki in o razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1975, razpravljalni o družbenem dogovoru o uresničevanju resolucije, se menili o predlogu kulturne skupnosti mesta Ljubljane, o minimalnih kulturnih standardih, o ustanovitvi novega sveta kulturnih skupnosti gorenjske regije, o dogovarjanju in skupnih nalogah in o solidarnostni akciji za Kozjansko.

Po osnutku resolucije je kultura sestavni del družbene reprodukcije, vendar pa globalna bilanca za leto

1975 ne zagotavlja niti take osnove kot v letu 1974. Svet kulturne skupnosti Gorenjske se je strinjal s predlogom predsedstva KSS o sredstvih kulturnih skupnosti za leto 1975.

Ko so obravnavali predlog sofinanciranja dejavnosti kulturne skupnosti mesta Ljubljane, so ugotovili, da že sedaj namenljajo dolocene odstotke sredstev za financiranje skupnih akcij prek KS Slovenije, v te akcije so tudi vključeni programi centralnih institucij. Menili so, da ni sprejemljiv predlog, da pri financirjanju prispeva 50 odstotkov sredstev kulturna skupnost Ljubljana in 50 odstotkov sredstev

ostale kulturne skupnosti »širše ljubljanske regije«, predvsem zaradi programskega, idejnega in vsebinskega izhodišča v programih kulturnih skupnosti Gorenjske. Ob tem razmerju investicije ljubljanske kulturne skupnosti narastejo za 86 odstotkov, medtem ko kulturne skupnosti Gorenjske za iste namene odvajajo lahko le 10 odstotkov sredstev.

Svet kulturne skupnosti Gorenjske se je strinjal s pobudo celjske kulturne skupnosti o minimalnih kulturnih standardih in ugotovil, da bi v naslednji mandatni dobi kulturna skupnost Slovenije morala na podlagi raziskav in potreb izdelati analizo.

Na seji so se domenili, da se bodo kulturne skupnosti Gorenjske konstituirale v skladu s skupščinskim sistemom zaradi dogovarjanja o skupnih nalogah v kulturi. Domenili so se tudi, da za akcijo Kozjansko izdelajo program dela in potek akcije. D. S.

Ocene in ukrepi

Izvršni odbor občinske konference socialistične zveze v Radovljici je na zadnji seji ocenil organizacijske in vsebinske priprave kandidacijskih konferenc za volitve delegatov in delegacij v skupščine samoupravnih skupnosti iz krajevnih skupnosti in volitve delegatov za skupščine krajevnih skupnosti. Ugotovili so, da so razen v redkih primerih konference dobro potekale, menili pa so, da je bilo gradivo (predlogi samoupravnih sporazumov, poročil in programi o dejavnosti samoupravnih interesnih skupnosti ter o splošni in skupni porabi) preobširno.

Ko so razpravljali o ukrepih za stabilizacijo gospodarstva, so obsoledili ravnanje pristojnih zveznih in republiških organov, ki dovoljujejo uvoz raznih luksuznih predmetov in opreme; zlasti smuči, obutve, igrač in okrasnih kičastih predmetov. Obsodili so tudi reklamo za razne konkurenčne izdelke iz tujine, ki se pojavlja na televiziji in v tisku. Te ugotovitve in stališča bodo posredovali republiški konferenci socialistične zveze.

Glede stabilizacijskih ukrepov v občini so opozorili na večjo odgovornost delegatov zobra zdrženega dela občinske skupščine. Omenili so, da na zadnji seji zobra zdrženega dela radovljiske občinske skupščine, ko so razpravljali o devetmesecnem poslovanju, delegati iz tistih organizacij zdrženega dela, ki so to obdobje končale z izgubo ali z minimalnim ostankom dohodka, niso pokazali dovolj velike zavzetosti.

JR

Sneguljčica in dedek Mraz na sejmu

V Savskem logu v Kranju bodo v nedeljo dopoldne odprli petnajsti novoletni sejem. Podobno kot prejšnja leta bo tudi na tem sejmu velika izbira pohištva, tako imenovane bele ali gospodinjske tehnike, akustičnih aparatov, tekstila, konfekcije, obutve, motornih vozil in drugih predmetov. Na upravi Gorenjskega sejma pravijo, da bodo tokrat obiskovalci lahko dobili na sejmu vse za zimski šport. Obljubljajo tudi precepljeno izbiro igrač in drugega blaga za obdariti najmlajših.

Se posebej napovedujejo, da bo na letošnjem sejmu poskrbljeno

iskre ali pa odkupne postaje Surovina razne kovine. Na škodo Iskre naj bi si tako vsi trije prilastili okoli 100 kg bakra, vrednega 11.000 din, 1300 kg železnih cevi, 300 kg kotnega železa in 25 plošč železne pločevine. Vse to so prodajali raznim obrtnikom, in sicer po nižji ceni kot so bile sicer vredne, denar pa so si med seboj razdelili. Istenič je pošteno in odkrito povedal, kako je zadeva tekla, zanika pa, da bi vedel za pritehtavanje kovin pred koncem leta 1972.

Večino včerajnjega dne je sdišče poslušalo zagovor Alojza Jagodica, bivšega prevzemalca blaga na odkupni postaji Surovina. Obtožnica ga bremenila kaznivega dejanja pomoči pri grabežu, tako da je na 8 prevzemnic, na katere je Boris Rudolf vpisal manj teže kot je dejansko bilo kovin, napisal svoje ime. Za to uslugo naj bi od Bukovnika prejel 10.657 din. Jagodic je povedal, da je podpisal le 6 prevzemnic. Za nagrado, ki naj bi jo dobil v tem času, pa pravi, da ni bila mišljena kot nagrada pri prevzemu ukradenih kovin, saj je za pritehtavanje zvezdel šele leta 1973, pač pa naj bi ta denar dobil kot nagrada, ker je opravljal nekaj časa tudi blagajničarske posle, sploh pa mu Bukovnik, ko mu je dajal denar, ni omenil, da bi bil ta denar od pritehtavanja. Bukovnik pa je povedal, da je bil to denar za Jagodico, ker ga je on kot šef pošiljal na tehtnico z listkom, da je Rudolf vedel, koliko vsakrat pritehtati. Čeprav je že v preiskavi Jagodic povedal, da je bil zapeljan in da ni dobro premisil, kaj dela, pa je na sodni obravnavi povedal drugače. Izkazalo se je tudi, da sta imela Bukovnik in Jagodic še svojo posebno delitev, za katero pa Zrimščka ni vedela. Bukovnik je Jagodicu naročal, naj napiše skladisčne liste na lažna imena in sta si te določene vso namešljenega odkupa razdelila. Jagodic ni mogel povedati, koliko lažnih skladisčnih listov je po nalogu Bukovnika napisal, povedal je le, da zagotovo ve, da več kot enega. Skratka, Jagodic je kot kaže v Surovini najmanj vedel, kaj se dogaja, drugi pa so

po besedah Bukovnika dobro vedeli brez posebnega pojasnjavanja. Če skladisčni listi so, materiala v skladisču pa ni, potem se vendar ve, kam pes tace moli. Višek pa mora imeti, kot pravi Bukovnik, vsak dober skladisčnik. Ta višek pa so na odkupni postaji »pričarali« na skladisčne liste in si denar za blago, ki ga ni bilo, izplačevali.

Obtožnica Jagodicu tudi očita, da je od Štirna, Ivičiča in Kajtazoviča ter drugih odkupoval ukradene barvne kovine, ki so jih le-ti pritehtali ali na kak drugačen prisvojili in prodali odkupni postaji. Jagodic je vedel, da so kovine ukradene, a jih je odkupil. Pri tem ga je Bukovnik, ko mu je omenil, da se mu zdi, da s temi kovinami ni vse v redu, potolačil, češ saj bodo le oni, namreč prinašalci, odgovarjali.

L. M.

»Smotreno, pretehtano, usklajeno gospodarjenje je najboljše zdravilo zoper ekomske zagate,« sem neštetočrat slišal govoriti vrle gorenjske strokovnjake. Pa še o medobčinskih povezavah in o usklajevanju načrtov so v zadnjih letih veliko razpravljalci. Seveda samo razpravljalci, kajti praksa jih znova in znova postavlja na laž. Tudi pri nesrečni cesti ni bilo niti bolje.

Kajpak imam v mislih cesto Kranj—Škofja Loka. Pičih deset kilometrov je dolga, a je ni mogoče rekonstruirati v enem samem zamahu, temveč po koščkih, v štirih etapah, podobno kot Brazilci gradijo tritisočkilometrsko magistralo skozi porečje Amazonke. Najprej je Loka razširila in sveže poasfaltirala »svojo« polovičko, da bi po daljšem premoru sledila podobna operacija Kranjčanov. V dokaz brezmejne slega sta komuni pustili nedotaknjen obmejni pas z žabniškim viaduktom vred. Objekt, primeren za ježo in pešojo, je vse do letosnjega novembra navduševal zgodeninje na spomeniške varstvenike, kajti ti ljudje povečini niso motorizirani. No, nazadnje se je le nakapalo nekaj cvenka v blagajno in brvica bo menda do novega leta prerasla v spodoben most. Spomladi naj bi nato doživel veliki finale v obliki polaganja nove asfaltne prevleke. Pričakujemo slovensko otvoritev z zastavami, deklamicami v narodnih nošah in svečanim govorom, v katerem ne sme manjkat velikih besed o novi pomembni zmagi delovnega ljudstva.

Prav pa bi bilo, če bi govornik navedel tudi podatke o dodatnih stroških storitev cestnega podjetja, ki je namesto enkrat moral kar štirikrat zapored aktivirati mehanizacijo in delovno silo. In se besedo ali dve o neugotovljivih posrednih izgubah v transporzu in potniškem prometu bi kazalo reči, saj so dvakrat daljše vožnje čez Jepreco v sedanjih časih energetske krize presneto drag špas. Nekje čisto pri koncu bo nadalje zelo dobrodošlo opravičilo motoriziranim individuumom, prisljenim, da že drugi mesec zapore na obeh obvoznicah skozi Žabnico neprostovoljno spoznavajo prometne razmere, podobne onim, ki vladajo sredi Mesečevih kraterjev. Vi-haren aplavz je zagotovljen, kajti če bi odgovorni za občasno zasipanje kanjonov, čez katere vsak dan plezajo avtomobili vzhodenega delovnega ljudstva, namenili vsaj toliko dinarjev kot recimo tovorni v treh urah šoferji izrečajo sočnih kletvic; bi kak Pepček nemara celo verjel, da cestne problematike ni moč reševati drugače kot jo rešujemo pri nas.

Odkritje spominskih plošč

Jesenška mladiha že več let organizirano utrijev in navezuje stike z graničarji vseh karavil jeseniške občine. Ti stiki potekajo prek mladinskih aktivov v krajevnih skupnostih in delovnih organizacij, ki so pokroviteljice nad karavili. Tako so med drugim v letošnjem letu večkrat obiskali graničarje, se domenili in tudi izvedli skupaj z njimi pet delovnih akcij, se skupaj udeleževali raznih partizanskih pohodov, pravoslav in prireditev, predvsem pa so organizirali več športnih tekmovanj, za katere je med graničarji največ zanimala.

Kolikšne probleme pa povzroča tako visoka obolenost predšolskih otrok zaposlenim staršem, ni treba še posebej poudarjati. Ker je treba v vrtec poslati le zdravega otroka, to pa potrdi zdravnik, narašča tudi število dni bolniškega staleža, ki ga imajo starši. Zdravega otroka sicer spet pošijejo v vrtec, a ker je zaradi takega načina življenja — malo gibanja na svežem zraku in morda še neprimerna prehrana — posebno mestni otrok neodporen, je seveda dozveten za nove okužbe. Skratka, začaran krog. In kako ga presekati? Preprosto: ne bi smeli premisljevati in oklevati, kadar bi tehtali, ali bi dali dinar več za otroško igrišče, telovadnico, vrtec, za zdravstveno prosvetljevanje staršev in podobno — ker je končno vse skupaj le naložba v otrokovo zdravje, zdajanje in kasnejše.

L. M.